

AFGANISTANIN TILANNEKATSAUS TOUKOKUUSSA 2018

Tässä katsauksessa käsitellään Afganistanin turvallisuusolosuhteita ja näihin vaikuttavia merkittävimpiä tapahtumia ja turvallisuusvälikohtauksia, joita Afganistanissa on sattunut toukokuun loppuun mennessä. Katsaus päivittää maatietopalvelun aiempaa vastaavaa selvitystä (Afganistanin tilannekatsaus marraskuussa 2017, 15.12.2017). Katsauksessa on käytetty eri julkisten lähteiden, kuten YK-tahojen ja toimittajien, raportointia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavissa katsauksen kirjoittamisajankohtana. Katsaus keskittyy Afganistanin turvallisuustilanteeseen; muita ajankohtaisia teemoja käsitellään muissa maatietopalvelun tuotteissa¹.

Lokakuussa järjestettävät parlamentti- ja paikallisvaalit leimaavat Afganistanin poliittista ilmapiiriä. Kapinallisten tekemät hyökkäykset siviilikohteita vastaan etenkin Kabulissa ovat yleistyneet. Iskuja on suunnattu kansainvälisten tahojen ja valtiollisten toimijoiden lisäksi shiiavähemmistöä, toimittajia, uskonoppineita sekä vaalien järjestämisessä mukana olevia organisaatioita vastaan. Talibanin taistelukausi on käynnistynyt hyökkäyksillä Farahin ja Ghaznin maakuntiin.

¹ Viimeisimpiä Afganistania käsitteleviä maatietopalvelun raportteja ovat [Katsaus turvaverkottomien naisten asemaan Afganistanissa](#) (5.3.2018) ja [Katsaus lasten asemaan, lapsiin kohdistuviin oikeudenloukkauksiin ja lastensuojelujärjestelmään Afganistanissa](#) (17.1.2018).

Sisällys

1. Yleinen tilanne keväällä 2018	4
2. Turvallisuustilanne	5
2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus	5
2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet	6
2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot	7
2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät	7
2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet	8
2.4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet	10
3. Turvallisuustilanne alueittain	10
3.1. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak)	12
3.1.1. Kabul	12
3.1.2. Kapisa	14
3.1.3. Logar	15
3.1.4. Panjshir	16
3.1.5. Parwan	16
3.1.6. Wardak	17
3.2. Keski-Afganistanin ylänkö (Bamiyan, Daikondi)	19
3.2.1. Bamiyan	19
3.2.2. Daikondi	19
3.3. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul)	20
3.3.1. Helmand	20
3.3.2. Kandahar	22
3.3.3. Nimruz	24
3.3.4. Uruzgan	25
3.3.5. Zabul	26
3.4. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika)	28
3.4.1. Ghazni	28
3.4.2. Khost	30
3.4.3. Paktia	31
3.4.4. Paktika	32
3.5. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan)	34
3.5.1. Kunar	34
3.5.2. Laghman	35
3.5.3. Nangarhar	37
3.5.4. Nuristan	40
3.6. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar)	41

3.6.1. Badakhshan	41
3.6.2. Baghlan.....	42
3.6.3. Kunduz.....	44
3.6.4. Takhar.....	45
3.7. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol).....	46
3.7.1. Balkh	46
3.7.2. Faryab.....	47
3.7.3. Jawzjan	50
3.7.4. Samangan.....	51
3.7.5. Sar-i-Pol	52
3.8. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat)	53
3.8.1. Badghis	53
3.8.2. Farah.....	55
3.8.3. Ghor.....	56
3.8.4. Herat	58
4. Humanitaarinen tilanne	59
5. Lähteet	61

1. Yleinen tilanne keväällä 2018

Afganistanin poliittista ilmapiiriä leimaa heinäkuulta lokakuulle 2018 siirrettyjen parlamentti- ja paikallisvaalien lähestyminen. Kyseessä ovat ensimmäiset vaalit sitten vuoden 2014 kiistettyjen presidentinvaalien. Afganistanin itsenäinen vaalilautakunta ilmoitti 1.4.2018 vaalien päivämääräksi vahvistuneen 20.10.2018. Vaalien järjestelyt käynnistyivät 14.4.2018 äänestäjien ennakkorekisteröinnillä sekä äänestämiseen vaadittavien henkilöllisyystodistusten jakamisella äänioikeutetuille.² Vaaleissa ehdolle asetuvien rekisteröityminen alkoi puolestaan 26.5.2018.³ Vaalilautakunnan mukaan yli 4,2 miljoonaa äänestäjää oli saatu rekisteröityä toukokuun loppuun mennessä.⁴ Määrä on ollut tavoiteltua alhaisempi, mitä on selitetty turvallisuusongelmilla.⁵ Vaalien ennakkojärjestelyissä mukana oleviin toimistoihin, kouluihin ja moskeijoihin on kohdistettu väkivaltaa, ja hallintoa vastustavat kapinalliset ovat uhkailleet ihmisiä pidättäytymään äänestämästä vaaleissa.⁶

Presidentti Ashraf Ghanin ja tadzikkiväestönsosan parissa vaikutusvaltaisen Jamiat-i-Islami -puolueen välit ovat riitautuneet entisestään. Ghanin 18.12.2017 tekemästä päätöksestä erottaa Pohjois-Afganistanissa merkittävä Jamiat-vaikuttaja Mohammad Atta Nur Balkhin maakunnan kuvernöörin virasta seurasi poliittista kuohuntaa 2018 alkuvuodesta. Vuodesta 2004 saakka kuvernöörin virkaa hoitanut Atta on viime aikoina esittänyt useaan otteeseen kritiikkiä Afganistanin presidentti Ashraf Ghanin ja epävirallista pääministerin virkaa hoitavan Abdullahin muodostamaa yhtenäishallitusta kohtaan.⁷ Atta suostui maaliskuussa 2018 lopulta luopumaan virastaan neuvottelujen tuloksena, ja hänen tilalleen uudeksi kuvernööriksi nimitettiin kansanedustaja Mohammad Ishaq Rahgozar.⁸

Tammikuussa 2018 tapahtunut itsemurhaiskujen ja monimuotohyökkäysten sarja, johon kuului muun muassa kolme korkean profiilin iskua Kabulissa sekä hyökkäys Pelastakaa lapset -järjestön toimistoon Jalalabadissa, herätti yleistä epäluottamusta Afganistanin turvallisuudesta vastaavia viranomaisia kohtaan. Etenkin Taliban-liikkeen 27.1.2018 Kabulissa keskustassa vilkkaalla kadulla tekemä itsemurhaisku aiheutti huomattavan määrän siviiliuhreja.⁹ Taliban on varoittanut Kabulissa asukkaita uusista hyökkäyksistä ja kehottanut siviilejä välttämään oleskelua kaupungissa sijaitsevien sotilaallisten kohteiden lähellä.¹⁰

Presidentti Ashraf Ghani esitti 28.2.2018 pidetyssä Kabulissa rauhanprosessin toisessa tapaamisessa Taliban-liikkeelle uuden tarjouksen rauhanneuvotteluiden käynnistämisestä ilman muita ennakkoehtoja, kuin että Taliban pidättäytyisi terrori-iskujen tekemisestä ja hyväksyisi Afganistanin perustuslain.¹¹ Taliban oli tätä ennen 14.2.2018 julkaissut Yhdysvaltain kansalaisille avoimen kirjeen, jossa liike vaati Yhdysvaltoja lopettamaan sotatoimet Afganistanissa ja neuvottelemaan suoraan Taliban-liikkeen kanssa ilman Afganistanin hallituksen toimimista välittäjänä.¹² Taliban-liike julkisti Khandaq-nimellä kulkevan keväisen hyökkäyskampanjansa alkaneeksi keskiviikkona 25.4.2018. Samalla Taliban torjui presidentti Ashraf Ghanin tarjouksen rauhanneuvotteluista.¹³

² UNGA 27.2.2018 s.4; SIGAR 30.4.2018 s.121–123.

³ AAN/ Adili & Ruttig 27.5.2018.

⁴ Tolo News/ Shaheed 30.5.2018.

⁵ AAN/ Adili & Ruttig 27.5.2018.

⁶ UNAMA 10.5.2018.

⁷ UNGA 27.2.2018 s.2–3; ISW/ DesMarais & Forrest 2.2.2018.

⁸ SIGAR 30.4.2018 s.119–120; RFE/RL 23.3.2018.

⁹ UNGA 27.2.2018 s.3-4.

¹⁰ RFE/RL 21.5.2018.

¹¹ SIGAR 30.4.2018 s. 119.

¹² SIGAR 30.4.2018 s.123–125.

¹³ Reuters/Mackenzie 25.4.2018.

2. Turvallisuustilanne

Afganistanin turvallisuustilanne jatkuu epävakaana vuoden 2018 taistelukauden alkaessa.¹⁴ Talibanin keväthyökkäyksen käynnistyttyä 25.4.2018 toukokuun lopulle mennessä Taliban on toimeenpannut laajoja hyökkäyksiä eri puolilla maata valtiollisten turvallisuusjoukkojen Talibanin-vastaisten operaatioiden painopisteen ollessa erityisesti Helmandissa ja Kandaharissa.¹⁵ Afganistanin puolustusministeriön mukaan maakuntien pääkaupungeista erityisesti Farah, Faizabad, Tirin Kot, Kunduz, Maimana ja Pol-i-Khomri kohtaavat painetta Talibanin taholta.¹⁶ Toukokuussa 2018 Taliban käynnisti taistelukauden ensimmäisen hyökkäyksensä maakunnan pääkaupunkiin Farahissa sekä laajamittaisen hyökkäyksen Ghaznin useissa eri piirikunnissa.¹⁷ Hallitusta vastustavat kapinalliset eivät vuonna 2017 hyökänneet yhteenkään suureen kaupunkiin. Myös hyökkäykset piirikunnan keskuksiin vähenivät edellisvuoteen nähden.¹⁸

Kapinallisten tahalliset hyökkäykset siviiliväestöä vastaan ovat lisääntyneet.¹⁹ UNAMA raportoi aikavälillä 14.4.–10.5.2018 yhteensä 23 parlamenttivaalien ennakkoirekisteröintiin liittyvää turvallisuusvälikohtausta, joista 17 tapahtui vaaleihin sidoksissa olevissa moskeijoissa ja kouluissa. Hyökkäyksissä kuoli yhteensä 86 siviiliä, haavoittui 185 ja 26 joutui kidnapatuksi. Kuolleista ja haavoittuneista enemmistö oli naisia ja lapsia. Valtaosa uhreista (60 kuollutta ja 138 haavoittunutta) aiheutui 22.4.2018 väestörekisterikeskukseen tehdyssä itsemurhauskassa Kabulin hazaraenemmistöisellä alueella, mikä herätti keskustelua hazaraväestön osan turvallisuudesta osallistua vaaleihin.²⁰ Vaalien 7355 äänestyspaikasta 1100 kohtaa vakavaa uhkaa kapinallisten taholta ja näiden lisäksi 948 sijaitsee alueilla, jotka eivät ole hallituksen vallassa.²¹ Talibanin hallitsemilla alueilla sijaitsee näistä 461. Afganistanin vaalilautakunnan mukaan toukokuun lopussa 473 äänestäjien rekisteröintipaikkaa oli suljettuna turvallisuusuhkien takia eri puolilla Afganistania.²²

Pääasiassa ISKP:n tekemät iskut shiialaisia uskonharjoituspaikkoja vastaan ovat yleistyneet Afganistanissa. UNAMA raportoi vuonna 2017 yhteensä 38 uskonnonharjoituspaikkoja tai uskonnollisia johtajia vastaan tehtyä hyökkäystä, mikä oli kolminkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Iskut aiheuttivat 499 siviiliuhria, joista 202 oli kuolleita ja 297 haavoittuneita.²³

2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus

YK rekisteröi vuoden 2017 aikana Afganistanissa ennätyselliset 23 744 turvallisuusvälikohtausta. Selkkausten määrä ylitti niukasti vuoden 2016 lukemat. Välikohtauksiin sisältyi 14 998 aseellista yhteenottoa, jotka muodostivat YK:n mukaan 63 prosenttia kaikista turvallisuusselkkauksista. Aseellisten yhteenottojen jälkeen yleisimpiä turvallisuusvälikohtauksia olivat räjähdysiskut. Vuoden 2017 aikana YK tilastoi 950 ilmaiskua, mikä oli 67,6 prosenttia enemmän vuoteen 2016 verrattuna. Itsemurhauskut puolestaan lisääntyivät 50 prosentilla. Kohdistetut murhat ja sieppaukset taas lisääntyivät kuudella prosenttiyksiköllä. Eniten turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Itä-Afganistanissa ja seuraavaksi eniten maan eteläosassa: kaikista turvallisuusvälikohtauksista 55 prosenttia rekisteröitiin näillä alueilla.²⁴

¹⁴ UNGA 27.2.2018 s.5.

¹⁵ LWJ/Roggio 17.5.2018.

¹⁶ Tolo News/Faramarz 16.5.2018.

¹⁷ RFE/RL 16.5.2018; RFE/RL 22.5.2018a.

¹⁸ UNAMA 02/2018 s.3.

¹⁹ UNAMA 12.4.2018.

²⁰ UNAMA 10.5.2018; AAN Adili & Ruttig 27.5.2018.

²¹ SIGAR 30.4.2018 s.123.

²² Tolo News/ Shaheed 30.5.2018

²³ UNAMA 02/2018 s.2-3.

²⁴ UNGA 27.2.2018 s.5.

Vuoden 2018 alussa turvallisuusvälikohtausten määrä oli kuusi prosenttia laskussa YK:n tilastoitua 3521 tapausta aikavälillä 15.12.2017 – 15.2.2018. Korkean profiilin väkivallanteot kaupunkialueilla kuitenkin lisääntyivät tammikuun 2018 hyökkäyssarjan seurauksena. Taliban-liikkeen hyökkäysten kokonaismäärä laski edellisvuodesta talven hiljaisemman taisteluvaiheen aikana, eikä Taliban saanut talven aikana vallattua yhtäkään maakunnan tai piirikunnan keskusta. Afganistanin valtiollisten ja kansainvälisten turvallisuusjoukkojen tekemät ilmaiskut ja erikoisjoukkojen yölliset ratsiat sen sijaan lisääntyivät aiempaan nähden. Kapinallisten ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluja käytiin talven aikana erityisesti Helmandin, Kandaharin, Nimruzin, Kunduzin, Ghaznin ja Farahin maakunnissa.²⁵

EASO:n aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 koostamien tilastojen perusteella eniten turvallisuusvälikohtauksia (1251–2000) tapahtui Ghaznissa, Helmandissa, Kandaharissa, Kunarissa ja Nangarharissa. Vähiten turvallisuusongelmia (1-75) rekisteröitiin Bamiyanissa, Daikondissa, Nuristanissa, Panjshirissa ja Samanganissa.²⁶

2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet

Afganistanin konfliktia on luonnehdittu maan sisäiseksi aseelliseksi selkkaukseksi, jonka osapuolet ovat Afganistanin valtiolliset joukot kansainvälisine tukijoineen sekä hallitusta vastaan taistelevat kapinalliset.²⁷ Afganistanin hallitus kohtaa vastarintaa kapinallisryhmittymien taholta, joiden tarkoituksena on kaataa maan nykyhallinto. Afganistanin ja Pakistanin laajalti valvomaton rajaseutu tarjoaa otollisen toiminta-alustan useille eri tahoille, kuten Talibanin sidoksissa oleville ryhmille (mm. Haqqani-verkosto) ja muille terroristijärjestöille (mm. Al Qaida, Lashkar-i Taiba, ISIS-järjestön Khorasanin haara ISKP ja Uzbekistanin islamilainen liike IMU).²⁸

Vuoden 2018 taistelukauden käynnistyessä Taliban-liike ei ollut saanut valtaansa laajennettua merkittävässä määrin uusille alueille, mutta se on toisaalta pystynyt vakiinnuttamaan hallintaansa aiemmin valtaamillaan maaseutualueilla.²⁹ Hallituksen joukot saivat edellisvuonna vallattua Talibanilta takaisin ainoastaan Ghorakin piirikunnan Kandaharissa ja Nawan piirikunnan Helmandissa.³⁰

BBC:n tammikuussa 2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban-liike oli vaikutusvaltainen 70 prosentissa Afganistanin alueita: liike hallitsi 14 piirikuntaa ja oli aktiivisesti ja avoimesti läsnä 263 piirikunnassa. BBC:n tulos ylittää aiemmin julkaistut arviot Talibanin vaikutusvallasta.³¹ Afganistanin puolustusministeriön tietojen mukaan Taliban-liike hallitsi vuoden 2018 maaliskuun lopussa 13 piirikuntaa. Puolustusministeriö luokitteli 11 piirikunnan hallinnan vaihtelevan Talibanin ja Afganistanin hallituksen välillä.³²

USA:n arvion mukaan noin 65 prosenttia Afganistanin väestöstä eli Afganistanin hallituksen vaikutuspiirin alaisuudessa, 23 prosenttia kiistellyillä alueilla ja 12 prosenttia hallitusta vastustavien kapinallisten vaikutuksen alla. 31.1.2018 mennessä Afganistanin 407 piirikunnasta 229 oli hallituksen joukkojen valtaapiirissä (73 hallinnassa ja 156 vaikutuksen alaisuudessa) ja 59

²⁵ UNGA 27.2.2018 s.5.

²⁶ EASO 12/2017 s.61.

²⁷ EASO 12/2017 s.41.

²⁸ EASO 12/2017 s.32-40.

²⁹ UNGA 27.2.2018 s.5.

³⁰ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

³¹ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018

³² Tolo News/ Amiri 21.3.2018. Kiistellyt piirikunnat ovat Paktian Janikhel, Takharin Darqad, Faryabin Kohistanat, Badghisin Ghormach, Kunduzin Qala-i-Zal, Ghorin Taiwara, Badakhshanin Zibak, Jawzjanin Khamyab, Helmandin Marjah ja Khan Neshin sekä Farahin Anar Dara.

puolestaan hallitusta vastustavien kapinallisten vaikutusvallan alla (13 hallinnassa ja 46 vaikutuspiirissä). Loput 119 piirikuntaa olivat kiisteltäviä (29,2 % Afganistanin alueista). Hallituksen valtapiiriin kuuluvien alueiden osuus (56,3 %) oli tammikuun 2018 lopussa tilastoinnin alkamisesta vuoden 2015 lopussa lähtien toiseksi alimmalla tasolla ja kapinallisten hallitsemien alueiden osuus (14,5 %) puolestaan ennätyksellisen korkealla. Kapinalliset hallitsivat USA:n mukaan eniten alueita Uruzganissa, Kunduzissa ja Helmandissa. Kaikki Afganistanin maakuntien pääkaupungit ovat pysyneet hallituksen joukkojen valtapiirissä.³³ Afganistanin valtiollisten joukkojen tavoitteeksi on asetettu saada 80 prosentin väestöstä asuttamat alueet hallintaansa ilmaiskuja ja maan tasalla tehtäviä operaatioita lisäämällä. Toistaiseksi tavoitteen saavuttamisessa ei ole tapahtunut edistystä, ja alueiden hallinnassa vallitseva pattitilanne on jatkunut edelleen.³⁴

2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot

Afganistanin valtiolliset turvallisuusjoukot (*Afghan National Defense and Security Forces, ANDSF*) saavat tukea kansainvälisiltä joukoilta (*International Military Forces, IMF*). Valtiolliset turvallisuusjoukot koostuvat pääasiassa Afganistanin kansallisesta armeijasta (*Afghan National Army, ANA*), poliisista (*Afghan National Police, ANP*) ja epävirallisemmista paikallispoliisijoukoista (*Afghan Local Police, ALP*). ANDSF-joukkojen yhteenlaskettu määrä 31.1.2018 oli 313 728, joista 184 572 ANA:ssa (näistä 9300 ilmavoimissa) ja 129 156 ANP:ssa. Joukkojen tavoitemääräksi asetettua 350 000 ei ole pystytty saavuttamaan, vaan sotilaiden määrä on päinvastoin ollut laskussa korkeiden miestappioiden ja palveluksen keskeyttämisten takia. Afganistanissa toimii lisäksi arviolta 30 000 epävirallista paikallispoliisia yleensä omissa kylissään kapinallisten vastaisissa suojelutehtävissä. Uusien *Afghan National Territorial Army* -joukkojen on määrä aloittaa toimintansa ANA:n alaisuudessa lähitulevaisuudessa. Afganistanin turvallisuusjoukkojen kuolleisuusluvut luokiteltiin Afganistanin hallituksen toiveesta salassa pidettäväksi tiedoksi syksyllä 2017, eikä tietoja ole tämän jälkeen ollut enää saatavilla julkisista lähteistä.³⁵

Afganistanissa on käynnissä kaksi kansainvälistä sotilasoperaatiota: NATO-vetoinen tuki- ja koulutusohjelma *Resolute Support* sekä Yhdysvaltojen oma terrorisminvastainen operaatio *Freedom Sentinel*. Afganistanissa palveli sotilaallisissa tehtävissä 1.3.2018 noin 14 000 yhdysvaltalaista, joista 7800 toimi *Resolute Support* -ohjelmassa koulutustehtävissä ja loput *Freedom Sentinel* -operaatiossa. *Resolute Support* -ohjelmassa palveli lisäksi yhteensä noin 7500 sotilaallisissa tehtävissä toimivaa henkilöä muista NATO:n kanssa yhteistyötä tekeivistä maista.³⁶

2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät

Vuonna 2001 vallasta syösty Taliban-liike on selvästi suurin ja järjestäytynein hallintoa vastaan taisteleva ryhmä Afganistanissa. Liike pitää itseään Afganistanin laillisena hallitsijana ja pyrkii valloittamaan hallitukselta alueita takaisin omaan valtapiiriinsä. Taliban-liikkeen jäsenmäärän arvioidaan ylittävän 200 000, joista noin 150 000 on taistelijoita. Taistelijoista suurin osa toimii kotialueillaan, mutta noin 60 000 arvioidaan kuuluvan liikkuviin joukkoihin, joita mobilisoidaan tarvittaessa Afganistanin eri alueille.³⁷ Taliban-liike jakautuu eri neuvostoihin (*shura*), joista Pakistanissa toimiva *Quetta shura* on perinteisesti ollut johtava. Talibanin nykyinen johtohahmo on Haibatullah Akhundzada. *Quetta shuran* alaisuudessa toimivat *Miran Shah shura* – joka tunnetaan paremmin Haqqani-verkostona – ja eri heimojen edustajista koostuva *Peshawar shura*.

³³ SIGAR 30.4.2018 s.86–89.

³⁴ RFE/RL 22.5.2018b

³⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89–117; RFE/RL 22.5.2018b.

³⁶ SIGAR 30.4.2018 s.89–91.

³⁷ Landinfo/ Giustozzi 23.8.2017 s.12

Quetta shuran valtapiiriin kuuluvat Afganistanin eteläiset maakunnat, kun taas Miran Shah vastaa kaakkoisosista (nk. Loya Paktian alue) ja Peshawar Kabulin seudusta ja maan itäosista. Talibanin organisaatioon kuuluvat lisäksi Badakhshanin maakunnasta käsin toimiva *Pohjoisen shura*, Iranista käsin toimiva *Mashhad shura* sekä tiettävästi Farahin maakunnasta käsin toimiva *Rasul shura*, jotka toimivat itsenäisesti eivätkä kuulu Quetta shuran alaisuuteen.³⁸

Afganistanissa vuodesta 2014 lähtien vaikuttanut ISIS-järjestön haara ISKP (*Islamic State Khorasan Province*) on laajoista järjestön vastaisista sotilasoperaatioista huolimatta sitkeästi jatkanut toimintaansa tukialueillaan Itä-Afganistanissa Nangarharin maakunnan eteläosissa. ISKP on pystynyt edelleen myös jatkamaan lukuisia siviiliuhreja vaatineiden terrori-iskujen tekemistä etenkin Kabulin kaupungissa ja Nangarharin maakunnassa. Järjestön jäsenmäärän on arvioitu olevan noin 1000–6000.³⁹ Pohjois-Afganistanissa Jawzjanin maakunnassa toiminut Talibanista vuonna 2015 irtautunut ja ISKP:n tukijaksi julistautunut komentaja Qari Hikmat kuoli Yhdysvaltain tekemässä ilmaiskussa 5.4.2018. ISKP:n tukijat ovat tästä huolimatta säilyttäneet vaikutusvaltansa tälläkin alueella. Uutena johtajana on toiminut Qari Hikmatin kuoleman jälkeen Mawlawi Habib Rahman.⁴⁰

Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) on uzbekistanilaislähtöinen kapinallisverkosto, joka teki yhteistyötä Talibanin kanssa Mulla Omarin kuolleeksi julistamiseen saakka vuonna 2014. Tämän jälkeen IMU ilmoitti tuestaan ISIS-järjestölle, jonka nimissä ryhmän jäseniä on sittemmin toiminut etenkin Pohjois-Afganistanissa. IMU:n ja Taliban-liikkeen välit ovat vuodesta 2015 lähtien olleet huonot. IMU toimii pääasiassa Afganistanin pohjoisosissa ja sen jäsenmäärän on arvioitu olevan noin 200–300. Liike saa kannatusta etenkin uzbekkien etnisen ryhmän parista.⁴¹

2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet

YK:n Afganistan-ohjelma UNAMA tilastoi vuonna 2017 yhteensä 10 453 siviiliuhria, joista 3438 oli kuolleita ja 7015 haavoittuneita. Tämä oli alhaisin määrä sitten vuoden 2013. Siviiliuhrien yhteenlaskettu määrä laski yhdeksän prosenttia verrattuna edellisvuoteen; siviilikuolemat vähenivät kaksi prosenttia ja haavoittumiset puolestaan 11 prosenttia. Siviiliuhrien määrän laskun pääasiallinen syy oli maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien väheneminen. Muita UNAMA:n mainitsemia syitä olivat muun muassa siviilien pakeneminen aktiivisilta taistelualueilta, suuriin kaupunkeihin kohdistuneiden hyökkäysten puuttuminen ja piirikuntien keskuksia vastaan tehtyjen hyökkäysten suhteellinen väheneminen vuonna 2017. Itsemurha- ja monimuotoiskujen aiheuttamien siviiliuhrien määrät nousivat kuitenkin ennätyslukemiin kasvaen 17 prosenttia edellisvuodesta ja aiheuttaen 22 prosenttia kaikista siviiliuhreista vuonna 2017.⁴² Maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrä puolestaan väheni 19 prosenttia vuoden 2016 ennätyslukemista. Eniten siviiliuhreja kertyi Kabulin, Helmandin, Nangarharin, Kandaharin ja Faryabin maakunnissa. Siviiliuhrien määrät laskivat useimmilla Afganistanin alueilla.⁴³

UNAMA:n mukaan vuonna 2017 kertyi ennätyksellinen määrä itsemurhauskujen ja monimuotohyökkäysten aiheuttamia siviiliuhreja. Vuoden 2017 siviiliuhreista 40 prosenttia oli seurausta hallintoa vastustavien kapinallisten tekemistä erilaisista räjähd-, itsemurha- ja monta eri taktiikkaa yhdistävistä iskuista. Sektaarisista syistä tehty isku shiimoskeijoihin lisääntyivät huomattavasti vuoden 2017 aikana.⁴⁴ Sama trendi on jatkunut myös vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana, jolloin itsemurhauskut ja monimuotohyökkäykset aiheuttivat jopa

³⁸ Landinfo/ Giustozzi 23.8.2017 s.5–7; EASO 12/2017 s.33–35.

³⁹ UNGA 27.2.2018 s.5.; EASO 12/2017 s.37–40.

⁴⁰ AAN/ Ali 15.5.2018

⁴¹ EASO 12/2017 s.36–37.

⁴² UNAMA 02/2018 s.1, 3.

⁴³ UNAMA 02/2018 s.2-4.

⁴⁴ UNAMA 02/2018 s.2-3.

236 siviilikuolemaa ja 515 haavoittumista. Näistä 49 kuolemaa ja 105 haavoittumista seurasi pääasiassa ISKP:n tekemistä hyökkäyksistä Afganistanin shiiavähemmistöä vastaan.⁴⁵

Vuoden 2017 siviiliuhreista 30 prosenttia oli lapsia ja 12 prosenttia naisia: naisuhrien määrä kasvoi vajaalla prosentilla, kun taas lapsiuhrien määrä väheni kymmenellä prosentilla. Naisuhreja aiheutui maataisteluissa sekä enenevässä määrin itsemurhaishakuissa ja monimuotohyökkäyksissä. Naisia tapettiin myös kohdistetusti esimerkiksi kostona miehille, jotka olivat joko valtiollisten turvallisuusjoukkojen tai hallintoa vastustavien kapinallisten jäseniä. Lapsia puolestaan kuoli ja haavoittui maataisteluissa, räjähdeiskuissa, räjähtämättä jääneiden miinojen sekä ilmaiskujen uhreina.⁴⁶ Taisteluissa räjähtämättä jääneiden miinojen takia kuoli tai haavoittui YK:n mukaan vuoden 2017 aikana keskimäärin 170 ihmistä kuukaudessa.⁴⁷

Hallitusta vastustavat kapinalliset aiheuttivat 65 prosenttia uhreista vuonna 2017, mikä oli kolme prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Taliban-liikkeen (Haqqani-verkosto mukaan lukien) aiheuttamien siviiliuhrien määrä väheni edellisestä vuodesta 12 prosenttia, kun taas ISKP:n nimissä esiintyneiden ryhmien aiheuttamien siviiliuhrien määrä nousi 11 prosenttia: Taliban aiheutti 42 prosenttia vuoden 2017 siviiliuhreista ja ISKP kymmenen prosenttia, ja loppujen kohdalla iskujen tekijä oli tuntematon tai muu taho. Hallituksen puolella toimivat joukot aiheuttivat 20 prosenttia siviiliuhreista, mikä oli 23 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ilmaiskujen aiheuttamien siviiliuhrien määrä kuitenkin kasvoi seitsemällä prosentilla. Loppujen siviiliuhrien kohdalla tekijä jäi määrittämättä.⁴⁸

Vuoden 2018 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana kertyi UNAMA:n mukaan 2258 siviiliuhria, joista 763 oli kuolemia ja 1495 haavoittumisia. Lukumäärät pysyivät vuosien 2016 ja 2017 tasolla. Suurimmaksi siviiliuhrien aiheuttajaksi nousivat maataisteluiden ohi itsemurhaishakut ja monimuotohyökkäykset, joista seurasi 33 prosenttia kaikista siviiliuhreista (236 kuollutta ja 515 haavoittunutta). Tämä oli yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Maataistelut aiheuttivat 30 prosenttia uhreista (161 kuollutta ja 502 haavoittunutta), mikä oli 15 prosenttia vähemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla edellisvuonna. Loput siviiliuhrit aiheutuivat muista räjähdeiskuista (75 kuollutta ja 192 haavoittunutta), kohdistetuista murhista (117 kuollutta ja 40 haavoittunutta), ilmaiskuista (67 kuollutta ja 75 haavoittunutta), räjähtämättä jääneistä miinoista (31 kuollutta ja 112 haavoittunutta) ja muista syistä (76 kuollutta ja 59 haavoittunutta). Eniten siviiliuhreja kertyi Kabulissa, Helmandissa, Nangarharissa, Faryabissa ja Kandaharissa.⁴⁹ Viikon aikana 20.–27.1.2018 tapahtuneen korkean profiilin hyökkäysten sarjan aikana Kabulissa ja Jalalabadissa kuoli 143 siviiliä ja haavoittui 265.⁵⁰

Hallitusta vastustavien kapinallisten aiheuttamien siviiliuhrien määrä nousi vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana kuusi prosenttia (511 kuollutta ja 989 haavoittunutta). Taliban-liike aiheutti puolet uhreista, ISKP 11 prosenttia, tunnistamattomat ryhmät (joiden joukossa oli ISKP:n kannattajiksi julistautuneita epävirallisia toimijoita) neljä prosenttia ja kaksi prosenttia aiheutui eri hallintoa vastustavien kapinallisryhmien keskinäisissä taisteluissa. Hallituksen puolella toimivien joukkojen aiheuttamien siviiliuhrien määrä (176 kuollutta ja 231 haavoittunutta) puolestaan laski vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 13 prosenttia edellisvuodesta, mikä muodosti 18 prosenttia kaikista siviiliuhreista. Ilmaiskujen aiheuttamien siviiliuhrien määrät kuitenkin pysyivät vuoden 2017 tasolla.⁵¹

⁴⁵ UNAMA 12.4.2018.

⁴⁶ UNAMA 02/2018 s.8-12.

⁴⁷ UNGA 27.2.2018 s.12.

⁴⁸ UNAMA 02/2018 s.4-5.

⁴⁹ UNAMA 12.4.2018.

⁵⁰ UNGA 27.2.2018 s.7-8.

⁵¹ UNAMA 12.4.2018.

2.4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet

Vuonna 2017 UN OCHA:n mukaan noin 500 000 ihmistä joutui pakenemaan kotialueiltaan konfliktin takia. Määrä oli laskussa vuoden 2016 ennätyslukemiin (675 000) nähden. Heistä lähes neljäsosa lähti Nangarharin maakunnasta, mikä oli 310 prosentin nousu vuodesta 2016. Tämä oli pääasiassa seurausta Afganistanin valtion puolella toimivien turvallisuusjoukkojen kapinallisia vastaan tehtyjen operaatioiden kiihtymisestä kyseisellä alueella.⁵² Nangarharin jälkeen eniten konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita lähti Kunduzista (n. 47 000), Faryabista (n. 41 000), Badghisista (n. 33 000), Uruzganista (n. 29 000) ja Jawzjanista (n. 8500). Konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita ei lähtenyt lainkaan Bamiyanista, Panjshirista ja Nimruzista. Suurin osa maan sisäisesti siirtymään joutuneista jäi kotimaakuntiensa sisälle.⁵³

Afganistanin eri alueilta on 20.5.2018 mennessä lähtenyt 114 995 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Maan sisäisiä siirtolaisia on lähtenyt kaikista maakunnista paitsi Bamiyanista, Kabulista, Kandaharista, Panjshirista ja Zabulista. Eniten maan sisäisesti siirtymään joutuneita on lähtenyt Faryabista (20 772), Kunduzista (18 312), Kunarista (9659), Badakhshanista (9289) ja Laghmanista (7507). Useimmat heistä ovat jääneet kotimaakuntiensa sisälle.⁵⁴

3. Turvallisuustilanne alueittain⁵⁵

Afganistanin konflikti on UN OCHA:n arvion mukaan intensiivisin eri mittareilla mitattuna (turvallisuusvälikohtausten määrä, siviiliuhrien määrä ja sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä) Baghlanin, Farahin, Faryabin, Ghaznin, Helmandin, Heratin, Kandaharin, Kapisan, Kunarin, Kunduzin, Laghmanin, Nangarharin, Sar-i-Polin, Takharin, Uruzganin ja Zabulin maakuntien tietyillä alueilla. Vuoden 2017 väkivaltaisimmat piirikunnat olivat tämän arvion mukaan seuraavat⁵⁶:

- Baghlan: Pol-i-Khomri
- Farah: Anar Dara, Bala Boluk, Khak Safid ja Posht Rud
- Faryab: Khwaja Sabzpush, Pashtun Kot ja Qaisar
- Ghazni: Andar, Ghazni ja Giro
- Helmand: Lashkargah, Nad Ali/Marja, Nahr-i-Sarraj, Nawa-i-Barakzai ja Sangin
- Herat: Shindand
- Kandahar: Khakriz, Maiwand, Maruf ja Shah Wali Kot
- Kapisa: Tagab
- Kunar: Ghaziabad ja Nari
- Kunduz: Dasht-i-Archi, Khanabad. Kunduz ja Qala-i-Zal
- Laghman: Alingar, Alishang ja Mehtarlam
- Nangarhar: Achin, Dih Bala, Khogiani, Kot ja Sorkh Rud
- Sar-i-Pol: Sar-i-Pol
- Takhar: Darqad
- Uruzgan: Chora, Dehrawud, Khas Uruzgan ja Tirin Kot
- Zabul: Shahjuy

⁵² UNOCHA 16.4.2018 s.7-8.

⁵³ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁴ UNOCHA 27.5.2018; 28.5.2018.

⁵⁵ Tässä katsauksessa käytetty piirikuntajako perustuu UN OCHA:n käyttämään hallinnolliseen jaotteluun, mutta Afganistanin viranomaisilla ja muilla tahoilla on osittain vaihtelevia aluejakoja. Alueiden asukasluvut perustuvat Afganistanin väestötietoviranomaisen (CSO 2017) arvioon alueiden asukasmääristä vuonna 2017. Arviot Afganistanin väestömääristä vaihtelevat kuitenkin huomattavasti. CSO:n luvut ovat mahdollisesti alakanttiin arvioituja, ja useiden maakuntien viranomaiset arvioivat väestön määrän jopa kaksinkertaiseksi CSO:n arvioon verrattuna.

⁵⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

Vuonna 2017 turvallisuusvälikohtausten lukumäärä oli UN OCHA:n mukaan suurin (400–660 vuodessa) Ghaznin, Helmandin, Kandaharin, Kunarin ja Nangarharin maakunnissa. Turvallisuuskohtausten lukumäärä oli keskimääräistä korkeampi (250–400 vuodessa) myös Faryabissa, Heratissa, Laghmanissa ja Uruzganissa. Alhaisin lukumäärä turvallisuusselekkauksia (0–50 vuodessa) mitattiin Badakhshanin, Bamiyanin, Daikondin, Nimruzin, Nuristanin, Panjshirin, Parwanin ja Samanganin maakunnissa.⁵⁷

Pajhwokin seurannan mukaan vuonna 2017 eniten hyökkäyksiä tapahtui Nangarharissa (347), Faryabissa (184), Helmandissa (168), Kandaharissa (140), Ghaznissa (104), Farahissa (100), Uruzganissa (96), Logarissa (83), Jawzjanissa (77), Paktikassa (72) ja Kabulissa (63). Vähiten hyökkäyksiä tehtiin Daikondissa (0), Panjshirissa (1) ja Bamiyanissa (2). Kuolleista ja haavoittuneista Pajhwokin tietojen mukaan yli puolet kertyi Nangarharissa (3420), Kandaharissa (2179), Helmandissa (2095), Kabulissa (2007) ja Uruzganissa (1863). Pajhwok ei tilastoissaan erottele siviiliuhreja sodan osapuolista.⁵⁸

Pajhwokin seurannan mukaan tammikuussa 2018 lähes puolet kaikista hyökkäyksistä tehtiin Farahissa, Faryabissa, Helmandissa ja Nangarharissa. Eniten kuolleita ja haavoittuneita aiheutui kuitenkin Kabulissa tammikuun lopulla tapahtuneessa korkean profiilin hyökkäysten sarjassa.⁵⁹ Helmikuussa yli puolet kaikista hyökkäyksistä tehtiin Farahissa, Faryabissa, Helmandissa, Kandaharissa, Nangarharissa ja Uruzganissa. Eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita kertyi Uruzganissa.⁶⁰ Maaliskuussa yli puolet kaikista hyökkäyksistä tapahtui Faryabissa, Ghaznissa, Helmandissa, Jawzjanissa, Kabulissa ja Nangarharissa. Eniten uhreja kertyi Helmandissa sekä 21.3.2018 tehdyssä terrori-iskussa Kabulissa.⁶¹ Huhtikuussa yli puolet kaikista hyökkäyksistä tapahtui Faryabissa, Ghaznissa, Jawzjanissa ja Nangarharissa. Eniten kuolonuhreja aiheutui Kabulissa tehdyssä terrori-iskuissa väestökieritoimistoon sekä toimittajia vastaan.⁶²

Pajhwokin seurannan mukaan lähes puolet toukokuun hyökkäyksistä tapahtui Ghaznissa, Faryabissa, Helmandissa ja Nangarharissa. Kuolonuhreja ja haavoittuneita aiheutui Pajhwokin mukaan toukokuussa eniten Farahissa, Faryabissa, Ghaznissa ja Nangarharissa. Enemmistö uhreista kertyi Talibanin Farahin kaupunkiin 15.5.2018 tekemässä hyökkäyksessä, jossa kuoli Pajhwokin mukaan 368 ihmistä ja haavoittui 252.⁶³ Toukokuun lopussa 2018 aktiivisia taisteluita oli käynnissä Badghisin, Baghlanin, Farahin, Faryabin, Ghaznin, Helmandin, Jawzjanin, Nangarharin ja Uruzganin maakunnissa.⁶⁴

⁵⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵⁸ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

⁵⁹ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

⁶⁰ PAN/ Erfanyar 5.3.2018.

⁶¹ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

⁶² PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁶³ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

⁶⁴ Tolo News/ Ansar 27.5.2018.

3.1. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak)

3.1.1. Kabul

Noin neljän miljoonan asukkaan Kabul on Afganistanin suurin kaupunki. Pääkaupungin lisäksi Kabulin maakuntaan kuuluu 14 piirikuntaa.⁶⁵ Kabul on Afganistanin politiikan, talouden ja työmarkkinoiden keskus, jonne on muuttanut väkeä kaikkialta Afganistanista sekä paluumuuttajia ulkomailta.⁶⁶

Kabulissa kertyy Afganistanin alueista suurin määrä siviiliuhreja. Kabulin vuoden 2017 yhteensä 1831 siviiliuhrista (479 kuollutta ja 1352 haavoittunutta) 88 prosenttia (440 kuollutta ja 1172 haavoittunutta) oli seurausta hallitusta vastustavien kapinallisten tekemistä itsemurha- ja monimuotoiskuista Kabulin kaupungissa. Siviiliuhrien määrä lisääntyi Kabulissa vuonna 2017 neljällä prosentilla edellisvuodesta, ja suurimpia siviiliuhrien aiheuttajia olivat itsemurha-, monimuoto- ja muiden räjähdeseisujen jälkeen kohdistetut murhat. UNAMA:n mukaan 16 prosenttia Afganistanin kaikista siviiliuhreista aiheutui vuonna 2017 Kabulissa itsemurha- ja monimuotoiskujen seurauksena.⁶⁷ Siviiliuhrien lukumäärä on pysynyt Kabulissa Afganistanin korkeimpana myös vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä.⁶⁸

Hallintoa vastustavat kapinalliset ovat vuosina 2017–2018 siirtyneet suorista maataisteluista enemmän kohti asymmetristä sodankäyntiä, mikä on vaikuttanut etenkin pääkaupunki Kabulin turvallisuustilanteeseen.⁶⁹ Kapinallisten iskut Kabulissa ja muissa suurimmissa kaupungeissa ovat yleistyneet aiempaan nähden vuosina 2016–2018.⁷⁰ Korkean profiilin iskut ovat heikentäneet kaupunkilaisten turvallisuudentunnetta, ja Kabulin turvatoimia on kiristetty iskujen seurauksena.⁷¹ EASO on listannut eri mittakaavan iskuja ja niiden yrityksiä tapahtuneen viimeisten puolen vuoden aikana useita kuukaudessa.⁷²

Taliban teki tammikuussa 2018 kaksi laajamittaista iskua Kabulissa, joissa kuoli HRW:n mukaan ainakin 125 siviiliä. Suurin osa uhreista aiheutui 27.1.2018 Kabulin keskusta-alueella tehdystä iskusta, jossa Taliban-taistelijat käyttivät ambulanssia päästäkseen tarkastuspisteen läpi tarkasti vartioidulle alueelle. Isku oli Talibanin tiedotteen mukaan suunnattu alueella sijaitsevaa sisäministeriön aiemmin käytössä ollut rakennusta vastaan, mutta uhrien joukossa oli paljon kadulla iskun tekoaikaan liikkuneita ja työskennelleitä siviilejä. YK:n mukaan ambulanssi-iskussa kuoli ainakin 114 siviiliä ja haavoittui 229. Toinen Talibanin hyökkäys kohdistui 20.1.2018 Intercontinental-hotelliin, jossa oli samaan aikaan käynnissä viestintäministeriön konferenssi. Aseistettujen taistelijoiden hyökkäyksessä hotelliin kuoli YK:n mukaan 24 siviiliä, joiden joukossa oli afganistanilaisten lisäksi 16 ulkomaalaista, ja haavoittui 15 afganistanilaista. Tammikuun terrori-iskuista seurasi Kabulissa mielenosoituksia ja vaatimuksia turvallisuudesta vastaavien viranomaisten eroamisesta tehtävistään.⁷³

⁶⁵ Kabulin hallinnolliset alueet ja niiden arvioitut asukasmäärät ovat: Bagrami (60 000), Chahar Asiyab (40 000), Dih Sabz (55 000), Farza (20 000), Goldara (25 000), Istalif (35 000), Kabul (neljä miljoonaa), Kalakan (30 000), Khak Jabar (15 000), Mir Bacha Kut (55 000), Musahi (25 000), Paghman (130 000), Qarabagh (80 000), Shakardara (85 000) ja Sorubi (60 000).

⁶⁶ USIP/ Foschini 04/2017.

⁶⁷ UNAMA 02/2018 s.1, 3-4, 67.

⁶⁸ UNAMA 12.4.2018.

⁶⁹ UNOCHA 16.4.2018.

⁷⁰ HRW 8.5.2018; Landinfo 9.5.2018.

⁷¹ EASO 05/2018 s.27-32; Landinfo 9.5.2018.

⁷² EASO 05/2018 s.27-31.

⁷³ HRW 8.5.2018 s.14-19; UNGA 27.2.2018 s.2, 7-8.

Talibanin lisäksi ISKP on toteuttanut hyökkäyksiä Kabulissa. ISKP otti vastuulleen 28.12.2017 tehdyn itsemurhaiskun shiialaiseen kulttuurikeskukseen hazaroiden asuttamassa Länsi-Kabulissa, jossa kuoli AAN:n mukaan 41 siviiliä. ISKP otti vastuun myös Itä-Kabulissa 4.1.2018 kauppiaiden mielenosoitukseen tehdystä itsemurhaiskusta, jossa kuoli AAN:n mukaan 11 henkilöä, joista suurin osa oli poliiseja.⁷⁴ ISKP:n aseistettut taistelijat tekivät Kabulissa 29.1.2018 Afganistanin armeijan tukikohtaan hyökkäyksen, jossa kuoli AAN:n mukaan 11 sotilasta.⁷⁵ ISKP:n shiia-osaajien pidettyihin persialaisen uuden vuoden juhlallisuuksiin 21.3.2018 tekemässä itsemurhaiskussa Karte Sakhin alueella kuoli HRW:n mukaan 33 ja haavoittui 65.⁷⁶ Kabulin hazaraenemmistöisellä Dashti Barchin alueella sijaitsevassa väestörekisterikeskuksessa ISKP:n 22.4.2018 tekemässä itsemurhaiskussa kuoli UNAMA:n mukaan 60 siviiliä ja haavoittui 138.⁷⁷ Kabulissa Shashdarakin alueella 30.4.2018 tapahtuneissa kahdessa perättäisessä itsemurhaiskussa kuoli IWPR:n mukaan 29 ihmistä, joiden joukossa oli yhdeksän paikan päälle ensimmäisen iskun jälkeen raportoimaan saapunutta toimittajaa. ISKP otti vastuun iskusta ja ilmoitti kohdistaneensa teon varta vasten media-alan toimijoita vastaan.⁷⁸

Toukokuussa Kabulissa tehdyistä terrori-iskuista tuhoisimmat olivat Kabulissa 9.5.2018 tehdyt kaksi samanaikaista hyökkäystä. ISKP otti vastuun hazaroiden asuttamalla Dashti Barchin alueella Länsi-Kabulissa poliisiasemalle tehdystä iskusta ja Taliban puolestaan hyökkäsi keskustan Shahr-i-Naw'ssa Asian Development Bankia vastaan. Afganistanin tiedustelupalvelu NDS syytti molemmista iskuista Haqqani-verkostoa. Hyökkäyksissä kuoli NYT:n mukaan ainakin seitsemän ihmistä ja haavoittui 17.⁷⁹ ISKP otti vastuun 30.5.2018 tapahtuneesta hyökkäysyrityksestä Afganistanin sisäministeriön rakennukseen. Hyökkäyksessä kuoli ainakin yksi poliisi ja haavoittui viisi.⁸⁰ ISKP otti vastuun myös 4.6.2018 Länsi-Kabulissa tehdystä itsemurhaiskusta Afganistanin uskonoppineiden neuvoston tapaamiseen. Alustavien tietojen mukaan kuolleita oli ainakin seitsemän ja haavoittuneita yhdeksän.⁸¹

UN OCHA:n eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti oli Kabuln kaupungissa vuonna 2017 keskimääräistä korkeampi.⁸² Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Kabul kuului kuitenkin Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin.⁸³ EASO tilastoi Kabuln maakunnassa aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 448 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat pääasiassa konfliktiin liittymättömästä väkivallasta (133), sotatoimista (105) ja räjähdysiskuista (82). Valtaosa tapahtui Kabuln kaupungissa (290), minkä jälkeen eniten väkivaltaisuuksia (72) oli Sorubissa.⁸⁴

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Kabuln maakunta oli kokonaisuudessaan Afganistanin turvallisuusjoukkojen vaikutusvallan piirissä.⁸⁵ Taliban-liikkeellä ei ole myöskään Long War Journalin avoimiin lähteisiin perustuvan arvion mukaan Kabulissa alueita vaikutusvaltansa alla, eikä se taistele hallituksen joukkojen kanssa minkään Kabuln alueen hallinnasta.⁸⁶ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki kuitenkin viikossa useita hyökkäyksiä Sorubin piirikuntaan ja keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa toistuvia hyökkäyksiä Goldaran, Khak Jabarin, Musahin, Paghmanin ja Qarabaghin piirikuntiin. Muut Kabuln

⁷⁴ AAN/ Ruttig 5.2.2018.

⁷⁵ AAN/ Ruttig 5.2.2018.

⁷⁶ HRW 8.5.2018.

⁷⁷ UNAMA 10.5.2018.

⁷⁸ IWPR 2.5.2018.

⁷⁹ NYT/ Sukhanyar & Nordland 9.5.2018.

⁸⁰ Reuters/ Shalizi 30.5.2018.

⁸¹ RFE/RL 5.6.2018.

⁸² UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁸³ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁸⁴ EASO 12/2017 s.155–156.

⁸⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁸⁶ LWJ/ Roggio & Gutowski. (Päiväämätön).

maakunnan alueet Kabulin kaupunki mukaan lukien olivat BBC:n mukaan vahvasti Afganistanin hallituksen hallinnassa.⁸⁷ Kabulista ei ollut vuonna 2018 lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 27.5. mennessä, mutta Kabulin kaupunkiin oli tullut Afganistanin eri alueilta 2835 uutta maan sisäisesti siirtynyttä.⁸⁸

3.1.2. Kapisa

Noin 455 000 asukkaan Kapisa koostuu seitsemästä piirikunnasta. Kapisan pääkaupunki on arviolta 70 000 asukkaan Mahmud Raqi.⁸⁹ UNAMA raportoi Kapisassa vuoden 2017 aikana 34 siviilikuolemaa ja 67 haavoittumista, mikä oli 19 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.⁹⁰

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Kapisa kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä rauhallisempaan pysyviin alueisiin (50–150 selkeää tapausta vuodessa).⁹¹ EASO tilastoi taidokkaimmista maakunnassa 137 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Ne koostuivat lähes täysin sotatoimista (97) ja räjähdyskuista (25). Turvallisuusongelmia oli pääasiassa pashtuvähemmistön asuttamissa Tagabissa (67) ja Nijrabissa (40) muiden alueiden pysyvästi rauhallisempina.⁹² UN OCHA:n eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti kuului vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalle tasolle Tagabin piirikunnassa. Väkivallan taso oli keskimääräistä korkeampi myös Nijrabissa ja Afganistanin keskitasolla Alasaissa. Mahmud Raqi oli keskimääräistä rauhallisempi ja loput Kapisan piirikunnat kuuluivat Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin.⁹³

USA:n luokittelun mukaan kiisteltyä Alasain piirikuntaa lukuun ottamatta muut alueet Kapisassa kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin 31.1.2018.⁹⁴ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Nijrabin ja Tagabin piirikuntiin ja lähes viikoittain toistuvia hyökkäyksiä Alasaihin. Kuhbandin piirikuntaan Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Muut Kapisan alueet olivat Afganistanin hallituksen kontrolloimia.⁹⁵ Jatkuvasti päivittyvän Long War Journalin arvion mukaan Taliban hallitsee Tagabin piirikuntaa ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Nijrabissa ja Alasaissa. Muut Kapisan alueet ovat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁹⁶

Pajhwokin raportoinnin mukaan Kapisassa kertyi huhtikuussa 2018 erityisen paljon kuolonuhreja ja haavoittuneita (73). Uhrit aiheutuivat Tagabissa ja Nijrabissa käydyissä taisteluissa. Muina kuukausina määrä on ollut selvästi alhaisempi.⁹⁷ UN OCHA:n mukaan arviolta 7000 ihmistä joutui huhtikuun puolivälissä pakenemaan Nijrabin piirikunnassa käynnistyneitä sotilaallisia operaatioita maakunnan keskukseen Mahmud Raqiin.⁹⁸ UN OCHA:n alustavan arvion mukaan 350 ihmistä pakeni myös toukokuun 2018 lopulla levottomuuksia Tagabin ja Alasain piirikunnissa.⁹⁹

⁸⁷ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁸⁸ UNOCHA 27.5.2018.

⁸⁹ Kapisan hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Alasai (40 000), Kuhband (25 000), Kuhistan 1 (70 000), Kuhistan 2 (45 000), Mahmud Raqi (70 000), Nijrab (120 000) ja Tagab (85 000).

⁹⁰ UNAMA 02/2018 s.67.

⁹¹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁹² EASO 12/2017 s.

⁹³ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁹⁴ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁹⁵ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁹⁶ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁹⁷ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018;

⁹⁸ UNOCHA 23.4.2018.

⁹⁹ UNOCHA 28.5.2018.

Tagabissa uutisoitiin alkuvuodesta 2018, että asukkaat olivat jo useamman vuoden ajan joutuneet maksamaan veroja sekä Taliban-liikkeelle että alueella vaikuttaville paikallispoliiseille.¹⁰⁰ Vuonna 2017 Talibanin uutisoitiin kieltäneen naisia käymästä ostoksilla Tagabin basaarissa sekä vuonna 2016 kieltäneen television katsomisen piirikunnassa.¹⁰¹ Kuhbandissa uutisoitiin alkuvuodesta 2018 kahden kylän välillä 15 vuotta kestäneen vihanpidon päättymisestä. Kylien välinen riita oli aiheuttanut uhreja molemmin puolin sekä ajanut ihmisiä pakenemaan alueelta.¹⁰²

Kapisassa oli 20.5.2018 mennessä rekisteröity 3633 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1855 on lähtenyt Tagabista, 1491 Nijrabista ja 287 Alasaista. Suurin osa paenneista on pysynyt oman piirikuntansa sisällä, mutta useat ovat päätyneet myös Kabuliin ja Mahmud Raqiin.¹⁰³

3.1.3. Logar

Noin 405 000 asukkaan Logar koostuu seitsemästä piirikunnasta. Logarin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Pol-i-Alam.¹⁰⁴ UNAMA raportoi Logarissa vuoden 2017 aikana 67 siviilikuolemaa ja 81 haavoittumista, mikä oli 35 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja ilmaiskut.¹⁰⁵

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Logar kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin (50–150 selkkausta vuodessa).¹⁰⁶ EASO:n tilastoinnin mukaan pashtuenemmistöisessä maakunnassa tapahtui 215 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä valtaosa koostui sotatoimista (131). Eniten turvallisuusongelmia oli Pol-i-Alamissa (61), Baraki Barakissa (54) ja Mohammad Aghassa (48). Vähiten väkivaltaisuuksia puolestaan oli Azrassa (3), Khoshissa (4) ja Kharwarissa (7).¹⁰⁷ UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Baraki Barakissa, Charkhissa, Mohammad Aghassa ja Pol-i-Alamissa ja Afganistanin keskitasolla Khoshissa ja Kharwarissa. Azra on pysynyt keskimääräistä rauhallisempina.¹⁰⁸

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban toimi aktiivisesti Baraki Barakissa, Charkhissa ja Kharwarissa. Azra, Pol-i-Alam ja Mohammad Agha olivat kiisteltyjä alueita ainoastaan Khoshin kuuluessa Afganistanin hallituksen valtapiiriin.¹⁰⁹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa kaikissa Logarin piirikunnissa paitsi Khoshissa, jossa iskuja esiintyi keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.¹¹⁰ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Azra, Charkh ja Kharwar olivat Talibanin hallinnassa. Hallituksen kontrollissa pysynyt Khoshia lukuun ottamatta muissa Logarin piirikunnissa Taliban taisteli hallituksen joukkojen kanssa vallasta.¹¹¹

¹⁰⁰ PAN 20.2.2018.

¹⁰¹ PAN/ Safi 8.9.2017.

¹⁰² PAN/ Safi 27.1.2018.

¹⁰³ UNOCHA 27.5.2018.

¹⁰⁴ Logarin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Azra (20 000), Baraki Barak (90 000), Charkh (45 000), Kharwar (30 000), Khoshi (25 000), Mohammad Agha (80 000) ja Pol-i-Alam (110 000).

¹⁰⁵ UNAMA 02/2018 s.67.

¹⁰⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

¹⁰⁷ EASO 12/2017 s.191-194.

¹⁰⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

¹⁰⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

¹¹⁰ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹¹¹ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväamätön).

Afganistanin armeija teki helmikuussa 2018 Mohammad Aghan piirikunnassa Talibanin vastaisia sotilasoperaatioita.¹¹² Talibanin uutisoitiin sulkeneen Charkhin piirikunnassa huhtikuun alussa 2018 ainakin 30 koulua protestina valtiollisten turvallisuusjoukkojen Talibanin-vastaisille operaatioille alueella.¹¹³ Koulut saatiin jälleen avattua 11 päivän jälkeen Talibanin kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena.¹¹⁴ Pol-i-Alamin esikaupunkialueella pakolaisten asuttamassa kaupunginosassa sijaitseva lokakuun 2018 vaalien äänestyspaikaksi valittu koulu jouduttiin sulkemaan Talibanin uhan takia, minkä seurauksena yli tuhat koulun oppilasta ei kuukauteen ole päässyt tunneille.¹¹⁵ Myös muut Pol-i-Alamissa äänestäjien rekisteröintipaikkoina toimivista kahdeksasta koulusta ovat kohdanneet uhkailua Talibanin taholta, minkä takia yhteensä arviolta 3000 oppilasta on jäänyt pois tunneilta.¹¹⁶

UN OCHA on rekisteröinyt Logarissa 20.5.2018 mennessä 1064 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 847 oli paennut Baraki Barakista, 203 Charkhista ja 14 Azrasta. Heistä suurin osa oli päätynyt Kabuliin.¹¹⁷

3.1.4. Panjshir

Noin 160 000 asukkaan Panjshirin maakunta koostuu seitsemästä piirikunnasta. Panjshirin pääkaupunki on noin 20 000 asukkaan Bazarak.¹¹⁸ UNAMA ei raportoinut Panjshirissa vuoden 2017 aikana lainkaan siviiliuhreja, mikä tekee siitä siviiliuhrien määrässä mitattuna Afganistanin rauhallisimman alueen.¹¹⁹ Panjshir kuuluu muillakin mittareilla mitattuna Afganistanin konfliktista kaikkein vähiten kärsineisiin alueisiin.¹²⁰ USA:n, BBC:n ja Long War Journalin arvioiden mukaan koko Panjshirin maakunta on vahvasti valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹²¹ Pajhwok ei ole raportoinut Panjshirissa kertyneen konfliktin aiheuttamia uhreja vuonna 2018 ja vuonna 2017 maakunnassa oli Pajhwokin mukaan yksi turvallisuusselkkaus, jossa kuoli yksi henkilö ja haavoittui kuusi.¹²² Panjshirista ei ole lähtenyt konfliktin takia lainkaan maan sisäisesti siirtyneitä UN OCHA:n systemaattisen monitoroinnin aikana 1.1.2012 lähtien.¹²³

3.1.5. Parwan

Noin 690 000 asukkaan Parwan koostuu kymmenestä piirikunnasta. Parwanin pääkaupunki on noin 190 000 asukkaan Charikar.¹²⁴ Parwanissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista kahdeksanneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi maakunnassa 20 siviilikuolemaa ja 57 haavoittumista, mikä oli 31 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat kohdistetut murhat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja räjähdyskuvat.¹²⁵

¹¹² Tolo News/ Aqa 12.2.2018.

¹¹³ Tolo News/ Popalzai 6.4.2018.

¹¹⁴ PAN/ Azizi 11.4.2018.

¹¹⁵ PAN/ Azizi 19.5.2018.

¹¹⁶ PAN/ Azizi 6.6.2018.

¹¹⁷ UNOCHA 27.5.2018.

¹¹⁸ Panjshirin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bazarak (20 000), Dara (15 000 sekä lisäksi Absharin alueella asuvat 10 000 ihmistä), Khinj (40 000), Onaba (20 000), Parian (15 000), Rokha (25 000) ja Shotal (10 000).

¹¹⁹ UNAMA 02/2018 s.67.

¹²⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.2, 6; EASO 12/2017 s.221–223.

¹²¹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182; BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018; LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹²² PAN/ Erfanyar 14.1.2017; 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 4.6.2018.

¹²³ UNOCHA 27.5.2018.

¹²⁴ Parwanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bagram (110 000), Charikar (190 000), Jabalussaraj (65 000), Kuh-i-Safi (30 000), Salang (25 000), Sayid Khel (50 000), Shaikh Ali (25 000), Ghorband/Siahgird (100 000) Shinwari (45 000) ja Sorkh Parsa (45 000).

¹²⁵ UNAMA 02/2018 s.67.

Parwanin maakunta kuuluu turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin (50–150 tapausta vuodessa).¹²⁶ EASO:n tilastoinnin perusteella tadzikkienemmistöisessä maakunnassa tapahtui 130 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017, joista enemmistö oli sotatoimia (54), muita kuin konfliktiin liittyviä väkivallantekoja (30) ja räjähdyskuvia (18). Eniten turvallisuusvälikohtauksia (37) tapahtui Bagramin piirikunnassa, jossa sijaitseva kansainvälisten ja kansallisten turvallisuusjoukkojen merkittävä ilmatukikohta joutui Talibanin itsemurhaiskujen ja muiden hyökkäysten kohteeksi. Pashtuvähemmistön asuttama Ghorband (30) ja pääkaupunki Charikar (26) olivat seuraavaksi useimmin iskujen kohteena. Salangissa (2) sekä hazaravähemmistön asuttamissa Sorkh Parsassa (1) ja Shaikh Alissa (1) puolestaan raportoitiin kaikkein vähiten turvallisuusellkkauksia.¹²⁷ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskitasolla Charikarin ja Ghorbandin piirikunnissa ja keskimääräistä alhaisempi Bagramissa ja Shinwarissa. Loput Parwanin alueet kuuluivat Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin.¹²⁸

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Kuh-i-Safi, Sayid Khel ja Sorkh Parsa olivat hallituksen joukkojen ja Talibanin välillä kiisteltäviä alueita muiden kuuluessa valtiollisten turvallisuusjoukkojen valtapiiriin. Salang oli vahvasti hallituksen joukkojen kontrollissa.¹²⁹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Ghorbandin piirikunnassa. Baghramissa, Jabalossarajissa, Kuh-i-Safissa, Salangissa ja Shinwarissa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Muut Parwanin alueet olivat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹³⁰ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Ghorbandin, Kuh-i-Safin, Sayidkhelin, Shinwarin ja Sorkh Parsan piirikunnissa. Muut Parwanin alueet ovat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹³¹ Pajhwok on raportoinut eri puolilla Parwania yksittäisiä kuolonuhreja vuoden 2018 alkupuolen kuukausina.¹³²

UN OCHA on rekisteröinyt Parwanissa 20.5.2018 mennessä 49 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Kaikki pakenivat tammi-helmikuun aikana Shinwarin piirikunnasta ja päätyivät Charikariin ja Kuhistaniin Kapisassa.¹³³

3.1.6. Wardak

Noin 615 000 asukkaan Wardak (toiselta nimeltään Maidan Wardak) koostuu yhdeksästä piirikunnasta. Wardakin pääkaupunki on noin 40 000 asukkaan Maidan Shahr.¹³⁴ Wardakissa aiheutui Afganistanin maakunnista yhdeksänneksi vähiten siviiliuhreja vuonna 2017. UNAMA raportoi maakunnassa 42 siviilikuolemaa ja 41 haavoittumista, mikä oli 35 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja ilmaiskut.¹³⁵

¹²⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

¹²⁷ EASO 12/2017 s.224-228.

¹²⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

¹²⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

¹³⁰ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹³¹ LWJ 26.9.2017

¹³² PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 3.5.2018; 2.6.2018.

¹³³ UNOCHA 27.5.2018.

¹³⁴ Wardakin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Behsud 1 (40 000), Chak (90 000), Daimirdad (35 000), Jaghatu (50 000), Jalriz (55 000), Maidan Shahr (40 000), Markaz Behsud (125 000), Nirkh (60 000) ja Sayidabad (120 000).

¹³⁵ UNAMA 02/2018 s.67.

Wardak kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Afganistanin keskitasolle (150 - 250 välikohtausta vuodessa).¹³⁶ EASO tilastoi maakunnassa 307 turvallisuusvelkkausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Väkivaltaisuuksista valtaosa oli sotatoimia (223), jonka jälkeen yleisimpiä turvallisuusongelmia olivat räjähdyskudut (33) ja yksityishenkilöitä vastaan kohdistetut väkivallanteot (23). Yli kolmasosa välikohtauksista tapahtui Jalrizissa (115), minkä jälkeen eniten turvallisuusongelmia tilastoitiin Sayidabadissa (49) ja Daimirdadissa (39). EASO ei raportoinut hazardoiden asuttamalla Behsudin alueella tapahtuneen turvallisuusvälikohtauksia.¹³⁷ UN OCHA:n arvioima konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 keskimääräistä korkeampi Jalrizin, Nirkhin ja Sayidabadin piirikunnissa Chakin, Jaghatun ja Maidan Shahrin kuuluessa Afganistanin keskitasolle. Daimirdad on pysynyt keskimääräistä rauhallisempana Behsudin piirikuntien kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpina pysyneisiin alueisiin.¹³⁸

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Chak, Dai Mirdad, Jaghatu, Nirkh ja Sayidabad olivat kiisteltäjä alueita muiden piirikuntien kuuluessa Afganistanin hallituksen vaikutusvallan piiriin.¹³⁹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Jaghatun, Jalrizin ja Nirkhin piirikuntiin sekä lähes viikottaisia hyökkäyksiä kaikkialle muualle paitsi Behsudin alueelle, joka on pysynyt valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹⁴⁰ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Sayidabadin piirikunta on Taliban-liikkeen hallinnassa ja kaikki muut Wardakin alueet kiisteltäjä lukuun ottamatta Markaz Behsudin piirikuntaa, joka on pysynyt valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹⁴¹

Pajhwokin raportoinnin mukaan Wardakissa ei helmikuussa 2018 tehty lainkaan hyökkäyksiä, joissa olisi aiheutunut kuolonuhreja tai loukkaantuneita. Muina kuukausina lähinnä Sayidabadin piirikunnassa on kertynyt muutamia uhreja.¹⁴² AAN raportoi kahden Jalrizin piirikunnan läpi matkustaneen siviilin kuolemasta 10.5.2018. Talibanin epäiltiin tappaneen matkustajat, koska toisella heistä oli henkilöllisyystodistuksessaan leima todisteena rekisteröitymisestä äänestäjäksi lokakuun 2018 vaaleissa ja toinen taas työskenteli valtiollisille turvallisuusjoukoille.¹⁴³

UN OCHA rekisteröi Wardakissa 20.5.2018 mennessä 1680 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 644 on paennut Nirkhistä, 602 Sayidabadista, 301 Jaghatusta, 105 Chakista ja 28 Jalrizista. Lähes kaikki heistä ovat päätyneet Maidan Shahriin, Sayidabadiin ja Kabuliin.¹⁴⁴

¹³⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

¹³⁷ EASO 12/2017 s.252–256.

¹³⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

¹³⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

¹⁴⁰ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹⁴¹ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹⁴² PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 3.5.2018; 2.6.2018.

¹⁴³ AAN/ Adili & Ruttig 27.5.2018.

¹⁴⁴ UNOCHA 27.5.2018.

3.2. Keski-Afganistanin ylänkö (Bamiyan, Daikondi)

3.2.1. Bamiyan

Noin 460 000 asukkaan Bamiyan koostuu seitsemästä piirikunnasta. Bamiyanin pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Bamiyan.¹⁴⁵ Bamiyanissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista toiseksi vähiten siviiliuhreja Panjshirin jälkeen. UNAMA raportoi Bamiyanissa neljän siviilin haavoittumiset, mikä oli 60 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kyseessä oli Balkhin ja Badakhshanin jälkeen kolmanneksi suurin siviiliuhrien määrän lasku. Haavoittumiset aiheutuivat uhkailusta, taistelussa räjähtämättä jääneestä miinasta ja maataistelusta.¹⁴⁶

Bamiyan kuuluu turvallisuusvälikohtausten määrässä ja muilla mittareilla mitattuna Afganistanin konfliktin tasoltaan kaikkein rauhallisimpiin alueisiin, mutta Bamiyanin ja Kahmardin piirikunnat olivat UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 muuta maakuntaa astetta levottomampia.¹⁴⁷ EASO tilastoi hazaraenemmistöisessä maakunnassa 111 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017., joista valtaosa oli konfliktin ulkopuolisia (43) ja muita (38) välienselvittelyjä. Selvä enemmistö turvallisuusvälikohtauksista tapahtui Bamiyanin piirikunnassa (64).¹⁴⁸

Koko Bamiyanin maakunta on vahvasti Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.¹⁴⁹ BBC:n mukaan Taliban tekee kuitenkin keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa iskuja Sighanin ja Shibarin piirikuntiin.¹⁵⁰ Pajhwokin raportoinnin mukaan Bamiyanissa ei ole tapahtunut väkivaltaisuuksia vuonna 2018 toukokuun loppuun mennessä.¹⁵¹ Bamiyanista ei ole lähtenyt konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita vuosina 2017–2018.¹⁵²

3.2.2. Daikondi

Noin 475 000 asukkaan Daikondi koostuu yhdeksästä piirikunnasta. Daikondin pääkaupunki on noin 45 000 asukkaan Nili.¹⁵³ Daikondissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista kuudenneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Daikondissa 16 siviilikuolemaa ja 27 haavoittumista, mikä oli 59 prosentin lasku verrattuna edellisvuoteen. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja kohdistetut murhat.¹⁵⁴

Daikondi kuului vuonna 2017 turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattaessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin (0-50 selkkausta vuodessa).¹⁵⁵ EASO:n tilastoinnin mukaan hazaraenemmistöisessä Daikondin maakunnassa tapahtui aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 153 turvallisuusvälikohtausta, joista suurin osa oli sotatoimia (57), konfliktin ulkopuolisia väkivaltaisuuksia (36) ja muita turvallisuusongelmia (28). Daikondin levottomin piirikunta - hazaroiden ja pashtujen välillä kiistelty Gizab - on jäänyt EASO:n tilastoinnin ulkopuolelle, mutta

¹⁴⁵ Bamiyanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bamiyan (90 000), Kahmard (40 000), Panjab (70 000), Shibar (30 000), Sighan (25 000), Waras (115 000) ja Yakawlang (95 000).

¹⁴⁶ UNAMA 02/2018 s.67.

¹⁴⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.2, 6.

¹⁴⁸ EASO 2017 s.94–96.

¹⁴⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182; BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018; LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹⁵⁰ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹⁵¹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018.

¹⁵² UNOCHA 27.5.2018.

¹⁵³ Daikondin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Gizab (70 000), Ishtarlai (50 000), Kajran (35 000), Khadir (50 000), Kiti/ Nawmish (35 000), Miramur (65 000), Nili (45 000), Sang-i-Takht (55 000) ja Shahristan (70 000).

¹⁵⁴ UNAMA 02/2018 s.67.

¹⁵⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

tätä lukuun ottamatta suurin osa väkivaltaisuuksista tapahtui Nawmishin alueella Helmandin rajalla Kitin piirikunnassa (39), Kajranissa (30) ja Nilissä (20).¹⁵⁶ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan Afganistanin keskitasolla vuonna 2017 Gizabin ja Khadirin piirikunnissa muiden alueiden kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpien joukkoon.¹⁵⁷

Daikondin maakunta on vahvasti Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa, mutta Long War Journal luokittelee Gizabin kiistellyksi alueeksi ja pitää Kajranin tilannetta epäselvänä. BBC:n mukaan Taliban tekee Gizabiin iskuja keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.¹⁵⁸ UN OCHA:n mukaan huhtikuun alussa 2018 lähes 300 ihmistä pakeni Gizabista maakunnan pääkaupunkiin Niliin. Kyseessä olivat vuoden ensimmäiset maan sisäisesti siirtymään joutuneet Daikondissa.¹⁵⁹ Pajhwok raportoi 3.3.2018 yhden henkilön kuolemasta ja yhden haavoittumisesta Nawamishin alueella Helmandin rajalla.¹⁶⁰

UN OCHA on rekisteröinyt Daikondissa 20.5.2018 mennessä 31 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 21 on paennut Gizabista ja 10 Kajranista. He ovat paenneet Heratiin.¹⁶¹

3.3. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul)

3.3.1. Helmand

Noin miljoonan asukkaan Helmand koostuu 14 piirikunnasta. Helmandin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Lashkargah.¹⁶² Helmandissa aiheutuu Afganistanin alueista toiseksi suurin määrä siviiliuhreja pääkaupunki Kabulin jälkeen. Vuonna 2017 Helmandissa kuoli UNAMA:n mukaan 386 siviiliä ja haavoittui 605, mikä oli kymmenen prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat itsemurha-, yhdistelmä- ja muut räjähdysiskut.¹⁶³ Ilmaiskut aiheuttivat Helmandissa Afganistanin maakunnista kolmanneksi eniten siviiliuhreja (58 kuollutta ja yhdeksän haavoittunutta).¹⁶⁴ Helmandissa aiheutuvien siviiliuhrien määrä on pysynyt Afganistanin toiseksi korkeimpana vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä.¹⁶⁵

Helmand kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui kaikkein eniten turvallisuusvälikohtauksia (400–660 selkkausta vuodessa).¹⁶⁶ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 2258 turvallisuusvälikohtausta, joista enemmistö oli sotatoimia (1935), räjähdyskuja (169) ja turvallisuusjoukkojen vallankäyttöä (103). Eniten turvallisuusongelmia oli Lashkargahissa (636), Marjassa (360), muualla Nahr-i-Sarrajissa (299), Nad Alissa (276), Nawa-i-Barakzaissa (215), Sanginissa (189) ja Garmsirissa (130). Vähiten levottomuuksia puolestaan oli Talibanin

¹⁵⁶ EASO 12/2017 s.97–101.

¹⁵⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

¹⁵⁸ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182; BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018; LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹⁵⁹ UNAMA 9.4.2018.

¹⁶⁰ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

¹⁶¹ UNOCHA 27.5.2018.

¹⁶² Helmandin piirikunnat ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Baghran (70 000, johon virallisesti kuuluvalla Nawamishin alueella asuu lisäksi 20 000 ihmistä), Dishu (20 000), Garmsir (90 000), Kajaki (75 000), Lashkargah (110 000), Musa Qala (60 000), Nad Ali (95 000, johon virallisesti kuuluvalla Marjan alueella asuu lisäksi 30 000 ihmistä), Nahr-i-Sarraj (125 000), Nawa-i-Barakzai (100 000), Nawzad (55 000), Rig/Khanashin (30 000), Sangin (65 000) ja Washir (15 000).

¹⁶³ UNAMA 02/2018 s.67.

¹⁶⁴ UNAMA 02/2018 s.45.

¹⁶⁵ UNAMA 12.4.2018.

¹⁶⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

hallinnollisessa keskuksessa Musa Qalassa (4), Nawzadissa (5) ja harvaan asutussa Washirissa (13). Baghran ja Rigi ovat jääneet EASO:n tilastoinnin ulkopuolelle.¹⁶⁷

UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalla tasolla Lashkargahin, Nad Alin, Nahr-i-Sarrajin, Nawa-i-Barakzain ja Sanginin piirikunnissa. Konfliktin taso oli keskimääräistä korkeampi myös Garmsirissa, Kajakissa, Musa Qalassa ja Rigissä ja Afganistanin keskitasolla Dishussa ja Nawzadissa. Washir ja Baghran kuuluivat Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.¹⁶⁸

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban hallitsi Baghranin, Dishun, Kjakan, Musa Qalan, Nawzadin, Rigin ja Sanginin piirikuntia. Taliban toimi aktiivisesti myös Garmsirissä ja Marjan alueella muun Nad Alin ollessa kiistelty osapuolten välillä. Muut alueet Helmandissa kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin.¹⁶⁹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi Baghrania, Dishua, Musa Qalaa, Nawzadia, Rigiä ja Sanginia. Taliban hyökkäsi useamman kerran viikossa Nad Aliin ja lähes viikoittain Garmsiriin, Lashkargahiin ja Washiriin. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.¹⁷⁰ LWJ:n jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Baghranin, Dishun, Kjakan, Musa Qalan, Nawzadin, Rigin ja Sanginin piirikuntia muiden Helmandin alueiden ollessa kiisteltyjä osapuolten välillä.¹⁷¹

Lokakuun 2018 vaalien äänestäjien ennakkorekisteröinti on käynnistynyt Garmsirissa, Kajakissa, Nad Alissa, Nahr-i-Sarrajissa, Nawa-i-Barakzaissa ja Washirissa, mutta muualla maakunnassa turvallisuusongelmat ovat haitanneet äänestäjien rekisteröitymistä.¹⁷² Afganistanin itsenäinen vaalilautakunta ilmoitti huhtikuussa, että vaalien järjestäminen olisi mahdotonta Talibanin hallitsemisessa Baghranissa, Dishussa, Musa Qalassa, Nawzadissa ja Rigissä.¹⁷³ Marjan ja Rigin alueet ovat useaan otteeseen vaihtaneet hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.¹⁷⁴ AAN:n mukaan Pakistanin rajalla sijaitseva Dishun piirikunta on ollut Talibanin hallinnassa jo vuodesta 2003 lähtien ja se toimii yhtenä liikkeen yleisimmin käyttämistä kulkureiteistä Pakistanin puolelle. Piirikunnan kautta kulkee myös Afganistanin kaikkein yleisimmin käytetty huumeiden salakuljetusreitti. Piirikunnan alueella sijaitsee huomattava keskittymä huumelaboratorioita, Talibanin koulutusleirejä ja pommitehtaita.¹⁷⁵

UN OCHA:n mukaan Nad Alin ja Marjan piirikunnassa huhtikuun alussa tehty sotilaalliset operaatiot ajoivat noin 6000 ihmistä pakoon kodeistaan. Myös Nawa-i-Barakzaista pakeni yli 450 ihmistä maakunnan pääkaupunkiin.¹⁷⁶ UN OCHA:n mukaan Nahr-i-Sarrajin piirikunnassa toukokuun alussa tehty sotilaalliset operaatiot ajoivat yli 2000 ihmistä kodeistaan Gereshkin kaupunkiin.¹⁷⁷ Pajhwokin raportoinnin mukaan Helmand on ollut turvallisuusvälikohtausten sekä kuolonuhrien ja haavoittuneiden määrissä mitattuna Afganistanin levottomimpia alueita vuosina 2017–2018. Helmandissa kertyi maaliskuussa 2018 Afganistanin maakunnista korkein määrä kuolleita ja haavoittuneita (261). Muina vuoden 2018 kuukausina uhriluvut ovat olleet matalampia.¹⁷⁸

¹⁶⁷ EASO 12/2017 s.129–137.

¹⁶⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

¹⁶⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

¹⁷⁰ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹⁷¹ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹⁷² Tolo News/ Achakzai 10.5.2018.

¹⁷³ PAN/ Stanikzai 22.4.2018.

¹⁷⁴ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

¹⁷⁵ AAN 17.10.2017

¹⁷⁶ UNOCHA 9.4.2018.

¹⁷⁷ UNOCHA 7.5.2018.

¹⁷⁸ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

REACH on kartoittanut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisten Garmsirin, Lashkargahin, Nad Alin, Nawzadin, Rigin ja Sanginin asukkaiden elinoloja. Puutteita esiintyi etenkin koulutukseen pääsyssä: Garmsirissä ja Nad Alissa yleisin este oli kouluihin matkustamiseen liittyvät riskit ja Nawzadissa ja Sanginissa taas koulujen sulkemiset. Vertailun mukaan Garmsirissa väestöllä oli alueista heikoimmat turvallisuusolosuhteet. Garmsirissa ja Nad Alissa oli myös puutteita ruoan saatavuudessa. Garmsir, Nawzad ja Rig kärsivät lisäksi veden puutteesta.¹⁷⁹

Vähälumisesta talvesta johtuva kuivuus on vähentänyt viljasatoja Helmandin maaseudulla. Kyläläisten pääsy markkina-alueille ostamaan elintarvikkeita on joillakin alueilla estetty aseistettujen ryhmien toimesta, ja kylänvanhimpien on raportoitu joutuneen hankkimaan kapinallisilta erilliset kulkuluvat päästäkseen käymään ostoksilla hallituksen kontrolloimilla alueilla.¹⁸⁰

UN OCHA on rekisteröinyt Helmandissa 20.5.2018 mennessä 2888 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2342 on paennut Nahr-i-Sarrajista, 421 Nad Alista ja 35 Lashkargahista. Lähes kaikki ovat jääneet omien piirikuntiensa sisälle.¹⁸¹

3.3.2. Kandahar

Noin 1,3 miljoonan asukkaan Kandahar koostuu 16 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 565 000 asukkaan Kandahar, joka on Etelä-Afganistanin poliittinen ja taloudellinen keskus.¹⁸² Kandaharissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin alueista neljänneksi suurin määrä siviiliuhreja Kabulin, Helmandin ja Nangarharin jälkeen. Maakunnassa kuoli 271 siviiliä ja haavoittui 445, mikä oli kuitenkin 18 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskivut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.¹⁸³ Vuoden 2018 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Kandaharissa on kertynyt Afganistanin alueista viidenneksi eniten siviiliuhreja Kabulin, Helmandin, Nangarharin ja Faryabin jälkeen.¹⁸⁴

Kandahar kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui kaikkein eniten turvallisuusvälikohtauksia.¹⁸⁵ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa 1762 turvallisuusselkkausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä suurin osa oli sotatoimia (1036), turvallisuusjoukkojen voimankäyttöä (379) ja räjähdyskivuja (184). Eniten turvallisuusongelmia oli Maiwandissa (285), Shah Wali Kotissa (280), Kandaharin kaupungissa (272), Miyanishinissa (168), Spin Boldakissa (108) ja Marufissa (106). Vähiten väkivaltaisuuksia puolestaan oli Rigissä (5), Dandissa (13) ja Shorabakissa (37).¹⁸⁶ UN OCHA:n mittaama konfliktin intensiteetti kuului vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalle tasolle Khakrizin, Maiwandin, Marufin ja Shah Wali Kotin piirikunnissa. Konflikti oli keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Arghistanissa, Ghorakissa, Kandaharissa ja Shorabakissa. Muualla Kandaharissa konflikti oli Afganistanin keskitasolla keskimääräistä rauhallisempia Miyanishinia ja Nishia lukuun ottamatta.¹⁸⁷

¹⁷⁹ REACH 03/2018.

¹⁸⁰ UNOCHA 25.5.2018.

¹⁸¹ UNOCHA 27.5.2018.

¹⁸² Kandaharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat Arghandab (65 000), Arghistan (35 000), Daman (35 000), Ghorak (10 000), Kandahar (565 000 sekä Dandin alueella asuvat 50 000) Khakriz (25 000), Maiwand (60 000), Maruf (35 000), Miyanishin (15 000), Nish (15 000), Panjwayi (90 000), Rig/Registan (10 000), Shah Wali Kot (45 000), Shorabak (10 000 sekä Takhta Polin alueella asuvat 15 000), Spin Boldak (105 000) ja Zhari (90 000).

¹⁸³ UNAMA 02/2018 s.67.

¹⁸⁴ UNAMA 12.4.2018.

¹⁸⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

¹⁸⁶ EASO 12/2017 s.158–164.

¹⁸⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Ghorakin, Khakrizin, Maiwandin, Marufin ja Miyanishinin piirikunnissa. Nish ja Shah Wali Kot olivat kiisteltäviä alueita osapuolten välillä. Arghandab, Daman, Kandahar, Panjwayi ja Spin Boldak olivat vahvasti hallituksen kontrollissa loppujen Kandaharin alueiden kuullessa hallituksen valtapiiriin.¹⁸⁸ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi Rigin piirikuntaa. Liike teki lähes viikoittaisia iskuja Arghistaniin, Ghorakiin, Nishiin, Shah Wali Kotiin ja Shorabakiin. Daman ja Kandahar olivat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa, mutta loppuilla Kandaharin alueilla Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.¹⁸⁹ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Marufin ja Miyanishinin piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta kaikkialla muualla paitsi Damanissa, Kandaharissa, Panjwayissa ja Spin Boldakissa, jotka ovat pysyneet vahvasti hallituksen kontrollissa.¹⁹⁰

REACH on kartoittanut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisten Arghistanin, Ghorakin, Khakrizin, Maiwandin, Nishin, Shah Wali Kotin ja Zharin asukkaiden elinoloja. Arghistanin, Nishin ja Shah Wali Kotin asukkailla ei selvityksen perusteella ollut pääsyä terveydenhuollon piiriin.¹⁹¹ Shah Wali Kotin piirikunnassa puhkesi useampi poliotapaus vuonna 2017 seurauksena rokottajien pääsyn estymisestä alueelle yli kuuden kuukauden ajaksi kyseisenä vuonna. Myös Spin Boldakissa raportoitiin poliotapauksesta.¹⁹²

Pajhwokin raportoinnin mukaan Kandahar on vuosina 2017–2018 kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu eniten turvallisuusvälikohtauksia ja kertyy eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita. Toukokuussa 2018 Kandaharissa kertyi 181 uhria enimmäkseen Marufissa 7.5. ja 18.5. käydyissä taisteluissa sekä Kandaharin kaupungissa tehdyssä räjähdyskassa.¹⁹³ Kandaharin kaupungissa kuoli 22.5.2018 RFE/RL:n mukaan ainakin 16 ihmistä ja haavoittui yli 30, kun turvallisuusjoukkojen pomminpurkuyritys epäonnistui.¹⁹⁴ Huhtikuussa 2018 uhreja aiheutui Damanissa tehdyssä itsemurhauskassa, jossa kuoli Pajhwokin mukaan 12 ja haavoittui 17, sekä Ghorakissa käydyissä taisteluissa (kahdeksan kuollutta). Maaliskuussa 2018 Kandaharissa kertyi 174 uhria pääasiassa Maiwandissa 8.3.2018 käydyissä taisteluissa sekä Maiwandiin 11. ja 31.3.2018 ja Shah Wali Kotiin 12.3.2018 tehdyissä ilmaiskussa. Helmikuussa 2018 Kandaharissa kertyi 201 uhria, mikä oli Uruzganin jälkeen eniten koko maassa. Tammikuussa uhreja kertyi eniten Ghorakissa 13.1.2018 puhjenneissa taisteluissa (27 kuollutta ja kaksi haavoittunutta).¹⁹⁵ Talibanin 27.1.2018 Aino Menan -asuinalueella Kandaharin kaupungissa tekemässä itsemurhauskassa kuoli AAN:n mukaan kaksi poliisia ja kaksi siviiliä.¹⁹⁶ Vuonna 2017 Kandaharissa oli Pajhwokin mukaan Afganistanin maakunnista neljänneksi eniten konfliktiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (140) ja Nangarharin jälkeen eniten uhreja (1372 kuollutta ja 807 haavoittunutta). Pajhwok ei tilastoissaan erottele siviiliuhreja sodan osapuolista.¹⁹⁷

UNAMAN selvityksen perusteella vankilaoiloissa tapahtuva kidutus on poikkeuksellisen laajamittainen ongelma Kandaharin maakunnassa, jossa valtaa pitävä pahamaineinen poliisikomentaja Abdul Raziq on syyllistynyt kidutuksen lisäksi myös useiden ihmisten katoamisiin ja laittomiin teloituksiin Talibanin-vastaisen taistelunsa yhteydessä.¹⁹⁸

¹⁸⁸ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

¹⁸⁹ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

¹⁹⁰ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

¹⁹¹ REACH 03/2018.

¹⁹² UNGA 27.2.2018 s.11.

¹⁹³ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

¹⁹⁴ RFE/RL 22.5.2018.

¹⁹⁵ PAN/ Erfanyar 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018.

¹⁹⁶ AAN/Ruttig 5.2.2018.

¹⁹⁷ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

¹⁹⁸ UNAMA 04/2017 s.31–34

UN OCHA ei ole rekisteröinyt Kandaharissa 20.5.2018 mennessä yhtään konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Kandahariin ei myöskään ollut saapunut maan sisäisiä siirtolaisia muualta.¹⁹⁹

3.3.3. Nimruz

Arviolta 170 000 asukkaan Nimruz koostuu viidestä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 60 000 asukkaan Zaranj.²⁰⁰ UNAMA raportoi Nimruzissa vuoden 2017 aikana 34 siviilikuolemaa ja 65 haavoittumista, mikä oli 24 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja räjähdyskerrat.²⁰¹

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Nimruz kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin kaikkein rauhallisimpina pysyneisiin maakuntiin (alle 50 selkkausta vuodessa).²⁰² EASO tilastoi pashtujen ja balutshien asuttamassa maakunnassa 113 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Ne koostuivat pääosin sotatoimista (59). Turvallisuusongelmat keskittyivät Khashrudin (71) ja Zaranjin piirikuntiin (29).²⁰³ Nimruz kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 konfliktin intensiteettiä eri mittareilla arvioitaessa Afganistanin rauhallisimpiin maakuntiin. Khashrudin piirikunnassa konflikti on kuitenkin ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla. Chakhansur ja Kang kuuluivat vuonna 2017 Afganistanin kaikkein rauhallisimpien alueiden joukkoon ja myös Char Borjak oli keskimääräistä rauhallisempi.²⁰⁴

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Nimruzin maakunta kuuluu Afganistanin hallituksen valtapiiriin.²⁰⁵ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Khashrudin. Liike iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Chakhansuriin, mutta muut Nimruzin alueet ovat pysyneet Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.²⁰⁶ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan kaikki Nimruzin alueet pääkaupunki Zaranjia lukuun ottamatta ovat kiisteltäviä hallituksen joukkojen ja Talibanin välillä.²⁰⁷

Pajhwokin raportoinnin mukaan Nimruzissa ei aiheutunut uhreja tammikuussa ja huhtikuussa 2018.²⁰⁸ Eniten uhreja kertyi toukokuussa, jolloin Khashrudissa ja Delaramissa käytiin taisteluita, joissa kuoli yhteensä 35 ja haavoittui seitsemän.²⁰⁹

UN OCHA on rekisteröinyt Nimruzissa 20.5.2018 mennessä 11 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Kaikki ovat paenneet Khashrudista Zaranjiin.²¹⁰

¹⁹⁹ UNOCHA 27.5.2018.

²⁰⁰ Nimruzin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Chakhansur (25 000), Char Borjak (30 000), Kang (25 000), Khashrud (25 000, joiden lisäksi 5000 asuu Dilaramissa) ja Zaranj (60 000).

²⁰¹ UNAMA 02/2018 s.67.

²⁰² UNOCHA 16.4.2018 s.6.

²⁰³ EASO 12/2017 s.202–205.

²⁰⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

²⁰⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

²⁰⁶ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

²⁰⁷ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

²⁰⁸ PAN/ Erfanyar 3.5.2018; 5.2.2018.

²⁰⁹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

²¹⁰ UNOCHA 27.5.2018.

3.3.4. Uruzgan

Noin 360 000 asukkaan Uruzgan koostuu viidestä piirikunnasta. Uruzganin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Tirin Kot.²¹¹ Uruzganissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin alueista kuudenneksi suurin määrä siviiliuhreja. Maakunnassa kuoli 87 siviiliä ja haavoittui 488, mikä oli 26 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähd- ja ilmaiskut.²¹² Ilmaiskut aiheuttivat Uruzganissa Afganistanin maakunnista neljänneksi eniten siviiliuhreja (13 kuollutta ja 45 haavoittunutta) vuonna 2017.²¹³

Uruzganissa tapahtui UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia (250–400 selkkausta vuodessa).²¹⁴ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa 460 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Nämä koostuivat pääasiassa sotatoimista (395). Tirin Kotissa oli selvästi eniten turvallisuusongelmia (234), mutta muuten väkivaltaisuudet jakautuivat tasaisesti piirikuntien kesken.²¹⁵ UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalla tasolla kaikkialla maakunnassa paitsi Shahid Hassasissa, jossa väkivallan määrä oli silti keskimääräistä korkeampi.²¹⁶

Uruzgan kuuluu niihin Afganistanin alueisiin, joilla Talibanilla on kaikkein eniten vaikutusvaltaa.²¹⁷ USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban toimi aktiivisesti Chorassa, Khas Uruzganissa ja Shahid Hassasissa. Dihrawud ja Tirin Kot olivat hallituksen joukkojen ja Talibanin välillä kiisteltäviä alueita.²¹⁸ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen perusteella Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Choraan, Khas Uruzganiin ja Shahid Hassasiin. Muualla maakunnassa Talibanin hyökkäykset olivat lähes viikoittaisia.²¹⁹ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban valtasi Choran piirikunnan 29.5.2018 ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta muualla maakunnassa.²²⁰

Tirin Kot on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin kevään 2018 hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.²²¹ Uruzganin maakuntaan lokakuun 2018 vaaleja varten suunnitelluista 65 äänestäjien ennakkoerärointipaikasta ainoastaan 12 oli pystytty avaamaan toukokuuhun mennessä heikon turvallisuustilanteen takia.²²² Pajhwokin raportoinnin mukaan Uruzganissa oli vuonna 2017 Afganistanin maakunnista seitsemänneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia (96), joissa kuoli ja haavoittui viidenneksi eniten ihmisiä (1863, joista 1071 kuolleita ja 792 haavoittuneita). Pajhwok ei tilastoissaan erittele siviiliuhreja konfliktin osapuolista.²²³ Myös vuoden 2018 alkupuolella Uruzgan on kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa on kertynyt eniten kuolleita ja haavoittuneita. Helmikuussa 2018 Uruzganissa kertyi enemmän kuolleita ja haavoittuneita kuin missään muussa Afganistanin maakunnassa (226).²²⁴

²¹¹ Uruzganin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Chora (55 000, jonka lisäksi Chinartun alueella asuvat 15 000), Dihrawud (65 000), Khas Uruzgan (60 000), Shahid Hassas/Charchino (60 000) ja Tirin Kot (110 000). Gizabin piirikunta kuuluu hallinnollisesti Daikondiin, vaikka osa lähteistä laskee sen osaksi Uruzgania.

²¹² UNAMA 02/2018 s.67.

²¹³ UNAMA 02/2018 s.45.

²¹⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

²¹⁵ EASO 12/2017 s.246–251.

²¹⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

²¹⁷ SIGAR 30.4.2018 s.88–89.

²¹⁸ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

²¹⁹ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

²²⁰ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

²²¹ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

²²² PAN/ Wesal 8.5.2018.

²²³ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

²²⁴ PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 3.5.2018; 2.6.2018.

UN OCHA:n mukaan Uruzganin väestöstä 46 prosentilla ei ole kahden tunnin matkan sisään lainkaan pääsyä terveydenhuollon piiriin.²²⁵ Uruzganin maakunnan asukkailla on usein vaikeuksia päästä kotialueiltaan maakunnan keskukseen Tirin Kotiin taisteluiden ja tien varsilla vallitsevan epävakauden takia.²²⁶ Taliban sulki Uruzganista Kandahariin johtavan valtatie helmikuussa 2018. Taistelijat sieppasivat tien varrelta 30 matkustajaa, joista 19 oli poliiseja ja kaksi muita valtion turvallisuusjoukkojen jäseniä. Sotilaita ja poliiseja lukuun ottamatta muut matkustajat vapautettiin kahden päivän kuluttua.²²⁷ Kandaharin ja Uruzganin välinen valtatie oli jälleen huhtitoukokuun vaihteessa viikon ajan suljettuna liikenteeltä epävakauden, taisteluiden ja laittomien tarkastuspisteiden aiheuttamien ongelmien takia.²²⁸ Kandahariin johtavan valtatie sulkeutui elintarvikkeiden hinnat moninkertaistuivat Uruzganissa.²²⁹ Kapinalliset sulki myös Tirin Kotista Chorani piirikuntaan johtavan tien huhtikuun puolivälissä, minkä seurauksena UN OCHA:n arvion mukaan 800 perhettä Chorassa kärsi ruoan puutteesta.²³⁰ Taliban hyökkäsi Chorani piirikunnan keskukseen 29.5.2018 ja vaikutti saaneen sen ainakin väliaikaisesti hallintaansa.²³¹

Kaikki Uruzganin piirikunnat ovat humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä, mutta REACH on kartoittanut niiden asukkaiden elinoloja. Puutteita esiintyi etenkin Shahid Hassasissa, jossa väestöllä ei ollut pääsyä perusterveydenhuollon piiriin. Ongelmia oli kaikissa piirikunnissa myös koulutukseen pääsyssä.²³²

Uruzganissa on rekisteröity 20.5.2018 mennessä 1101 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 705 on paennut Tirin Kotista, 286 Khas Uruzganista ja 110 Chorasta. Paenneista 975 on päätenyt Tirin Kotiin ja 126 Ghazniin.²³³

3.3.5. Zabul

Noin 315 000 asukkaan Zabul koostuu 11 piirikunnasta. Zabulin pääkaupunki on noin 40 000 asukkaan Qalat.²³⁴ UNAMA raportoi Zabulissa vuoden 2017 aikana 107 siviilikuolemaa ja 226 haavoittumista, mikä oli kolme prosenttia enemmän kuin edellisessä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.²³⁵

Turvallisuusvälikohtausten määrä oli Zabulissa UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskitasoa alhaisempi (50–150 selkkausta vuodessa).²³⁶ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa 255 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Nämä koostuivat pääasiassa sotatoimista (174). Eniten turvallisuusongelmia oli Qalatissa (65), Tarnak wa Jaldakissa (37) ja Shahjuysa (35). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Kakarissa (5), Atgharissa (6) ja Nawbaharissa (9).²³⁷ UN OCHA:n mukaan Shahjuyn piirikunta kuului vuonna 2017 konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivalta oli

²²⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.21.

²²⁶ UNOCHA 25.5.2018.

²²⁷ EASO 05/2018 s.145.

²²⁸ UNAMA 7.5.2018.

²²⁹ UNOCHA 25.5.2018.

²³⁰ UNOCHA 23.4.2018.

²³¹ LWJ/ Roggio 29.5.2018.

²³² REACH 03/2018.

²³³ UNOCHA 27.5.2018.

²³⁴ Zabulin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Arghandab (35 000), Atghar (10 000), Daichupan (40 000), Kakar/ Khak Afghan (25 000), Mizan (15 000), Nawbahar (20 000), Qalat (40 000), Shahjuy (60 000), Shinkai (25 000), Shomalzai (25 000) ja Tarnak wa Jaldak/ Shahr Safa (20 000).

²³⁵ UNAMA 02/2018 s.67.

²³⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

²³⁷ EASO 12/2017 s.257–261.

keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Mizanissa ja Afganistanin keskitasolla Arghandabissa, Daichupanissa, Nawbaharissa ja Qalatissa. Muut alueet maakunnassa olivat pysyneet keskimääräistä rauhallisempina Atgharin ja Tarnak wa Jaldakin kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.²³⁸

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Zabulin alueista ainoastaan Qalatin piirikunta kuului Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin. Kakarin piirikunta puolestaan kuului Afganistanissa niihin alueisiin, joilla Talibanin hallinta oli kaikkein vahvinta. USA:n mukaan Atghar, Mizan, Shinkai, Shomalzai ja Tarnak wa Jaldak olivat kiisteltyjä alueita, kun taas lopuissa Zabulin piirikunnissa Taliban toimi aktiivisesti.²³⁹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi täysin Kakarin piirikuntaa. Taliban teki lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Arghandabin, Nawbaharin, Shahjuyn, Shomalzain ja Tarnak wa Jaldakin piirikunnissa ja iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Atghariin, Daichupaniin, Mizaniin ja Shinkayhin. Qalatin piirikunta oli BBC:n mukaan vahvasti valtiollisten joukkojen hallinnassa.²⁴⁰ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Kakarin ja Arghandabin piirikunnat ovat vahvasti Talibanin hallussa ja Qalatin piirikunta puolestaan valtiollisten joukkojen hallinnassa. Lopuilla Zabulin alueilla Taliban ja hallituksen joukot taistelevat vallasta.²⁴¹

Pajhwokin raportoinnin mukaan Zabulissa ei tammikuussa 2018 ollut lainkaan turvallisuusvälikohtauksia, joissa olisi kertynyt kuolonuhreja tai loukkaantuneita. Maaliskuussa uhreja aiheutui Tarnak wa Jaldakissa käydyissä taisteluissa (14 kuollutta ja 22 loukkaantunutta) sekä Qalatissa tehdyssä ilmaiskussa (yhdeksän kuollutta). Huhtikuussa Shahjuysa tehdyissä räjähdyskuissa kuoli kuusi ja haavoittui kaksi. Arghandabissa ja Daichupanissa 12.5.2018 puhjenneissa taisteluissa kuoli 14 ihmistä ja haavoittui kaksi.²⁴²

UN OCHA:n mukaan Zabulin väestöstä 42 prosentilla ei ole kahden tunnin matkan sisään lainkaan pääsyä terveydenhuollon piiriin.²⁴³ REACH on kartoittanut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisten Daichupanin ja Shahjuyn asukkaiden elinoloja. Puutteita esiintyi etenkin terveydenhuollon piiriin pääsyssä: kummankaan piirikunnan väestöllä ei ollut saatavilla perusterveydenhuoltoa. Myös kouluista oli puutetta.²⁴⁴

Zabulista ei vuonna 2018 ole 20.5. mennessä lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita. Maakuntaan ei myöskään ole saapunut maan sisäisiä siirtolaisia.²⁴⁵

²³⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

²³⁹ SIGAR 30.4.2018 s.89.

²⁴⁰ BBC 31.1.2018/ Sharifi & Adamou.

²⁴¹ LWJ/ Roggio & Gutowski. Päiväämätön.

²⁴² PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 3.5.2018; 2.6.2018.

²⁴³ UNOCHA 16.4.2018 s.21.

²⁴⁴ REACH 03/2018.

²⁴⁵ UN OCHA 27.5.2018.

3.4. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika)

3.4.1. Ghazni

Noin 1,3 miljoonan asukkaan Ghazni koostuu 19 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 175 000 asukkaan Ghazni.²⁴⁶ UNAMA raportoi Ghaznissa vuoden 2017 aikana 139 siviilikuolemaa ja 214 haavoittumista, mikä oli 11 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.²⁴⁷

Ghazni kuului Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia (400–660 selkkausta vuodessa).²⁴⁸ EASO tilastoi etnisesti moninaisessa Ghaznin maakunnassa 1215 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Selkkaukset koostuivat pääasiassa sotatoimista (954), räjähdyskuista (108) ja turvallisuusjoukkojen vallankäytöstä (108). Eniten turvallisuusongelmia oli Andarissa (340), Ghaznissa (190), Girossa (119) ja Qarabaghissa (110). Vähiten selkkauksia tapahtui puolestaan Nawurissa (1), Nawassa (3), Jaghorissa (6) ja Rashidanissa (6). Malistanin ja Wali Mohammadi Shahidin piirikunnat ovat jääneet EASO:n tilastojen ulkopuolelle.²⁴⁹

UN OCHA:n mukaan Andarin, Giron ja Ghaznin piirikunnat kuuluivat vuonna 2017 konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivalta oli keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Ajristanissa, Dih Yakissa, Gilanissa, Qarabaghissa ja Moqurissa. Väkivalta oli Afganistanin keskitasolla Ab Bandissa, Jaghatussa, Rashidanissa, Khwaja Omarissa, Waghazissa, Wali Mohammadi Shahidissa ja Zana Khanissa. Giro oli keskimääräistä rauhallisempi ja hazaraenemmistöiset Jaghori, Malistan ja Nawur kuuluivat Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.²⁵⁰ Pajhwokin raportoinnin perusteella Ghazni on ollut turvallisuusvälikohtausten, kuolonuhrien ja haavoittuneiden määrässä mitattuna yksi Afganistanin levottomimmista alueista vuosina 2017–2018 (toukokuussa yhteensä 266 kuollutta ja haavoittunutta ihmistä, huhtikuussa 252, maaliskuussa 85, helmikuussa 61 ja tammikuussa 163. Vuonna 2017 Ghaznissa kuoli Pajhwokin mukaan 765 ihmistä ja haavoittui 514.²⁵¹

Useissa Ghaznin piirikunnissa on vuoden 2018 keväällä käyty vakavia taisteluja Taliban-liikkeen ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen välillä. Taliban hyökkäsi tähän saakka suhteellisen rauhallisena pysyneen Khwaja Omarin piirikunnan keskukseen 12.4.2018, mutta valtiolliset turvallisuusjoukot saivat sen muutamassa tunnissa takaisin hallintaansa. Muun muassa piirikunnan kuvernööri kuoli hyökkäyksessä.²⁵² Afghanistan Analysts Networkin artikkelin mukaan Taliban-liike sai suurimman osan Andarin piirikunnan alueista hallintaansa vuoden 2017 loppuun mennessä ja on siitä lähtien valmistellut hyökkäystä piirikunnan keskukseen.²⁵³ Andarissa toukokuun alussa puhjenneiden ja lähes kaksi viikkoa jatkuneiden taisteluiden aikana paikallisten asukkaiden on uutisoitu olevan jumissa kodeissaan piirikunnan keskukseen johtavien tieyhteyksien ollessa poikki. Ghaznista Paktikan maakuntaan johtava valtatie on myös ollut

²⁴⁶ Ghaznin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ab Band (30 000), Ajristan (30 000), Andar (130 000), Dih Yak (50 000), Ghazni (175 000), Gilan (60 000), Giro (40 000), Jaghatu / Bahrami Shahid (35 000), Jaghori (185 000), Khwaja Omari (20 000), Malistan (85 000), Moqur (55 000), Nawa (30 000), Nawur (100 000), Qarabagh (150 000), Rashidan (20 000), Waghaz (40 000), Wali Mohammad Shahid / Khogiani (20 000) ja Zana Khan (15 000).

²⁴⁷ UNAMA 02/2018 s.67.

²⁴⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

²⁴⁹ EASO 12/2017 s.118–123.

²⁵⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

²⁵¹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

²⁵² Tolo News 12.4.2018; Reuters/ Andalib 12.4.2018.

²⁵³ AAN/ Muzhary & Clark 22.5.2018.

katkaistuna liikenteeltä.²⁵⁴ Talibanin uutisoitiin vallanneen Jaghatun piirikunnan 16.5.2018.²⁵⁵ Taliban hyökkäsi samanaikaisesti myös Zana Khanin ja Ajristanin piirikuntiin, joista jälkimmäisessä se on saartanut piirikunnan keskuksen.²⁵⁶ Taistelut Ajristanin piirikunnan keskuksessa ovat jatkuneet kiivaina useamman päivän ajan.²⁵⁷ Talibanin uutisoitiin 22.5.2018 hyökänneen Dih Yakin piirikuntaan, minkä lisäksi taisteluita puhkesi uudelleen Jaghatussa.²⁵⁸ RFE/RL uutisoi 22.5.2018 taisteluiden olevan käynnissä Dih Yakissa, Jaghatussa, Ajristanissa ja Qarabaghissa.²⁵⁹ UN OCHA:n alustavan arvion mukaan Andarista pakeni taisteluista 14 000 ihmistä ja Ajristanista vielä kartoittamaton määrä.²⁶⁰ 25.5.2018 taisteluiden uutisoitiin jatkuvan ja lähestyvän Ghaznin kaupunkia.²⁶¹

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban hallitsi Nawan piirikuntaa ja toimi aktiivisesti Gilanissa. Ajristan, Andar, Giro, Qarabagh, Waghaz ja Zana Khan olivat kiistellyjä osapuolten välillä muiden Ghaznin alueiden kuuluessa hallituksen vaikutusvallan piiriin.²⁶² BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi täysin Nawan piirikuntaa. Taliban teki lisäksi useita hyökkäyksiä viikossa Andarin, Dih Yakin, Jaghatun, Ghaznin, Khwaja Omarin, Rashidanin ja Zana Khanin piirikuntiin sekä lähes viikottaisia hyökkäyksiä Ab Bandiin, Ajristaniin, Gilaniin, Giroon, Qarabaghiin, Waghaziin ja Wali Mohammadi Shahidiin. Moquriin ja Nawuriin Taliban hyökkäsi keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Ainoastaan Jaghorin ja Malistanin piirikunnat olivat pysyneet täysin Afganistanin hallituksen vallassa.²⁶³ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Andarin, Nawan ja Zana Khanin piirikuntia. LWJ:n mukaan Taliban on lisäksi vallannut Ajristanin piirikunnan keskuksen 20.5.2018 ja Jaghorin piirikunnan taas 16.5.2018. Muiden lähteiden ja LWJ:n oman analyysin perusteella kyse on todennäköisemmin Jaghatun piirikunnasta, jonka 16.5.2018 tapahtuneesta valtauksesta on uutisoitu.²⁶⁴ Taliban taisteli hallituksen joukkojen kanssa vallasta Ab Bandissa, Dih Yakissa, Ghaznin kaupungissa, Gilanissa, Girossa, Khwaja Omarissa, Qarabaghissa, Rashidanissa ja Waghazissa. LWJ:n mukaan ainoastaan Malistan, Moqur, Nawur ja Wali Mohammadi Shahid ovat säästyneet taisteluilta.²⁶⁵

New York Timesin artikkelin mukaan Taliban-liike on vaikutusvaltainen Ghaznin kaupungissa. Taliban kerää veroja kaupungissa toimivilta liikeyrityksiltä ja pitää yllä tarkastuspisteitä Ghaznista Kabuliin johtavan valtatievarrella. NYT:n mukaan Ghaznin kaupungissa tapettiin noin 50 valtion työntekijää vuonna 2017. Kuukauden sisään maaliskuussa 2018 kaupungissa tapettiin 10 valtion työntekijää.²⁶⁶ Joulukuussa 2017 Talibanin uutisoitiin tappaneen Ghaznin kaupungin liepeillä viisi Ghaznista Paktikaan matkustanutta henkilöä, joita Taliban epäili Afganistanin armeijan sotilaiksi.²⁶⁷ Ghazni-Paktika -valtatievarrella on uutisoitu keväällä 2018 paitsi Talibanin tarkastuspisteistä myös poliisien matkustajilta kiristämistä maksuista.²⁶⁸

Qarabaghin piirikunnassa pitkään jatkuneet vedenkäyttöön ja maanomistukseen liittyvät kiistat hazaroiden ja pashtujen välillä kiihtyivät tammikuussa 2018 Talibanin osallistuttua konfliktiin sieppaamalla 11 hazaraa ja sulkemalla kulkuyhteys hazaroiden asuttamalle Nikhtain alueelle

²⁵⁴ PAN/ Maftoon 12.5.2018.

²⁵⁵ NYT/ Abed & Shah 16.5.2018.

²⁵⁶ Tolo News 19.5.2018.

²⁵⁷ PAN/ Maftoon 20.5.2018.

²⁵⁸ Tolo News 22.5.2018.

²⁵⁹ RFE/RL 22.5.2018.

²⁶⁰ UNOCHA 28.5.2018.

²⁶¹ Tolo News/ Ghubar 25.5.2018.

²⁶² SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

²⁶³ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

²⁶⁴ LWJ/ Roggio 20.5.2018.

²⁶⁵ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

²⁶⁶ NYT/ Sukhanyar 7.5.2018.

²⁶⁷ RFE/RL 26.12.2017.

²⁶⁸ Pajhwok/ Maftoon 3.5.2018.

kostona pashtutaustaisen henkilön tappamisesta. Konflikti kiihtyi maaliskuussa, jolloin paikallisviranomaisten mukaan tusinoittain ihmisiä oli kuollut ja kolme uutta joutunut siepatuksi. Qarabaghin asukkaat sulkiivat maaliskuussa 2018 Kabulista Kandahariin johtavan valtatie usean päivän ajaksi protestina väkivaltaisuuksille. Turvallisuusjoukot hajottivat lopulta mielenosoituksen väkivaltaisesti, mikä johti useiden mielenosoittajien haavoittumiseen.²⁶⁹

REACH on kartoittanut maaliskuussa 2018 julkaistussa tutkimuksessaan asukkaiden elinoloja humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisissä Giron, Moqurin, Waghazin ja Wali Mohammadi Shahidin piirikunnissa. Kartoituksen mukaan väestöllä ei ollut Wali Mohammadi Shahidissa pääsyä perusterveydenhuollon piiriin, mutta muissa piirikunnissa terveydenhuollon piiriin pääsy oli suhteellisen turvattu.²⁷⁰

UN OCHA on rekisteröinyt Ghaznissa 20.5.2018 mennessä 445 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 175 on paennut Andarista, 168 Qarabaghista, 91 Waghazista ja 11 Dih Yakista. Ghaznin kaupunkiin on tullut 532 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista suurin osa on lähtenyt maakunnan eri osista.²⁷¹

3.4.2. Khost

Noin 595 000 asukkaan Khost koostuu kolmestatoista piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 145 000 asukkaan Khost.²⁷² UNAMA raportoi Khostissa vuoden 2017 aikana 41 siviilikuolemaa ja 140 haavoittumista, mikä oli 21 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskuvat ja näiden jälkeen kohdistetut murhat sekä itsemurha- ja monimuotoiskut.²⁷³ Khostissa tapahtuvien turvallisuusvälikohtausten määrä (50–150 vuodessa) sekä konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan keskimääräistä alhaisempi vuonna 2017.²⁷⁴ EASO:n tilastoinnin mukaan pashtuenemmistöisessä maakunnassa tapahtui 483 turvallisuusvelkkausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö oli turvallisuusjoukkojen voimankäyttöä (214), sotatoimia (162) ja räjähdyskuja (86). Eniten turvallisuusongelmia oli Khostissa (113), Terezaissa (80) ja Musakhelissä (57). Vähiten väkivaltaisuuksia puolestaan oli Shamalissa (2), Tanissa (4) ja Qalandarissa (8).²⁷⁵

USA:n luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Musakhelin piirikunnassa. Gorboz, Jaji Maidan, Nadir Shah Kot, Sabari, Spira ja Terezai olivat kiistellyjä alueita osapuolten välillä muiden Khostin piirikuntien kuuluessa hallituksen vaikutusvallan piiriin.²⁷⁶ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki lähes viikottaisia hyökkäyksiä Terezain ja Sabarin piirikunnissa. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa lukuun ottamatta Qalandaria, jossa hallituksen kontrolli oli vahva.²⁷⁷ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban taistelee hallituksen kanssa vallasta Gorbozissa, Jaji Maidanissa, Nadir Shah Kotissa, Qalandarissa, Sabarissa, Spirassa ja Terezaissa. Muut alueet ovat valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.²⁷⁸

²⁶⁹ EASO 05/2018 s.67; PAN/ Maftoon 13.1.2018.

²⁷⁰ REACH 03/2018.

²⁷¹ UNOCHA 27.5.2018.

²⁷² Khostin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bak (25 000), Gorboz (30 000), Jaji Maidan (25 000), Khost/Matun (145 000), Manduzai/Ismailkhel (60 000), Musakhel (45 000), Nadir Shah Kot (35 000), Qalandar (10 000), Sabari/Yaqubi (75 000), Shamal (15 000), Spira (25 000), Tani (65 000) ja Terezai/Alishir (45 000).

²⁷³ UNAMA 02/2018 s.67.

²⁷⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.2, 6.

²⁷⁵ EASO 12/2017 s.169-173.

²⁷⁶ SIGAR 30.4.2018 s.89.

²⁷⁷ BBC 31.1.2018/ Sharifi & Adamou.

²⁷⁸ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

Pajhwokin raportoinnin mukaan Khostissa on kuollut ja haavoittunut yksittäisiä ihmisiä kuukausittain vuoden 2018 alkupuolella lukuun ottamatta tammikuuta, jolloin Khostissa ei raportoitu uhreista.²⁷⁹ UN OCHA:n mukaan yli 1000 Jaji Maidanin piirikunnassa Pakistanin rajan tuntumassa sijaitsevien kylien asukasta joutui pakenemaan rajan toiselta puolelta tullutta tulitusta 16.4.2018. Viisi koulua jouduttiin sulkemaan tapahtuneen takia.²⁸⁰ Khostissa ammuttiin 30.4.2018 kuoliaaksi muun muassa BBC:lle työskennellyt toimittaja Ahmad Shah.²⁸¹ Khostin kaupungissa tehtiin 6.5.2018 räjähdys räjähtäjien rekisteröintipaikkana toimivaan moskeijaan. Iskussa kuoli 17 siviiliä ja haavoittui 35. Mikään ryhmittymä ei ottanut vastuuta teosta.²⁸² Mandozain piirikunnassa puolestaan aseistetut miehet hyökkäsivät 26.5.2018 vaalien ennakkorekisteröitymiskeskukseen ja ampuivat ainakin kaksi turvallisuudesta vastannutta viranomasta.²⁸³

Khostissa toimivien epävirallisten, valtion puolella toimivien asejoukkojen on raportoitu olleen erityisen tehokkaita taistelussa Talibania vastaan, mutta toisaalta joukkoja on syytetty kidutuksesta ja vastustajien teloituksista. Joukkojen vahvuuden on arvioitu olevan noin 4000.²⁸⁴

UN OCHA on rekisteröinyt Khostissa 20.5.2018 mennessä 2233 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2100 on paennut Jaji Maidanista, 77 Sabarista, 49 Terezaista ja seitsemän Musakhelistä. Heistä 2226 on päätynyt Khostin kaupunkiin.²⁸⁵

3.4.3. Paktia

Noin 570 000 asukkaan Paktia koostuu kolmestatoista piirikunnasta. Paktian pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Gardez.²⁸⁶ UNAMA raportoi Paktiassa vuonna 2017 Afganistanin alueista kahdeksanneksi eniten siviiliuhreja. Maakunnassa aiheutui 116 siviilikuolemaa ja 375 haavoittumista, mikä oli 154 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Siviiliuhrien määrä kasvoi vuonna 2017 Paktiassa kaikkein eniten Afganistanin alueista. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat itsemurha- ja monimuotoiskut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja maataistelut.²⁸⁷

Turvallisuusvälikohtausten määrä oli Paktiassa UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskitasolla (150–250 selkkausta vuodessa).²⁸⁸ EASO:n tilastoinnin mukaan pashtuenemmistöisessä maakunnassa tapahtui 345 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö koostui sotatoimista. Eniten turvallisuusongelmia oli Gardezissa (95), Zormatissa (95) ja Janikhelissä (41). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Shwakissa (2), Chamkanissa (6) ja Ahmad Abassa (15). Laja Mangal, Mirzaka ja Zadrán ovat jääneet EASO:n tilastoinnin ulkopuolelle.²⁸⁹ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Zormatin ja Janikhelin piirikunnissa. Muualla Paktiassa konflikti oli Afganistanin keskitasolla lukuun ottamatta Afganistanin rauhallisimpiin alueisiin kuuluvaa Zadránia ja myös keskimääräistä rauhallisempaa Ahmad Abaa.²⁹⁰

²⁷⁹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018.

²⁸⁰ UNOCHA 23.4.2018.

²⁸¹ IWPR 2.5.2018.

²⁸² UNAMA 10.5.2018.

²⁸³ Tolo News/ Omari 26.5.2018.

²⁸⁴ EASO 12/2017 s.171; EASO 05/2018 s.93-95.

²⁸⁵ UNOCHA 27.5.2018.

²⁸⁶ Paktian hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ahmad Aba (30 000), Chamkani (55 000), Dand Patan (30 000), Gardez (90 000), Jaji/Alikhel/Zazi Ayoub (65 000), Janikhel (35 000), Laja Ahmadkhel (25 000), Laja Mangal (20 000), Mir Zaka (10 000), Sayid Karam (60 000), Shwak (5000), Zadrán (35 000) ja Zormat (115 000).

²⁸⁷ UNAMA 02/2018 s.67.

²⁸⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

²⁸⁹ EASO 12/2017 s.216–221.

²⁹⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

USA:n luokittelun mukaan Zormatin piirikunta kuului 31.1.2018 Talibanin aktiiviseen toiminta-alueeseen. Janikhelin piirikunta oli kiistelty alue Talibanin ja hallituksen joukkojen välillä, mutta loput Paktian piirikunnat kuuluivat valtiollisten turvallisuusjoukkojen vaikutuspiiriin alaisuuteen.²⁹¹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen perusteella Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Gardezin, Zormatin ja Janikhelin piirikuntiin sekä lähes kerran viikossa Ahmad Abaan. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.²⁹² Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Zormatin ja Janikhelin piirikunnat ovat Talibanin hallinnassa Ahmad Aban, Dand Patanin, Jajin, Laja Ahmadkhelin ja Sayid Karamin ollessa kiisteltyjä hallituksen ja Talibanin välillä. Loput Paktian alueet ovat pysyneet hallituksen joukkojen kontrollissa.²⁹³ Janikhelin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.²⁹⁴

Pajhwok ei raportoinut Paktiassa kuolonuhreista tai haavoittuneista helmikuussa ja huhtikuussa 2018.²⁹⁵ Eniten uhreja kertyi toukokuussa 2018 tehdyissä ilmaiskussa Jajiin (33 kuollutta ja 16 haavoittunutta) ja Sayid Karamiin (kuusi kuollutta ja viisi loukkaantunutta).²⁹⁶ Lokakuun 2018 vaalien äänestäjien ennakkoerikisteröintipaikoista 29 oli suljettuna toukokuun lopulla Paktiassa niihin kohdistuvien turvallisuusuhkien takia. Zormatin piirikunnan rekisteröintipaikoista oli saatu avattua ainoastaan neljä.²⁹⁷

UN OCHA on rekisteröinyt Paktiassa 20.5.2018 mennessä 231 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 63 on lähtenyt Sayid Karamista, 49 Jajista, 42 Dand wa Patanista, 42 Laja Ahmad Khelistä ja 35 Janikhelistä. He ovat päätyneet pääasiassa Gardezin ja Khostin kaupunkeihin.²⁹⁸

3.4.4. Paktika

Noin 450 000 asukkaan Paktika koostuu 19 piirikunnasta. Paktikan pääkaupunki on noin 55 000 asukkaan Sharan.²⁹⁹ UNAMA raportoi Paktikassa vuoden 2017 aikana 62 siviilikuolemaa ja 96 haavoittumista, mikä oli viisi prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskuvat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja maataistelut.³⁰⁰

Turvallisuusvälikohtausten määrä oli Paktikassa UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 maan keskitasolla (150–250 selkkausta vuodessa).³⁰¹ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa 377 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.8.2017. Nämä koostuivat pääasiassa sotatoimista (297). Eniten turvallisuusongelmia oli Gianissa (86), Barmalissa (48) ja Orgunissa (37). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Yahyakhelissä (4), Zarghun Shahrissa (5), Sarobissa (9) ja Yusufkhelissä (9).³⁰² UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetti oli

²⁹¹ SIGAR 30.4.2018 s.89.

²⁹² BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

²⁹³ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

²⁹⁴ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

²⁹⁵ PAN/ Erfanyar 5.3.2018; 3.5.2018.

²⁹⁶ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

²⁹⁷ PAN/ Omari 25.5.2018.

²⁹⁸ UNOCHA 27.5.2018.

²⁹⁹ Paktikan hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Barmal (35 000), Dila wa Khoshamand (25 000), Giyan (35 000), Gomai (10 000), Janikhel (25 000), Mata Khan (25 000), Nika (15 000), Omna (15 000), Orgun (60 000), Sar Rawza (25 000), Sarobi (15 000), Sharan (55 000), Torwo (2000), Wazakhwa (25 000), Wormamai (5000), Yahyakhel (20 000), Yusufkhel (15 000), Zarghun Shahr (30 000) ja Ziruk (20 000).

³⁰⁰ UNAMA 02/2018 s.67.

³⁰¹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

³⁰² EASO 12/2017 s.211–216.

Paktikassa vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Gomalin ja Orgunin piirikunnissa ja Afganistanin keskitasolla Sar Rawzan ja Giyanin piirikunnissa. Muu Paktika kuului Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin.³⁰³

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban toimi aktiivisesti Gomaliissa, Omnassa, Warmamassa ja Waza Khwassa. Bermel, Dila, Janikhel, Torwo, Yahyakhel ja Zirak olivat kiisteltyjä osapuolten välillä. Loput Paktikan alueet kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutusvallan piiriin.³⁰⁴ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi Dila wa Khoshamandin piirikuntaa. Liike teki useita hyökkäyksiä viikossa Gomaliin, Janikheliin, Nikaan, Omnaan, Sarobiin, Sar Rawzaan, Sharaniin, Torwoon ja Urguniin sekä lähes viikoittain toistuvia hyökkäyksiä Barmaliin, Ganiin, Mata Khaniin, Wazakhwahan, Wormamaihin, Yahyakheliin ja Yusufkheliin.³⁰⁵ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Paktikassa Gianin, Omnan ja Waza Khwan piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta kaikissa muissa lukuun ottamatta valtion turvallisuusjoukkojen hallinnassa olevia Sarobia, Sar Rawzaa, Sharania ja Zarghunshahria.³⁰⁶

Pajhwokin raportoinnin mukaan Paktikassa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista kymmenenneksi eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita (528 kuollutta ja 259 haavoittunutta). Pajhwok ei tilastoissaan erottele siviiliuhreja sodan osapuolista.³⁰⁷ Paktika oli uhriluvuissa kymmenennellä sijalla myös tammikuussa 2018, jolloin maakunnassa kertyi 65 kuollutta ja haavoittunutta. Tammikuun uhrin aiheutuivat pääosin Barmaliissa ja Nikassa 22.1.2018 tehdyissä ilmaiskussa.³⁰⁸ Maaliskuussa 2018 Paktika oli uhriluvuissa kuudennella sijalla, kun maakunnassa kertyi sata kuollutta ja haavoittunutta. Uhrit olivat pääosin seurausta Gianissa, Gomaliissa, Orgunissa ja Sarobissa käydyistä taisteluista.³⁰⁹ Toukokuussa 2018 Paktika oli uhriluvuissa taas kymmenennellä sijalla, kun maakunnassa kertyi 103 kuollutta ja haavoittunutta. Toukokuun uhrit aiheutuivat pääosin Omnassa 12.5.2018 puhjenneissa taisteluissa ja Sar Rawzassa 11.5.2018 tehdyssä ilmaiskussa.³¹⁰

Taliban uhkaili Sharanissa 2.5.2018 alueen koulujen opettajia olemaan käyttämästä koulujaan vaalien äänestyspaikkoina. Uhkausten seurauksena kaikki Sharanin kahdeksan koulua jouduttiin sulkemaan, eivätkä oppilaiden vanhemmat ole uskaltaneet päästää lapsiaan tunneille.³¹¹ Paktikassa uutisoitiin toukokuun alussa protesteista, jotka seurasivat 77 vaalien ennakkorekisteröitymispaikan sulkemisesta turvallisuusuhkien takia lähes puolissa Paktikan piirikuntia.³¹²

REACH on kartoittanut maaliskuussa 2018 julkaistussa tutkimuksessaan asukkaiden elinoloja humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisessä Orgunin piirikunnassa. Kartoituksen mukaan väestöllä esiintyi ongelmia koulutuksen piiriin pääsyssä johtuen pitkistä etäisyyksistä ja kulkuvälineiden puutteesta.³¹³

³⁰³ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³⁰⁴ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³⁰⁵ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

³⁰⁶ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

³⁰⁷ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

³⁰⁸ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

³⁰⁹ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

³¹⁰ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

³¹¹ UNAMA 10.5.2018.

³¹² PAN/ Khoshal 11.5.2018.

³¹³ REACH 03/2018.

UN OCHA on rekisteröinyt Paktikassa 20.5.2018 mennessä 1022 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 812 on paennut Orgunista ja 210 Nikasta. He ovat päätyneet etenkin Sharaniin ja Khostiin.³¹⁴

3.5. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan)

3.5.1. Kunar

Noin 465 000 asukkaan Kunar koostuu 16 piirikunnasta. Kunarin pääkaupunki on noin 35 000 asukkaan Asadabad.³¹⁵ UNAMA raportoi Kunarissa vuoden 2017 aikana 70 siviilikuolemaa ja 154 haavoittumista, mikä oli 43 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.³¹⁶

Kunar kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui kaikkein eniten turvallisuusvälikohtauksia (400–660 selkkausta vuodessa).³¹⁷ EASO tilastoi pashtuenemmistöisessä maakunnassa 1808 turvallisuusvälikohtauksia aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä valtaosa oli sotatoimia (1617). Eniten turvallisuusongelmia oli Sirkaniissa (430), Ghaziabadissa (206), Narissa (200), Chapadarassa (164), Dara-i-Pechissä (160), Marawarassa (140), Dangamissa (128) ja Watapurissa (124). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Nurgalissa (9), Chawkissa (19) ja Narangissa (32).³¹⁸ Narin ja Ghaziabadin piirikunnat kuuluivat UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso oli keskimääräistä korkeampi myös muualla Kunarissa paitsi Afganistanin keskitasolla pysyneissä Chapadarassa ja Sirkaniissa sekä keskimääräistä rauhallisemmissa Chawkissa, Khas Kunarissa ja Nurgalissa.³¹⁹

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Chapadara, Dara-i-Pech ja Watapur olivat valtiollisten turvallisuusjoukkojen ja Talibanin välillä kiisteltyjä alueita muiden maakunnan osien kuuluessa hallituksen vaikutusvallan piiriin.³²⁰ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Chapadaraan, Dangamiin, Dara-i-Pechiin, Nariin, Shigal wa Shiltaniin sekä lähes viikoittain toistuvia hyökkäyksiä Bar Kunariin, Ghaziabadiin, Marawaraan, Sarkaniin ja Watapuriin. Chawkiin ja Khas Kunariin Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Asadabad, Narang ja Nurgal olivat pysyneet Afganistanin turvallisuusjoukkojen hallinnassa. ISKP vaikutti Chapadarassa, Chawkissa, Dara-i-Pechissä, Ghaziabadissa, Nurgalissa, Narangissa, Sirkaniissa, Shigal wa Shiltanissa ja Watapurissa.³²¹ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Chapadaran piirikuntaa ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta kaikkialla muualla Kunarissa paitsi hallituksen vallassa olevassa Asadabadissa.³²²

³¹⁴ UNOCHA 27.5.2018.

³¹⁵ Kunarin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Asadabad (35 000), Bar Kunar (25 000), Chapadara (35 000), Chawki/Sukai (40 000), Dangam (20 000), Dara-i-Pech (60 000), Ghaziabad (20 000), Khas Kunar (35 000), Marawara (20 000), Narang wa Badil (30 000), Nari (30 000), Nurgal (35 000), Sirkani (30 000), Shigal wa Shiltan (Shigalissa 15 000 ja Shiltanissa 20 000) ja Watapur (30 000).

³¹⁶ UNAMA 02/2018 s.67.

³¹⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

³¹⁸ EASO 12/2017 s.174–178.

³¹⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³²⁰ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³²¹ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

³²² LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

Kunarissa kertyi erityisen paljon kuolonuhreja ja haavoittuneita (88) tammikuussa 2018. Enemmistö aiheutui Chawkissa 7.-9.1.2018 käydyissä taisteluissa.³²³ Maaliskuussa 2018 etenkin Kunarissa tehdyissä ilmaiskussa kertyi uhreja: Shiltanissa 7.3.2018 kuoli 15, Chapadarassa 24.3.2018 kuoli kaksi ja Manogaissa 31.3.2018 kuoli seitsemän. Marawarassa 5.3.2018 puhjenneissa taisteluissa kuoli viisi ja haavoittui neljä.³²⁴ UN OCHA:n mukaan yli 2200 ihmistä pakeni huhtikuun 2018 alussa Dangamin piirikunnasta Pakistanin tekemiä ilmaiskuja sekä hallitusta vastustavien kapinallisryhmien uhkailua.³²⁵ Noin viikon kestäneissä iskuissa haavoittui paikallisviranomaisten mukaan seitsemän ihmistä ja tuhoutui paikallisten peltoja.³²⁶ Dangamin ja Chawkin piirikuntien asukkaita joutui pakenemaan kodeistaan myös huhtikuun lopussa hallitusta vastustavien kapinallisryhmien uhkailun takia.³²⁷ Pajhwok ei raportoinut uhreista toukokuussa 2018.³²⁸

REACH on kartoittanut maaliskuussa 2018 julkaistussa tutkimuksessaan asukkaiden elinoloja humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisissä Bar Kunarin, Dara-i-Pichin, Ghaziabadin, Khas Kunarin, Marawaran, Shigalin, Shiltanin ja Watapurin piirikunnissa. Kartoituksen mukaan väestöllä ei ollut Shigalissa ja Shiltanissa pääsyä perusterveydenhuollon piiriin.³²⁹

UN OCHA on rekisteröinyt Kunarissa 20.5.2018 mennessä 9659 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Faryabin ja Kunduzin jälkeen kolmanneksi suurin määrä Afganistanissa. Maan sisäisesti siirtyneistä 4984 on paennut Dangamista, 3676 Chawkista, 294 Nurgalista, 189 Shigal wa Shiltanista, 294 Watapurista, 101 Chapadarasta, 91 Ghaziabadista, 18 Marawarasta ja 12 Dara-i-Pechistä. Suurin osa heistä on pysynyt kotipiirikuntiensa sisällä tai päätynt Asadabadiin.³³⁰

3.5.2. Laghman

Noin 460 000 asukkaan Laghman koostuu viidestä piirikunnasta. Laghmanin pääkaupunki on noin 135 000 asukkaan Mehtarlam.³³¹ Laghmanissa aiheutui Afganistanin alueista kymmenenneksi eniten siviiliuhreja vuonna 2017. Maakunnassa kuoli 84 siviiliä ja haavoittui 270, mikä oli 14 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskikut ja kohdistetut murhat.³³² Siviiliuhrien kokonaismäärän nousuun vaikutti etenkin maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrän (48 kuollutta ja 215 haavoittunutta) kasvu 42 prosentilla.³³³

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Laghman kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä levottomampiin alueisiin (250–400 selkkausta vuodessa).³³⁴ EASO:n tilastoinnin mukaan pashtuenemmistöisessä maakunnassa tapahtui 1226 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2017–31.5.2017. Näistä valtaosa koostui sotatoimista (1048). Turvallisuusongelmia oli pääasiassa Mehtarlamissa (681), Alishingissa (340) ja

³²³ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

³²⁴ PAN/ Erfanyar 4.4.2018

³²⁵ UNOCHA 9.4.2018.

³²⁶ PAN/ Salarzai 4.4.2018.

³²⁷ UNOCHA 30.4.2018.

³²⁸ PAN/ Erfanyar 4.6.2018;

³²⁹ REACH 03/2018.

³³⁰ UNOCHA 27.5.2018.

³³¹ Laghmanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Alingar (100 000), Alishang (75 000), Dawlatshah (35 000), Mehtarlam (135 000, jonka lisäksi Badpashin alueella asuvat 10 000 ihmistä) ja Qarghayi (105 000).

³³² UNAMA 02/2018 s.67.

³³³ UNAMA 02/2018 s.22.

³³⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

Alingarissa (114) Qarghayin (55) ja Dawlatshahin (36) pysyttyä rauhallisempina.³³⁵ Alingar, Alishang ja Mehtarlam kuuluivat UN OCHA:n mukaan Afganistanissa niiden alueiden joukkoon, joissa konfliktin intensiteetti oli kaikkein korkein vuonna 2017. Dawlatshah oli Afganistanin keskitasolla, kun taas Qarghayi on pysynyt keskimääräistä rauhallisempina.³³⁶

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Alingar, Alishang ja Dawlatshah olivat kiisteltäviä alueita Mehtarlamien ja Qarghayin kuuluessa Afganistanin hallituksen vaikutusvallan piiriin.³³⁷ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki Alingariin ja Alishangiin lähes viikoittain toistuvia hyökkäyksiä. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Talibanin lisäksi myös ISKP vaikutti Alingarin piirikunnassa.³³⁸ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Alingar, Alishang ja Dawlatshah olivat kiisteltäviä alueita Mehtarlamien ja Qarghayin ollessa valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.³³⁹

Pajhwokin raportoinnin mukaan Alingarissa tammikuussa 2018 käydyissä taisteluissa ja ilmaiskussa kuoli 32 ihmistä.³⁴⁰ Helmikuussa Laghmanissa kertyi Afganistanin maakunnista kymmenenneksi eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita (38).³⁴¹ Alingarissa käydyissä taisteluissa ja ilmaiskussa kuoli maaliskuussa 2018 yhteensä 17 ihmistä ja haavoittui kahdeksan.³⁴² Huhtikuun 2018 alussa UN OCHA:n mukaan lähes 400 ihmistä pakeni Alingarin piirikunnasta maakunnan keskukseen hallitusta vastustavien kapinallisten keskinäisiä taisteluista.³⁴³ Taliban kutsui 23.4.2018 Alishangin piirikunnassa koolle satoja heimojohtajia alueelta ja varoitti ihmisiä hankkimasta vaaleihin osallistumiseen vaadittavaa henkilöllisyystodistusta. Heimojohtajat olivat vastustaneet Talibanin käskyä ja pyytäneet Talibania olemaan puuttumatta vaalien kulkuun.³⁴⁴ UN OCHA:n mukaan yhteensä noin 2000 ihmistä joutui huhti-toukokuussa pakenemaan kotikylistään Alingarin, Alishangin ja Mehtarlamien piirikunnissa maakunnan pääkaupunkiin aseellisten ryhmittymien uhkailun takia.³⁴⁵

UN OCHA on rekisteröinyt Laghmanissa 20.5.2018 mennessä 7507 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on viidenneksi eniten koko maassa. Maan sisäisesti siirtyneistä 7294 pakeni Alingarista, 108 Mehtarlamista, 63 Alishangista ja 42 Dawlatshahista. He ovat päätyneet Alishangiin, Alingariin ja Mehtarlamiin.³⁴⁶

³³⁵ EASO 12/2017 s.185–190.

³³⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³³⁷ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³³⁸ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

³³⁹ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

³⁴⁰ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

³⁴¹ PAN/ Erfanyar 5.3.2018.

³⁴² PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

³⁴³ UNOCHA 9.4.2018.

³⁴⁴ UNAMA 10.5.2018.

³⁴⁵ UNOCHA 23.4.2018; UNOCHA 7.5.2018.

³⁴⁶ UNOCHA 27.5.2018.

3.5.3. Nangarhar

Noin 1,6 miljoonan asukkaan Nangarhar koostuu 22 piirikunnasta. Nangarharin pääkaupunki on noin 240 000 asukkaan Jalalabad.³⁴⁷ Nangarharissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin alueista kolmanneksi suurin määrä siviiliuhreja Kabulin ja Helmandin jälkeen. Maakunnassa kuoli 344 siviiliä ja haavoittui 518, mikä oli prosenttina enemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.³⁴⁸ Ilmaiskuvat aiheuttivat Nangarharissa Afganistanin maakunnista toiseksi eniten siviiliuhreja (57 kuollutta ja 37 haavoittunutta) vuonna 2017.³⁴⁹ Nangarharissa aiheutuvien siviiliuhrien määrä on pysynyt Afganistanin kolmanneksi korkeimpana vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä.³⁵⁰

Nangarhar kuului UN OCHA:n mukaan Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui vuonna 2017 kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia (400–660 selkkausta vuodessa).³⁵¹ EASO:n tilastoinnin mukaan pashtuenemmistöisessä maakunnassa tapahtui 2393 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö koostui sotatoimista (1397). Eniten turvallisuusongelmia oli Achinissa (233), Bati Kotissa (219), Pachir wa Agamissa (190), Sorkh Rudissa (183), Shinwarissa (160), Hesarakissa (156), Chaparharissa (154), Khogianissa (154), Dih Balassa (152), Jalalabadissa (135), Behsudissa (134), Mohmand Darassa (105) ja Rodatissa (101). Vähiten turvallisuusongelmia oli puolestaan Dara Nurissa (8), Gushtassa (17) ja Kuz Kunarissa (17).³⁵² Achin, Dih Bala, Khogiani, Kot ja Sorkh Rud kuuluivat UN OCHA:n mukaan niiden alueiden joukkoon, joissa konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 kaikkein korkein. Väkivallan taso oli keskimääräistä korkeampi myös Bati Kotissa, Mohmand Darassa ja Nazyanissa. Gushta, Hesarak, Lalpur ja Pachir wa Agam olivat Afganistanin keskitasolla, ja muut alueet olivat keskimääräistä rauhallisempia.³⁵³

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Dih Balan piirikunnassa. Achin, Behsud, Dur Baba, Goshta, Kama, Jalalabad, Lalpur, Mohmand Dara, Shinwar ja Sorkhrud kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin muiden alueiden ollessa kiisteltä.³⁵⁴ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Bati Kotissa, Hesarakissa, Khogianissa ja Shirzadissa sekä lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Achinissa, Behsudissa, Mohmand Darassa, Lalpurissa ja Sorkhrudissa. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa lukuun ottamatta Goshtaa, joka on pysynyt valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa. ISKP puolestaan vaikutti Achinissa, Bati Kotissa, Behsudissa, Chaparharissa, Dih Balassa, Khogianissa, Mohmand Darassa, Nazyanissa, Pachir wa Agamissa, Rodatissa, Shinwarissa ja Shirzadissa.³⁵⁵ LWJ:n jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Achinin, Bati Kotin, Chaparharin, Dih Balan, Hesarakin, Khogianin, Lalpurin, Nazyanin, Pachir wa Agamin, Rodatin ja Shirzadin piirikunnat olivat kiisteltä Talibanin, ISKP:n ja hallituksen joukkojen välillä. Loput Nangarharin alueet olivat Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.³⁵⁶

³⁴⁷ Nangarharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasluvut ovat: Achin (105 000), Bati Kot (80 000), Behsud (120 000), Chaparhar (65 000), Dara Nur (45 000), Dih Bala/ Haska Mina (45 000), Dur Baba (25 000), Gushta (30 000), Hesarak (30 000), Jalalabad (240 000), Kama (80 000), Khogiani (140 000), Kot (55 000), Kuz Kunar (60 000), Lalpur (20 000), Mohmand Dara (45 000), Nazian (15 000), Pachir wa Agam (45 000), Rodat (75 000), Shinwar (65 000), Shirzad (70 000) ja Sorkhrud (125 000).

³⁴⁸ UNAMA 02/2018 s.67.

³⁴⁹ UNAMA 02/2018 s.45.

³⁵⁰ UNAMA 12.4.2018.

³⁵¹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

³⁵² EASO 12/2017 s.195-201.

³⁵³ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³⁵⁴ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³⁵⁵ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

³⁵⁶ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväamäätön).

Jalalabadin kaupungin turvallisuustilanteen on raportoitu huonontuneen viime syksystä lähtien etenkin yrittäjiin, teollisten alojen ammattilaisiin ja lääkäreihin kohdistuneiden rikosten yleistymisen, kaupunkiin turvallisuusjoukkojen operaatioita paenneiden kapinallistaistelijoiden sekä maakunnassa vallitsevien valtataisteluiden myötä.³⁵⁷ Jalalabadin kaupungissa 31.12.2017 poliitikon hautajaisiin tehdyssä räjähdyskassa kuoli AAN:n mukaan 18 ihmistä. ISKP otti vastuun teosta.³⁵⁸ ISKP:n asemiehet hyökkäsivät Pelastakaa Lapset -järjestön toimistoon Jalalabadin kaupungissa 24.1.2018 tappaen viisi siviiliä ja haavoittaen 21:ä. Samalla myös lähellä sijaitseva Swedish Committee for Afghanistan -järjestön toimisto poltettiin maan tasalle.³⁵⁹ Jalalabadin kaupungissa 19.5.2018 krikettistadionilla pelin aikana tehdyssä räjähdyskassa kuoli UNAMA:n mukaan ainakin kahdeksan siviiliä ja haavoittui 55.³⁶⁰

Pajhwokin raportoinnin mukaan Nangarharissa kuoli ja haavoittui ihmisiä vuonna 2017 selvästi muita maakuntia enemmän (2561 kuollutta ja 859 haavoittunutta). Pajhwok ei uhritilastoissaan erottele siviilejä sodan osapuolista. Pajhwok raportoi Nangarharissa myös selvästi eniten turvallisuusvälikohtauksia (347).³⁶¹ Myös vuoden 2018 alkupuolella Nangarhar on kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa on ollut eniten turvallisuusvälikohtauksia, kuolonuhreja ja haavoittuneita.³⁶² UN OCHA:n mukaan yli 1000 ihmistä joutui pakenemaan huhtikuun lopussa hallitusta vastustavien kapinallisryhmien uhkailun takia Chaparharin, Dih Balan, Khogianin ja Sorkhrudin piirikunnista.³⁶³ Toukokuun lopussa aseellisten ryhmien väliset taistelut Bati Kotissa ajoivat UN OCHA:n alustavan arvion mukaan yli 200 ihmistä pois kodeistaan.³⁶⁴

REACH on kartoittanut maaliskuussa 2018 julkaistussa tutkimuksessaan asukkaiden elinoloja humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisissä Chaparharin, Khogianin ja Sorkhrudin piirikunnissa. Kartoituksen mukaan väestöllä esiintyi alueilla jonkun verran ongelmia koulutuksen piiriin pääsyssä johtuen kouluihin matkustamisen vaarallisuudesta sekä tyttöopiskelijoihin kohdistuvista uhkauksista.³⁶⁵

Nangarharista lähti vuonna 2017 lähes neljäsosa kaikista Afganistanissa maan sisäisesti siirtymään joutuneista, mikä oli 310 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Tämä johtui ennen kaikkea Afganistanin hallituksen puolella toimivien joukkojen kapinallisten vastaisten operaatioiden lisääntymisestä. Nangarhariin on myös asettunut huomattava määrä sekä maan sisäisiä että Pakistanista palanneita pakolaisia. UN OCHA:n mukaan marraskuussa 2017 yli 750 000 muualta tullutta eli epävirallisissa asumuksissa Jalalabadin kaupungin ympäristössä. Kaksi kolmasosaa heistä oli asettunut Behsudin ja Sorkhrudin piirikuntiin.³⁶⁶

UN OCHA on rekisteröinyt Nangarharissa 20.5.2018 mennessä 1138 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 385 on paennut Khogianista, 322 Chaparharista, 182 Hesarakista, 84 Rodatista, 77 Nazyanista, 53 Kotista, 28 Dih Balasta ja seitsemän Achinista. Suurin osa heistä on päätenyt Kabuliin, Sorkhrudiin ja Jalalabadiin.³⁶⁷

³⁵⁷ EASO 05/2018 s.116–117.

³⁵⁸ AAN/ Ruttig 5.2.2018.

³⁵⁹ UNGA 27.2.2018 s.7-8; AAN/ Ruttig 5.2.2018.

³⁶⁰ UNAMA 19.5.2018.

³⁶¹ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

³⁶² PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018.

³⁶³ UNOCHA 30.4.2018.

³⁶⁴ UNOCHA 28.5.2018.

³⁶⁵ REACH 03/2018.

³⁶⁶ UNOCHA 16.4.2018 s.7.

³⁶⁷ UNOCHA 27.5.2018.

3.5.4. Nuristan

Noin 155 000 asukkaan Nuristan koostuu kahdeksasta piirikunnasta. Nuristanin pääkaupunki on noin 15 000 asukkaan Parun.³⁶⁸ Harvaan asutussa Nuristanissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista viidenneksi vähiten siviiliuhreja Samanganin, Ghorin, Bamiyanin ja Panjshirin jälkeen. UNAMA raportoi Nuristanissa 11 siviilikuolemaa ja 30 haavoittumista, mikä oli kuitenkin 14 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskourut ja kohdistetut murhat.³⁶⁹

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Nuristan kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin kaikkein rauhallisimpina pysyneisiin alueisiin (0-50 selkkausta vuodessa).³⁷⁰ EASO tilastoi oman etnisen ryhmänsä muodostavien nuristanilaisten asuttamassa maakunnassa 106 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Nämä koostuivat lähinnä sotatoimista (92). Turvallisuusongelmat keskittyivät etenkin Waigaliin (39) ja Kamdishiin (37).³⁷¹ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan keskimääräistä korkeampi Kamdishin piirikunnassa ja Nur Garamissa ja Waigalissa puolestaan Afganistanin keskitasolla. Barg Matal, Do Ab ja Wama olivat keskimääräistä rauhallisempia Mandulin ja Parunin kuulussa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.³⁷² Maakunnan eristyneisyyden takia Nuristanissa tapahtuvista turvallisuusvälikohtauksista jää todennäköisesti merkittävä osa raportoimatta.³⁷³ Pajhwok on viimeksi tammikuussa 2018 raportoinut Nuristanissa aiheutuneen kuolonuhreja: 14.1.2018 Waigalissa tehdyssä ilmaiskussa kuoli kolme ihmistä.³⁷⁴

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Do Ab, Mandul ja Waigal olivat kiisteltyjä alueita muiden maakunnan osien kuulussa Afganistanin hallituksen vaikutusvallan piiriin.³⁷⁵ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Barg Mataliin ja Kamdishiin sekä lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Do Abiin, Waigaliin ja Wamaan. Manduliin ja Nur Garamiin Taliban iski kerran kuukaudessa, kun taas Parun oli pysynyt Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa. Talibanin lisäksi ISKP vaikutti Wamassa.³⁷⁶ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Do Abin, Kamdishin, Mandulin, Waigalin ja Waman piirikunnat olivat kiisteltyjä, mutta loput ovat pysyneet Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.³⁷⁷

UN OCHA on rekisteröinyt Nuristanissa 20.5.2018 mennessä 162 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 55 on lähtenyt Waigalista, 54 Mandulista ja 53 Nur Garamista. Suurin osa heistä on päätenyt Paruniin ja Wamaan.³⁷⁸

³⁶⁸ Nuristanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Barg Matal (15 000), Do Ab (10 000), Kamdish (25 000), Mandul (20 000), Nur Garam (35 000), Parun (15 000), Waigal (20 000) ja Wama (10 000).

³⁶⁹ UNAMA 02/2018 s.67.

³⁷⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

³⁷¹ EASO 12/2017 s.206–210.

³⁷² UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³⁷³ EASO 05/2018 s.122.

³⁷⁴ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

³⁷⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³⁷⁶ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018

³⁷⁷ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

³⁷⁸ UNOCHA 27.5.2018.

3.6. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar)

3.6.1. Badakhshan

Noin 985 000 asukkaan Badakhshan koostuu 28 piirikunnasta. Badakhshanin pääkaupunki on noin 70 000 asukkaan Faizabad.³⁷⁹ Badakhshanissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista seitsemänneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Badakhshanissa 21 siviilikuolemaa ja 40 haavoittumista, mikä oli 64 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kyseessä oli Balkhin jälkeen huomattavin siviiliuhrien määrän lasku. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.³⁸⁰ Jane'sin tilastojen mukaan vuoden 2018 toukokuun loppuun mennessä Badakhshanissa ei tullut siviilivahinkoja³⁸¹ mutta medialähteet ovat kuitenkin raportoineet siviiliuhreista Talibanin ja hallituksen joukkojen välisissä taisteluissa huhti-toukokuussa³⁸².

Turvallisuustilanteiden määrässä mitattuna Badakhshan kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin kaikkein rauhallisimpina pysyneiden alueiden joukkoon (alle 50 selkkausta vuodessa).³⁸³ EASO tilastoi aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 tadzikkienemmistöisessä maakunnassa 112 turvallisuustilanteita, jotka koostuivat pääasiassa sotatoimista (71 tapausta). Eniten turvallisuusongelmia raportoitiin Faizabadissa (15), Jormissa (11) ja Baharakissa (10).³⁸⁴ Konfliktin intensiteetti kuului suurimmassa osassa maakuntaa Afganistanin alhaisimmalle tasolle, mutta Jorm, Tagab ja Warduj olivat kuitenkin keskimääräistä väkivaltaisempia, Yamgan ja Kuhistan Afganistanin keskitasolla ja Baharak ja Kishm keskimääräistä rauhallisempia.³⁸⁵

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban hallitsi Wardujin ja Yamganin piirikuntia ja toimi aktiivisesti Jormissa. Baharak, Ishkashim, Khahsh, Kishm, Koran wa Monjan, Raghistan, Shaki, Shohada, Tagab, Tishkan ja Zibak olivat kiistellyjä alueita osapuolten välillä. Loput Badakhshanin alueet kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin.³⁸⁶ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen perusteella Taliban hallitsi Wardujia ja Yamgania. Liike teki lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Raghistaniin ja iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Arghanjkhwan, Baharakiin, Kuhistaniin ja Shohadaan. Muut alueet olivat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.³⁸⁷ Myös Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Wardujin ja Yamganin piirikunnat ovat Talibanin hallinnassa. Arghanj Khwa, Argo, Baharak, Darayim, Ishkashim, Jorm, Khash, Kishim, Kuhistan, Koran wa Monjan, Raghistan, Shaki, Shohada, Tagab, Tishkan ja Zibak ovat kiistellyjä alueita Talibanin ja hallituksen joukkojen välillä. Muut Badakhshanin alueet ovat pysyneet Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.³⁸⁸ Taliban on hallinnut Wardojin ja Yamganin piirikuntia jo neljän vuoden ajan.³⁸⁹

³⁷⁹ Badakhshanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Arghanjkhwa (15 000), Argo (85 000), Baharak (30 000), Darayim (65 000), Darwaz Bala/ Nisayi (25 000), Darwaz Payin / Mami (30 000), Faizabad (70 000), Ishkashim (15 000), Jorm (40 000), Khahan (15 000), Khash (40 000), Koran wa Monjan (10 000), Kishm (85 000), Kufab (25 000), Kuhistan (15 000), Raghistan (40 000), Shahr Bozorg (55 000), Shighnan (30 000), Shaki (30 000), Shohada (35 000), Tagab (30 000), Tishkan (30 000), Wakhan (15 000), Warduj (25 000), Yaftal Sofla (55 000), Yamgan/Girwan (25 000), Yawan (35 000) ja Zibak (10 000).

³⁸⁰ UNAMA 02/2018 s.67.

³⁸¹ IHS Markit 31.5.2018.

³⁸² Landinfo 28.5.2018 s.7-9.

³⁸³ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

³⁸⁴ EASO 12/2017 s.74–78.

³⁸⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

³⁸⁶ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

³⁸⁷ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

³⁸⁸ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

³⁸⁹ Tolo News/ Popalzai 3.5.2018; Landinfo 28.5.2018 s.8.

Faizabad on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin kevään 2018 hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.³⁹⁰ Jormissa, Kuhistanissa ja Tishkanissa on käyty aktiivisia taisteluja huhti-toukokuussa 2018.³⁹¹ UN OCHA:n mukaan noin 2800 ihmistä joutui huhtikuun alussa pakenemaan jatkuvia sotilaallisia operaatioita Jormin piirikunnan eristyneistä kylistä piirikunnan ja maakunnan keskuksiin.³⁹² UN OCHA:n mukaan huhtikuun lopussa 1400 ihmistä joutui pakenemaan Baharakissa kodeistaan piirikunnan keskukseen aseellisen ryhmittymän hyökkäyksen takia.³⁹³ Zibakin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.³⁹⁴ Taliban valtasi Kuhistanin piirikunnan 3.5.2018, mutta Afganistanin turvallisuusjoukot onnistuivat saamaan sen takaisin hallintaansa kahden päivän kuluttua. Samalla Taliban hyökkäsi myös Raghistaniin, Shohadaan ja Tishkaniin.³⁹⁵ Pajhwokin raportoinnin mukaan Jormissa 16.1.2018 tehdyssä ilmaiskussa kuoli 18 ja haavoittui 15³⁹⁶, ja 30.3.2018 käydyissä taisteluissa kuoli 17 ja haavoittui 13.³⁹⁷ Huhtikuussa käytiin useammassa Badakhshanin piirikunnassa taisteluja, jotka aiheuttivat kuolonuhreja ja haavoittuneita Faizabadissa, Jormissa, Khashissa, Raghistanissa, Tishkanissa ja Yaftalissa.³⁹⁸ Tishkanissa 5.5.2018 käydyissä taisteluissa kuoli neljä ja haavoittui kaksi, ja 11.5.2018 puhjenneissa taisteluissa aiheutui Jormissa kahdeksan kuolonuhria ja kuusi haavoittunutta ja Darayimissa yhdeksän kuollutta ja 19 haavoittunutta.³⁹⁹

UN OCHA on rekisteröinyt Badakhshanissa 20.5.2018 mennessä 9289 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on neljänneksi eniten koko Afganistanissa. Heistä 5593 on paennut Tishkanista, 2814 Jormista, 847 Kuhistanista ja 35 Yamganista. Suurin osa paenneista on jäänyt kotialueilleen tai Faizabadiin ja muihin läheisiin piirikuntiin.⁴⁰⁰

3.6.2. Baghlan

Noin 945 000 asukkaan Baghlan koostuu 15 piirikunnasta. Baghlanin pääkaupunki on noin 225 000 asukkaan Pol-i-Khomri.⁴⁰¹ UNAMA raportoi Baghlanissa vuoden 2017 aikana 66 siviilikuolemaa ja 156 haavoittumista, mikä oli 38 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat ja kohdistetut murhat.⁴⁰²

UN OCHA:n mukaan Baghlan kuului turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna vuonna 2017 Afganistanin keskitasolle (150–250 selkkausta vuodessa).⁴⁰³ EASO tilastoi tadzikkienemmistöisessä maakunnassa aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 300 turvallisuusvälikohtausta, jotka olivat enimmäkseen sotatoimia (219). Valtaosa turvallisuusongelmista tapahtui Pol-i-Khomrissa (114) ja Baghlan-i-Jadidissa (104).⁴⁰⁴ UN OCHA:n mukaan Pol-i-Khomri kuului niihin alueisiin Afganistanissa, joissa konfliktin intensiteetti

³⁹⁰ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

³⁹¹ Landinfo 28.5.2018 s.8.

³⁹² UNOCHA 9.4.2018.

³⁹³ UNOCHA 30.4.2018.

³⁹⁴ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

³⁹⁵ Tolo News/ Popalzai 3.5.2018; Tolo News 6.5.2018.

³⁹⁶ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

³⁹⁷ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

³⁹⁸ PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

³⁹⁹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

⁴⁰⁰ UNOCHA 27.5.2018.

⁴⁰¹ Baghlanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Andarab (25 000), Baghlan-i-Jadid/ Baghlan-i-Markazi (185 000), Burka (55 000), Dahana-i-Ghori (60 000), Dih Salah (35 000), Dushi (70 000), Farang wa Gharu (15 000), Gozargah Nur (10 000), Khinjan (30 000), Khost wa Farang (70 000), Khwaja Hijran / Jalga (25 000), Nahrein (75 000), Pol-i-Hisar (30 000), Pol-i-Khomri (225 000) ja Tala wa Barfak (30 000).

⁴⁰² UNAMA 02/2018 s.67.

⁴⁰³ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴⁰⁴ EASO 12/2017 s.83–87.

oli vuonna 2017 kaikkien korkein. Väkivalta oli keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Baghlan-i-Jadidissa ja Dahana-i-Ghorissa ja Afganistanin keskitasolla Tala wa Barfakissa. Burka, Dushi ja Khinjan olivat keskimääräistä rauhallisempia muiden Baghlanin alueiden kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin.⁴⁰⁵

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Dahana-i-Ghorin piirikunta oli Talibanin hallinnassa. Kaikki muut maakunnan alueet olivat kiisteltäviä osapuolten välillä lukuun ottamatta hallituksen vaikutusvallan piiriin kuuluvaa Andarabia.⁴⁰⁶ Myös BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Dahana-i-Ghori oli Talibanin hallinnassa. Liike teki useita hyökkäyksiä viikossa Burkan piirikunnassa ja lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Baghlan-i-Jadidissa ja Dushissa. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa lukuun ottamatta Andarabia, Dih Salahia ja Pol-i-Hisaria.⁴⁰⁷ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Dahana-i-Ghori ja Gozargah Nur olivat Talibanin hallinnassa. Taliban ja valtiolliset turvallisuusjoukot kiistelivät Andarabia lukuun ottamatta kaikkien muiden maakunnan alueiden hallinnasta.⁴⁰⁸

Pol-i-Khomri on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin kevään 2018 hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.⁴⁰⁹ Talibanin uutisoitiin vallanneen Tala wa Barfakin piirikunnan keskuksen 8.5.2018, mutta valtiolliset turvallisuusjoukot saivat sen takaisin hallintaansa 18.5.2018.⁴¹⁰ Pajhwokin raportoinnin mukaan 16.1.2018 puhjenneissa taisteluissa Pol-i-Khomrissa kuoli viisi ihmistä ja haavoittui seitsemän.⁴¹¹ Maaliskuussa Pol-i-Khomrissa kuoli yhteensä seitsemän ihmistä ja haavoittui 11 taisteluiden ja räjähdeseisun seurauksena.⁴¹² Huhtikuussa Dushissa käydyissä taisteluissa kuoli kolme ihmistä ja haavoittui kaksi, ja Baghlani-i-Jadidissa käydyissä taisteluissa puolestaan kuoli yksi ja haavoittui kuusi. Pol-i-Khomrissa käydyissä taisteluissa ja räjähdeseisussa kuoli yhteensä 13 ihmistä ja haavoittui 13.⁴¹³ Toukokuussa 2018 Tala wa Barfakissa käydyissä taisteluissa kuoli 35 ja haavoittui neljä.⁴¹⁴

UN OCHA on rekisteröinyt Baghlanissa 20.5.2018 mennessä 4391 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 3661 on paennut Pol-i-Khomrista, 317 Tala wa Barfakista, 259 Baghlan-i-Jadidista, 91 Dushista ja 63 Dahana-i-Ghorista. He ovat pääosin päätyneet Pol-i-Khomriin.⁴¹⁵

⁴⁰⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴⁰⁶ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴⁰⁷ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴⁰⁸ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁴⁰⁹ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

⁴¹⁰ NYT/ Sukhanyar & Nordland 9.5.2018; AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁴¹¹ PAN/ Erfanyar 5.2.2017.

⁴¹² PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

⁴¹³ PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁴¹⁴ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

⁴¹⁵ UNOCHA 27.5.2018.

3.6.3. Kunduz

Noin miljoonan asukkaan Kunduz koostuu seitsemästä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 330 000 asukkaan Kunduz.⁴¹⁶ Kunduzissa aiheutui Afganistanin alueista yhdeksänneksi eniten siviiliuhreja vuonna 2017. Maakunnassa kuoli 93 siviiliä ja haavoittui 284, mikä oli 41 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat ilmaiskut ja räjähdyskudot.⁴¹⁷ Ilmaiskut aiheuttivat Kunduzissa Afganistanin maakunnista kaikkein eniten siviiliuhreja (43 kuollutta ja 66 haavoittunutta) vuonna 2017.⁴¹⁸

Kunduz kuului UN OCHA:n mukaan turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna vuonna 2017 Afganistanin keskitasolle (150–250 selkkausta vuodessa).⁴¹⁹ EASO:n tilastoinnin mukaan etnisesti moninaisessa maakunnassa tapahtui 488 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä valtaosa oli sotatoimia (314). Ylivoimaisesti eniten turvallisuusongelmia oli Kunduzin kaupungissa (237).⁴²⁰ Dashti Archi, Khanabad, Kunduz ja Qala-i-Zal kuuluvat Afganistanissa niihin alueisiin, joissa konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan kaikkein korkeimmalla tasolla vuonna 2017. Väkivalta on ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla myös loppuissa Kunduzin piirikunnissa.⁴²¹

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban toimi aktiivisesti Chardarassa, Dashti Archissa, Imam Sahibissa, Khanabadissa ja Qala-i-Zalissa. Aliabad ja Kunduz olivat kiisteltyjä alueita osapuolten välillä.⁴²² BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki useita hyökkäyksiä viikossa Chardaraan ja Dashti Archiin ja lähes viikoittain toistuvia hyökkäyksiä Imam Sahibiin ja Khanabadiin. Muualla maakunnassa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa. Talibanin lisäksi myös ISKP:lla oli läsnäolo Khanabadin piirikunnassa.⁴²³ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Qala-i-Zalia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta loppuissa Kunduzin piirikunnissa.⁴²⁴

Kunduz on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin kevään 2018 hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.⁴²⁵ Kunduzissa aiheutui Afganistanin maakunnista viidenneksi eniten uhreja (128) tammikuussa 2018 pääasiassa Chardarassa 21.1.2018 puhjenneiden taisteluiden takia.⁴²⁶ Dashti Archin Laghmani-kylässä 2.4.2018 uskonnolliseen seremoniaan, johon osallistui satoja miehiä ja poikia, kohdistetussa Afganistanin ilmavoimien Talibania vastaan tarkoitetussa operaatiossa kuoli UNAMA:n mukaan ainakin 36 ihmistä ja haavoittui 71. Kuolleista 30 ja haavoittuneista 51 oli lapsia.⁴²⁷ Iskun seurauksena Kunduzissa aiheutui huhtikuussa Afganistanin maakunnista kolmanneksi eniten uhreja (223) Kabul ja Ghaznin jälkeen.⁴²⁸ Dashti Archissa 13.5.2018 puhjenneissa taisteluissa kuoli Pajhwokin mukaan yhdeksän ja haavoittui viisi.⁴²⁹

⁴¹⁶ Kunduzin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aliabad (50 000), Chardara (75 000), Dashti Archi (90 000), Imam Sahib (215 000, jonka lisäksi Kalbadin alueella asuvat 35 000), Khanabad (145 000, jonka lisäksi Aqtashin alueella asuvat 25 000), Kunduz (330 000, jonka lisäksi Gor Tepan alueella asuvat 10 000) ja Qala-i-Zal (75 000).

⁴¹⁷ UNAMA 02/2018 s.67.

⁴¹⁸ UNAMA 02/2018 s.45.

⁴¹⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴²⁰ EASO 12/2017 s.179–184.

⁴²¹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴²² SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴²³ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴²⁴ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁴²⁵ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

⁴²⁶ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

⁴²⁷ UNAMA 05/2018.

⁴²⁸ PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁴²⁹ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

Qala-i-Zalin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁴³⁰ Toukokuun alussa UN OCHA:n mukaan noin 7000 ihmistä joutui pakenemaan Qala-i-Zalin piirikunnassa puhjenneita taisteluita piirikunnan keskuksen läheiselle autiomaa-alueelle.⁴³¹ Talibanin on raportoitu toukokuussa 2018 sulkeneen liikenteen Kunduzin ja Baghlanin välisellä valtatiellä. Taliban myös ylläpitää omia tarkastuspisteitään valtatievarrella.⁴³²

Afganistanin vaalilautakunnan mukaan yli puolia Kunduzin maakunnan lokakuun 2018 vaalien äänestäjien rekisteröintipaikoista ei ollut toukokuun loppuun mennessä pystytty avaamaan turvallisuussyistä. Keskuksia ei ollut lainkaan avattuna Gol Tapan, Kalbadin ja Khanabadin alueilla.⁴³³

Kunduzin kaupunkia lukuun ottamatta kaikki Kunduzin piirikunnat ovat humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä, mutta REACH on kartoittanut niiden asukkaiden elinoloja. Puutteita esiintyi etenkin Chardarassa ja Imam Sahibissa, joissa väestöllä ei ollut pääsyä perusterveydenhuollon piiriin.⁴³⁴

UN OCHA on rekisteröinyt Kunduzissa 20.5.2018 mennessä 18 312 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Faryabin jälkeen toiseksi eniten koko maassa. Heistä 6860 on paennut Chardarasta, 6132 Qala-i-Zalista, 4032 Imam Sahibista, 1134 Khanabadista ja 154 Dasht-i-Archista. Enemmistö heistä on joko pysynyt kotipiirikuntiensa sisällä tai päätenyt Kunduzin kaupunkiin.⁴³⁵

3.6.4. Takhar

Noin miljoonan asukkaan Takhar koostuu 17 piirikunnasta. Takharin pääkaupunki on noin 240 000 asukkaan Taloqan.⁴³⁶ Takharissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin alueista kymmenenneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi maakunnassa 36 siviilikuolemaa ja 62 haavoittumista, mikä oli kahdeksan prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat ja ilmaiskut.⁴³⁷

Takharissa turvallisuusvälikohtausten määrä on ollut UN OCHA:n mukaan keskimääräistä alhaisemmalla tasolla vuonna 2017 (50–150 selkkausta vuodessa).⁴³⁸ EASO tilastoi pääasiassa uzbekkien ja tadjikkien asuttamassa maakunnassa 136 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Ne koostuivat pääasiassa sotatoimista (79). Eniten turvallisuusongelmia oli Khwaja Gharissa (28), Khwaja Bahaoddinissa (24) ja Ishkamishissa (17). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Kalafganissa (1), Bangissa (3), Chahabissa (4) ja Dashti Qalassa.⁴³⁹ Darqad kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanissa niiden alueiden joukkoon, joissa konfliktin intensiteetti oli kaikkein korkein. Väkivalta oli keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Khwaja Gharissa ja Ishkamish kuului Afganistanin keskitalolle. Bangi,

⁴³⁰ Tolo News / Amiri 21.3.2018.

⁴³¹ UNOCHA 7.5.2018.

⁴³² Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

⁴³³ Tolo News/ Popalzai 1.6.2018.

⁴³⁴ REACH 03/2018.

⁴³⁵ UNOCHA 27.5.2018.

⁴³⁶ Takharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Baharak (35 000), Bangi (35 000), Chahab (85 000), Chal (30 000), Darqad (30 000), Dashti Qala (35 000), Farkhar (50 000), Hazar Somuch (15 000), Ishkamish (60 000), Kalafgan (35 000), Khwaja Bahaoddin (25 000), Khwaja Ghar (70 000), Namak Ab (15 000), Rostaq (175 000), Taloqan (240 000), Warsaj (40 000) ja Yangi Qala (45 000).

⁴³⁷ UNAMA 02/2018 s.67.

⁴³⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴³⁹ EASO 12/2017 s.241–245.

Farkhar, Taloqan ja Yangi Qala olivat keskimääräistä rauhallisempia muiden Takharin alueiden kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin.⁴⁴⁰

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Darqadissa, Ishkamishissa, Khwaja Gharissa ja Yangi Qalassa. Bangi, Baharak ja Chahab olivat kiistellyjä alueita, mutta muut Takharin alueet kuuluivat hallituksen vaikutusvallan piiriin.⁴⁴¹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Darqadiin, Ishkamishiin, Khwaja Ghariin ja Yangi Qalaan. Muut Takharin alueet olivat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁴⁴² Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Baharakissa, Bangissa, Chahabissa, Darqadissa, Dashti Qalassa, Ishkamishissa, Khwaja Bahaoddinissa, Khwaja Gharissa ja Yangi Qalassa. Muut maakunnan alueet ovat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁴⁴³ Darqadin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁴⁴⁴

Pajhwok ei raportoinut turvallisuusvälikohtauksista tai kuolonuhreista ja haavoittumisista Takharissa tammikuussa ja huhtikuussa 2018. Helmikuussa Takharissa kertyi kuitenkin 60 uhria, mikä oli Afganistanin maakunnista kahdeksanneksi suurin määrä. 9.3.2018 Khwaja Gharissa puhjenneissa taisteluissa kuoli kymmenen ihmistä ja haavoittui yhdeksän.⁴⁴⁵ Dashti Qalan piirikunnan keskuksen hallinnasta käydyt taistelut 30.5.2018 lähtien ovat ajaneet vielä kartoittamattoman määrän asukkaita pois kotialueeltaan.⁴⁴⁶ Pajhwokin raportoinnin mukaan 30.5. taisteluissa kuoli 13 ihmistä ja haavoittui toiset 13.⁴⁴⁷

REACH on kartoittanut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisen Khwaja Gharin asukkaiden elinoloja. Selvityksen mukaan väestöllä ei ollut pääsyä perusterveydenhuollon piiriin.⁴⁴⁸

UN OCHA on rekisteröinyt Takharissa 20.5.2018 mennessä 6944 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä kaikki ovat paenneet Darqadista helmi-maaliskuussa. Enemmistö on joko pysynyt kotipiirikuntansa sisällä tai päätyntä Khwaja Bahaoddiniin ja Taloqaniin.⁴⁴⁹

3.7. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol)

3.7.1. Balkh

Noin 1,4 miljoonan asukkaan Balkh koostuu 15 piirikunnasta. Balkhin pääkaupunki on noin 430 000 asukkaan Mazar-i-Sharif.⁴⁵⁰ Pohjois-Afganistanin keskuksena tunnettu Mazar-i-Sharif on yksi Afganistanin turvallisuustilanteeltaan ja sosioekonomisilta olosuhteiltaan vakaimpina pidetyistä suurista kaupungeista.⁴⁵¹ UNAMA raportoi Balkhissa vuoden 2017 aikana 52 siviilikuolemaa ja 77

⁴⁴⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴⁴¹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴⁴² BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴⁴³ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁴⁴⁴ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

⁴⁴⁵ PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 5.3.2018; 4.4.2018; 3.5.2018.

⁴⁴⁶ UNOCHA 4.6.2018.

⁴⁴⁷ PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

⁴⁴⁸ REACH 03/2018.

⁴⁴⁹ UNOCHA 27.5.2018.

⁴⁵⁰ Balkhin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Balkh (125 000), Charbulak (85 000), Charkint (45 000), Chimtal (95 000), Dawlatabad (110 000), Dihdadi (70 000), Kaldar/ Shahrak Hairatan (20 000), Kishinda (50 000), Kholm (75 000), Marmol (10 000), Mazar-i-Sharif (430 000), Nahr-i-Shahi (45 000), Shulgara (120 000), Shurtipa (40 000) ja Zari (45 000).

⁴⁵¹ EASO 12/2017 s.88-94; EASO 08/2017.

haavoittumista, mikä oli 68 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kyseessä oli vuoden 2017 huomattavin lasku siviiliuhrien määrässä. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskudot, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.⁴⁵²

Turvallisuusvälikohtausten lukumäärässä mitattuna Balkh oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä rauhallisempi (50–150 selkkausta vuodessa).⁴⁵³ EASO tilastoi monen eri kansanryhmän asuttamassa Balkhissa aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 455 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat pääasiassa konfliktiin liittymättömistä tapauksista (148), sotatoimista (131) ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen operaatioista (85). Valtaosa turvallisuusongelmista tapahtui Chimtalissa (119) ja Mazar-i-Sharifissa (108).⁴⁵⁴ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan keskimääräistä korkeampi Kishindan piirikunnassa ja Afganistanin keskitasolla Chimtalissa ja Dawlatabadissa. Balkh, Charbulak, Kholm, Shulgara, Shurtipa ja Zari olivat keskimääräistä rauhallisempia muiden Balkhin alueiden kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin.⁴⁵⁵

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan koko Balkhin maakunta oli vahvasti Afganistanin hallituksen kontrollissa, lukuun ottamatta Chimtalia ja Charbulakia, jotka olivat kiisteltäviä osapuolten välillä.⁴⁵⁶ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Balkhin maakunta oli valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa, mutta Chimtalin ja Charbulakin piirikunnissa esiintyi noin viikoittain toistuvia Talibanin hyökkäyksiä. Lisäksi Dawlatabadiin ja Shulgaraan kohdistui kerran kolmessa kuukaudessa toistuvia iskuja.⁴⁵⁷ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban taistelee Chimtalin ja Charbulakin hallinnasta Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen kanssa. Muut Balkhin alueet ovat Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁴⁵⁸

Talibanin on raportoitu varoittaneen ihmisiä osallistumasta lokakuussa pidettäviin vaaleihin tukialueillaan Balkhissa. Reutersin mukaan Taliban kerää veroja Dawlatabadin piirikunnassa ja on pitkään vaikuttanut myös Chimtalin piirikunnassa.⁴⁵⁹ Pajhwokin raportoinnin mukaan tammikuussa 2018 Shortipassa käydyissä taisteluissa kuoli 17 ihmistä, ja aseellisissa hyökkäyksissä Sholgarassa kuoli 18 ja Mazar-i-Sharifissa haavoittui seitsemän.⁴⁶⁰ Maaliskuussa Balkhin piirikunnassa tapahtuneessa aseellisessa hyökkäyksessä kuoli kaksi ihmistä ja haavoittui kaksi.⁴⁶¹ Huhtikuussa Charbulakissa käydyissä taisteluissa kuoli 11 ihmistä ja haavoittui kaksi.⁴⁶²

UN OCHA on rekisteröinyt Balkhissa 20.5.2018 mennessä 217 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä kaikki ovat paenneet tammikuussa Charbulakin piirikunnasta Nahr-i-Shahiin.⁴⁶³

3.7.2. Faryab

⁴⁵² UNAMA 02/2018 s.67.

⁴⁵³ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴⁵⁴ EASO 12/2017 s.88-94.

⁴⁵⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴⁵⁶ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴⁵⁷ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴⁵⁸ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁴⁵⁹ Reuters/ Sahak 28.4.2018.

⁴⁶⁰ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

⁴⁶¹ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

⁴⁶² PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁴⁶³ UNOCHA 27.5.2018.

Noin miljoonan asukkaan Faryab koostuu 14 piirikunnasta. Faryabin pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Maimana.⁴⁶⁴ Osa lähteistä katsoo Ghormachin piirikunnan kuuluvan Faryabin maakuntaan, mutta tässä katsauksessa piirikunta on käsitelty Badghisin yhteydessä.⁴⁶⁵ Faryabissa aiheutui Afganistanin alueista viidenneksi eniten siviiliuhreja vuonna 2017. Maakunnassa kuoli 182 siviiliä ja haavoittui 457, mikä oli seitsemän prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.⁴⁶⁶ Siviiliuhrien kokonaismäärän nousuun vaikutti etenkin maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrän (84 kuollutta ja 309 haavoittunutta) kasvu 27 prosentilla.⁴⁶⁷ Faryab nousi vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä alueeksi, jossa kertyi Afganistanin maakunnista neljänneksi eniten siviiliuhreja.⁴⁶⁸

Faryab kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui keskimääräistä enemmän turvallisuusselkkauksia (250–400 selkkausta vuodessa).⁴⁶⁹ EASO tilastoi uzbekkienemmistöisessä maakunnassa 1256 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. VäkivaltaisuuDET koostuivat pääasiassa sotatoimista (876), yksityishenkilöitä vastaan kohdistetusta väkivallasta (106) ja räjähdyskuista (102). Huomattava määrä turvallisuusongelmia oli Pashtun Kotissa (207), Qaisarissa (200), Shirin Tagabissa (191), Almarissa (174), Khwaja Sabzpushissa (113) ja Dawlatabadissa (111). Sen sijaan Qorghaniissa (4), Khan Charbaghissa (5) ja Andkhoissa (9) välikohtausten määrä oli alhainen.⁴⁷⁰

Khwaja Sabzpush, Pashtun Kot ja Qaisar kuuluivat UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanissa niiden alueiden joukkoon, joissa konfliktin intensiteetti oli kaikkein korkein. Väkivalta oli keskimääräistä korkeammalla tasolla muuallakin maakunnassa paitsi Afganistanin keskitasolla olevassa Kuhistanissa, keskimääräistä rauhallisemmassa Qaramqolissa ja maan kaikkein rauhallisimpiin alueisiin kuuluvissa Andkhoissa, Khan Charbaghissa ja Qorghaniissa.⁴⁷¹

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Taliban toimi aktiivisesti Almarissa, Kuhistanissa ja Qaisarissa. Bilchiragh, Gorziwan, Khwaja Sabzpush, Pashtun Kot ja Shirin Tagab olivat kiisteltyjä alueita osapuolten välillä, mutta loput Faryabin alueet kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutusvallan piiriin.⁴⁷² BBC:n 31.1.2018 julkaiseman arvion mukaan Taliban ei hallinnut mitään piirikuntaa Faryabissa, mutta teki useammin kuin kerran viikossa hyökkäyksiä Almariin, lähes viikottaisia hyökkäyksiä Bilchiraghiin, Dawlatabadiin ja Qaisariin sekä kerran kolmessa kuukaudessa toistuvia hyökkäyksiä Gorziwaniin, Khwaja Sabzpushiin, Kuhistaniin, Pashtun Kotiin, Qaramqoliin, Qorghaniin ja Shirin Tagabiin. BBC:n mukaan Talibanin lisäksi myös ISIS-taistelijoilla oli läsnäolo Almarin piirikunnassa. Andkhai, Khan Charbagh ja Maimana ovat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁴⁷³ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban on vaikutusvaltainen kaikkialla Faryabin maakunnassa lukuun ottamatta kaikkein pohjoisimpia Qaramqolia, Qorghania, Khan Charbaghia ja Andkhoita. Liike hallitsee Kuhistania ja Pashtun Kotia ja taistelee hallituksen kanssa vallasta kaikissa muissa Faryabin piirikunnissa neljää pohjoisinta lukuun ottamatta.⁴⁷⁴ Kuhistanin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁴⁷⁵

⁴⁶⁴ Faryabin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Almar (75 000), Andkhai (45 000), Bilchiragh (55 000), Dawlatabad (50 000), Gorziwan (80 000), Khan Charbagh (25 000), Khwaja Sabzpush (55 000), Kuhistan (60 000), Maimana (90 000), Pashtun Kot (200 000), Qaisar (150 000), Qaramqol (20 000), Qorghan (50 000) ja Shirin Tagab (85 000). Ghormachin piirikunta kuuluu hallinnollisesti Badghisin maakuntaan.

⁴⁶⁵ ks. aiheesta tarkemmin EASO 12/2017.

⁴⁶⁶ UNAMA 02/2018 s.67.

⁴⁶⁷ UNAMA 02/2018 s.22.

⁴⁶⁸ UNAMA 12.4.2018.

⁴⁶⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴⁷⁰ EASO 12/2017 s.108–117.

⁴⁷¹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴⁷² SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴⁷³ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴⁷⁴ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväamätön).

Faryabissa käytiin pääkaupunki Maimanan ympärillä Talibanin ja hallituksen joukkojen välisiä intensiivisiä taisteluja maaliskuussa 2018. AAN:n analyysin mukaan Taliban on saanut vuoden 2017 aikana hallintaansa valtaosan Faryabin piirikunnista: liike hallitsee suurinta osaa Shirin Tagabin, Khwaja Sabzpushin, Dawlatabadin, Pashtun Kotin, Almarin, Qaisarin, Bilchiraghin, Kuhistanin ja Gorziwanin piirikunnista. Näistä Talibanin vaikutusvalta on kaikkein suurin Pashtun Kotissa. Maimanan kaupungin kuvaillaan olevan käytännössä Talibanin saartama. Taliban on myös vahvasti läsnä Heratista Mazar-i-Sharifiin maakunnan läpi johtavan valtatievarrella. Taisteluja käytiin alkuvuodesta Maimanaa ympäröivissä Shirin Tagabin, Khwaja Sabzpushin ja Qaisarin piirikunnissa. Andkhoin, Khan Charbaghin, Qorghenin ja Qaramqolin piirikunnat ovat pysyneet rauhallisempina ja Talibanin toiminta on ollut näissä piirikunnissa rajoittunutta.⁴⁷⁶

Maimana on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin kevään 2018 hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.⁴⁷⁷ UN OCHA:n mukaan yli 9000 ihmistä joutui pakenemaan kiivaita taisteluja hallitusta vastustavien kapinallisten ja hallituksen puolella toimivien epävirallisten aseryhmien välillä Almarin piirikunnassa toukokuun alussa 2018.⁴⁷⁸ Talibanin uutisoitiin vallanneen Bilchiraghin piirikunnan keskuksen 9.5.2018.⁴⁷⁹ Toukokuun lopulla UN OCHA:n alustavan arvion mukaan noin 5500 ihmistä pakeni konfliktia Dawlatabadista, Qaramqolista ja Khwaja Sabzpushista.⁴⁸⁰ Afganistanin valtion puolella taistelevien, uzbekkijohtaja Abdul Rashid Dostumin alaisten epävirallisten asejoukkojen raportointiin toukokuun lopulla jääneen Taliban-taistelijoiden saartamiksi Khwaja Sabzpushin ja Shirintagabin piirikunnissa, joiden pelättiin kaatuvan Talibanille.⁴⁸¹ Talibanin-vastaiseen operaatioon uutisoitiin 26.5.2018 lähetetyt tukijoukkoja Shirin Tagabiin ja Khwaja Sabzpushiin.⁴⁸²

Pajhwokin raportoinnin mukaan vuosina 2017–2018 Faryab on kuulunut niiden alueiden joukkoon Afganistanissa, joissa kertyy kaikkein eniten turvallisuusvälikohtauksia, kuolonuhreja ja haavoittuneita (keskimäärin yli 400 kuollutta ja haavoittunutta ihmistä huhti-toukokuun aikana, alle 100 maaliskuussa, lähes 150 helmikuussa ja 186 tammikuussa).⁴⁸³

Jawzjanin Darzabissa toimivan ISKP-mielisen ryhmittymän tukialue ulottuu AAN:n analyysin mukaan Faryabin puolella sijaitsevan Bilchiraghin puolelle Qoroghin kylään. ISKP-mielistä ryhmää Jawzjanissa johtanut komentaja Qari Hikmat sai surmansa Qoroghin kylässä Yhdysvaltain tekemässä ilmaiskussa 5.4.2018.⁴⁸⁴

REACH on kartoittanut maaliskuussa 2018 julkaistussa tutkimuksessaan asukkaiden elinoloja humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisissä Almarin, Bilchiraghin, Gorziwanin ja Pashtun Kotin piirikunnissa. Kartoituksen mukaan pääsy peruspalveluiden, koulutuksen ja terveydenhuollon piiriin oli alueilla suhteellisen turvattu, mutta piirikunnissa esiintyi ilmaiskuja, pakkovärväystä, sieppauksia, ahdistelua ja rikollisuutta, ja maastossa oli räjähtämättä jääneitä miinoja.⁴⁸⁵

UN OCHA on rekisteröinyt Faryabissa 20.5.2018 mennessä jopa 20 772 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on suurempi määrä kuin missään muussa maakunnassa. Maan sisäisesti siirtyneistä 7782 pakeni Almarista, 4970 Pashtun Kotista, 2814 Shirin Tagabista,

⁴⁷⁵ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

⁴⁷⁶ AAN/ Ali & Ruttig 12.3.2018.

⁴⁷⁷ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

⁴⁷⁸ UNOCHA 7.5.2018.

⁴⁷⁹ NYT/ Sukhanyar & Nordland 9.5.2018.

⁴⁸⁰ UNOCHA 28.5.2018.

⁴⁸¹ Tolo News/ Ghubar 25.5.2018.

⁴⁸² Tolo News/ Hamid 26.5.2018.

⁴⁸³ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

⁴⁸⁴ AAN/ Ali 15.5.2018.

⁴⁸⁵ REACH 03/2018.

2524 Khwaja Sabzpushista, 791 Kuhistanista, 588 Qaisarista, 575 Bilchiraghista, 427 Dawlatabadista, 189 Gorziwanista ja 112 Qaramqolista. Suurin osa heistä on päätnyt Maimanan kaupunkiin.⁴⁸⁶

3.7.3. Jawzjan

Noin 560 000 asukkaan Jawzjan koostuu 11 piirikunnasta. Jawzjanin pääkaupunki on noin 180 000 asukkaan Sheberghan.⁴⁸⁷ UNAMA raportoi Jawzjanissa vuoden 2017 aikana 46 siviilikuolemaa ja 72 haavoittumista, mikä oli 47 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja räjähdysk. ⁴⁸⁸

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Jawzjan kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin (50–150 selkkausta vuodessa).⁴⁸⁹ EASO tilastoi uzbekkien ja turkmeenien asuttamassa maakunnassa 223 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö oli sotatoimia (124), yksityishenkilöitä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja (30) ja turvallisuusjoukkojen voimankäyttöä (28). Eniten turvallisuusongelmia oli uzbekkienemmistöisissä Darzabissa (64) ja Qoshtipassa (57) sekä pääkaupunki Sheberghanissa (48). Vähiten väkivaltaisuuksia puolestaan oli turkmeenienemmistöisissä Khamyabissa (2) ja Mardiyanissa (2) sekä Khwaja Dokuhissa (4).⁴⁹⁰ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä korkeampi Aqchassa, Darzabissa, Qoshtipassa, Sheberghanissa ja Faizabadissa ja Afganistanin keskitasolla Khanaqassa. Mardiyan ja Mingajik olivat keskimääräistä rauhallisempia loppujen Jawzjanin piirikuntien kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.⁴⁹¹

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan hallitusta vastustavat kapinalliset toimivat aktiivisesti Darzabin ja Qoshtipan piirikunnissa. Aqcha ja Faizabad olivat kiisteltäjä osapuolten välillä loppujen Jawzjanin alueiden kuuluessa Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin.⁴⁹² BBC:n 31.1.2018 julkaiseman arvion mukaan Taliban teki useammin kuin kerran viikossa hyökkäyksiä Darzabiin ja Qoshtipaan, lähes viikottaisia hyökkäyksiä Mardiyaniin ja kerran kolmessa kuukaudessa toistuvia iskuja Faizabadiin, Khamyabiin, Khanaqaan, Mingajikiin ja Qarqiniin. Pääkaupunki Sheberghan ja Khwaja Dokuh olivat pysyneet valtiollisten joukkojen hallinnassa. Taliban-liikkeen lisäksi ISKP-taistelijoilla oli läsnäolo Darzabin ja Qoshtipan piirikunnissa.⁴⁹³ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsee Darzabin piirikuntaa ja taistelee valtiollisten turvallisuusjoukkojen kanssa Khwaja Dokuhin, Khamyabin, Aqchan, Khanaqan, Faizabadin ja Qoshtipan piirikuntien hallinnasta.⁴⁹⁴ Khamyabin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁴⁹⁵

Darzabin ja Qoshtipan piirikunnat olivat AAN:n analyysin mukaan toukokuussa 2018 edelleen vahvasti ISKP:n tukijoiden hallinnassa komentaja Qari Hikmatin 5.4.2018 tapahtuneesta kuolemasta huolimatta. Uutena johtajana on toiminut uzbekkitaustainen uskonoppinut Mawlawi Habib Rahman. Valtiolliset turvallisuusjoukot pystyivät suojelemaan ainoastaan näiden

⁴⁸⁶ UNOCHA 27.5.2018.

⁴⁸⁷ Jawzjanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aqcha (80 000), Darzab (50 000), Faizabad (45 000), Khamyab (15 000), Khanaqa (25 000), Khwaja Dokuh (30 000), Mardiyan (40 000), Mingajik (45 000), Qarqin (25 000), Qoshtipa (25 000) ja Sheberghan (180 000).

⁴⁸⁸ UNAMA 02/2018 s.67.

⁴⁸⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁴⁹⁰ EASO 12/2017 s.143–152.

⁴⁹¹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁴⁹² SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁴⁹³ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁴⁹⁴ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁴⁹⁵ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

piirikuntien keskuksia sekä muutamaa lähintä kylää. Maakunnan keskuksesta Sheberghanista Darzabiin ja Qoshtipaan johtava valtatie on pääsääntöisesti ollut ISKP-joukkojen hallinnassa ja usein suljettu liikenteeltä. AAN:n haastatteleminen paikallisviranomaisten mukaan ISKP-joukkojen eturintama oli vain 500 metrin päässä valtiollisten turvallisuusjoukkojen tukikohdasta Darzabin piirikunnan keskuksessa. ISKP-joukkojen lukumäärän Jawzjanissa arvioitiin toukokuussa 2018 olevan noin 300–400, joiden joukossa oli Keski-Aasian maista tulleita taistelijoita. Vuoden 2018 toukokuuhun mennessä RS:n mukaan 90 ISKP-taistelijaa oli kuollut tänä vuonna pääosin Darzabin piirikunnassa hallituksen puolella toimivien kansallisten ja kansainvälisten joukkojen tekemissä operaatioissa.⁴⁹⁶

Taliban sieppasi ja uhkaili kuolemalla 20 vaalivirkailijaa Mardiyanin piirikunnassa 3.5.2018. Siepatuista 17 vapautettiin samana päivänä paikallisyhteisön Talibanin kanssa käymien neuvottelujen tuloksena, mutta kolme jäi edelleen Talibanin haltuun.⁴⁹⁷ Pajhwokin raportoinnin mukaan Jawzjan on vuosina 2017–2018 kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa on tapahtunut eniten turvallisuusvälikohtauksia ja kertynyt eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita. Toukokuussa 2018 maakunnassa aiheutui 159 uhria, joista valtaosa (142) kertyi Qarqinissa 14.5. ja 19.5.2018 käydyissä taisteluissa. Huhtikuun uhreista (125) enemmistö kertyi Darzabissa käydyissä taisteluissa ja ilmaiskussa. Maaliskuun uhreista (95) suurin osa aiheutui Darzabissa ja Qoshtipassa käydyissä taisteluissa ja ilmaiskussa. Myös tammi- (82) ja helmikuun (43) uhrin kertyivät pääosin Darzabissa ja Qoshtipassa.⁴⁹⁸

UN OCHA on rekisteröinyt Jawzjanissa 20.5.2018 mennessä 1477 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 630 on paennut Darzabista, 497 Qoshtipasta ja 350 Mardiyanista. Suurin osa heistä on päätenyt Sheberghanin kaupunkiin.⁴⁹⁹

3.7.4. Samangan

Noin 400 000 asukkaan Samangan koostuu seitsemästä piirikunnasta. Samanganin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Aibak.⁵⁰⁰ Samanganissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista neljänneksi vähiten siviiliuhreja Ghorin, Bamiyanin ja Panjshirin jälkeen. UNAMA raportoi Samanganissa 14 siviilikuolemaa ja 24 haavoittumista, mikä oli 28 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja räjähdys.⁵⁰¹

Turvallisuusvälikohtausten määrä kuului UN OCHA:n mukaan Samanganissa Afganistanin alhaisimmalle tasolle vuonna 2017 (alle 50 selkkausta vuodessa).⁵⁰² EASO tilastoi pääasiassa uzbekkien ja tadjikkien asuttamassa maakunnassa 77 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Ne koostuivat pääasiassa konfliktiin liittymättömistä väkivallanteoista (22), sotatoimista (18) ja turvallisuusjoukkojen voimankäytöstä (15). Turvallisuusongelmat keskittyivät lähinnä Aibakiin (35) ja Dara-i-Suf Payiniin (23).⁵⁰³ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan keskimääräistä korkeampi Aibakissa ja Dara-i-Suf Payinissa. Dara-i-Suf Bala oli keskimääräistä

⁴⁹⁶ AAN/ Ali 15.5.2018.

⁴⁹⁷ UNAMA 10.5.2018.

⁴⁹⁸ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

⁴⁹⁹ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁰⁰ Samanganin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aibak (110 000), Dara-i-Suf Bala (70 000), Dara-i-Suf Payin (75 000), Firuz Nakhchir (15 000), Hazrat Soltan (45 000), Khorram wa Sarbagh (40 000) ja Ruyi Doab (50 000).

⁵⁰¹ UNAMA 02/2018 s.67.

⁵⁰² UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵⁰³ EASO 12/2017 s.228–232.

rauhallisempi loppujen Samanganin piirikuntien kuuluessa Afganistanin kaikkein rauhallisimpina pysyneisiin.⁵⁰⁴

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Dara-i-Suf Payin oli kiistelty alue Talibanin ja hallituksen joukkojen välillä muiden Samanganin osien kuuluessa hallituksen vaikutusvallan piiriin. Firuz Nakhchir ja Khorram wa Sarbagh olivat vahvasti valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁵⁰⁵ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen perusteella Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Samanganin eri alueilla lukuun ottamatta vahvasti hallituksen kontrollissa pysyneitä Firuz Nakhchiria ja Hazrat Soltania.⁵⁰⁶ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Dara-i-Suf Payin on kiistelty alue muiden Samanganin osien ollessa valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁵⁰⁷

Pajhwokin raportoinnin mukaan Samangan on kuulunut turvallisuusvälikohtausten, kuolonuhrien ja haavoittuneiden määrissä Afganistanin konfliktista vähiten kärsineisiin alueisiin vuosina 2017–2018. Dara-i-Sufissa huhtikuussa 2018 käydyissä taisteluissa aiheutui kuitenkin kaksi kuolonuhria ja neljä loukkaantunutta ja Ruyi Doabissa toukokuun 2018 puolivälissä käydyissä taisteluissa kuoli 15 ja haavoittui 14.⁵⁰⁸ Dara-i-Suf Payinissa uutisoitiin 27.4.2018 Talibanin varjopiirikunnanjohtajan uhanneen perjantairukoustilaisuudessa katkoa kaikkien vaaleihin osallistuvien sormet.⁵⁰⁹

UN OCHA on rekisteröinyt Samanganissa 20.5.2018 mennessä 728 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 623 on paennut Aibakista ja 105 Khorram wa Sarbaghistä tammikuussa. Suurin osa heistä on jäänyt Aibakin kaupunkiin.⁵¹⁰

3.7.5. Sar-i-Pol

Noin 580 000 asukkaan Sar-i-Pol koostuu seitsemästä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 165 000 asukkaan Sar-i-Pol.⁵¹¹ UNAMA raportoi Sar-i-Polissa vuoden 2017 aikana 67 siviilikuolemaa ja 41 haavoittumista, mikä oli 11 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat kohdistetut murhat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.⁵¹²

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Sar-i-Pol kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin (50–150 selkkausta vuodessa).⁵¹³ EASO tilastoi uzbekkienemmistöisessä maakunnassa 185 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Nämä koostuivat pääasiassa sotatoimista (118). Turvallisuusongelmat keskittyivät lähinnä Sar-i-Polin (78) ja Sayadin (78) piirikuntiin.⁵¹⁴ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan Afganistanin kaikkein korkeimmalla tasolla Sar-i-Polin piirikunnassa. Myös Sancharak, Sayad ja Suzma Qala olivat keskimääräistä väkivaltaisempia Kuhistanatin ollessa Afganistanin keskitasolla. Balkhab ja Gusfandi kuuluivat Afganistanin

⁵⁰⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵⁰⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁵⁰⁶ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁵⁰⁷ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁵⁰⁸ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

⁵⁰⁹ UNAMA 10.5.2018.

⁵¹⁰ UNOCHA 27.5.2018.

⁵¹¹ Sar-i-Polin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Balkhab (55 000), Gusfandi (60 000), Kuhistanat (85 000), Sancharak (105 000), Sar-i-Pol (165 000), Sayad (60 000) ja Suzma Qala (50 000).

⁵¹² UNAMA 02/2018 s.67.

⁵¹³ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵¹⁴ EASO 12/2017 s.233–240.

kaikkein rauhallisimpina pysyneisiin alueisiin.⁵¹⁵ Afghanistan Analysts Networkin mukaan Sar-i-Polin turvallisuusvälikohtausten raportoinnissa on puutteita.⁵¹⁶

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Kuhistanatin piirikunta oli Talibanin hallinnassa. Balkhab kuului hallituksen vaikutusvallan piiriin, mutta muut Sar-i-Polin alueet olivat kiistellyjä osapuolten välillä.⁵¹⁷ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban hallitsi Kuhistanatia ja teki lähes viikoittaisia iskuja Sayadissa. Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa Gosfandiin, Sancharakiin ja Suzma Qalaan. Balkhab ja Sar-i-Pol olivat pysyneet valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa. Talibanin lisäksi myös ISKP:lla oli läsnäolo Kuhistanatissa.⁵¹⁸ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban hallitsi Kuhistanatia ja taisteli hallituksen joukkojen kanssa vallasta kaikkialla muualla maakunnassa Balkhabia lukuun ottamatta.⁵¹⁹

Pajhwokin raportoinnin mukaan Sar-i-Polissa oli vuonna 2017 29 turvallisuusvälikohtausta, joissa kuoli 300 ihmistä ja haavoittui 199. Pajhwok ei tilastoissaan erittele siviiliuhreja sodan osapuolista.⁵²⁰ Sayadin piirikunnassa käydyissä taisteluissa ja räjähdyskassa aiheutui tammikuussa 2018 yhteensä 21 kuolonuhria ja 13 haavoittunutta. 25.3.2018 Suzma Qalassa puhjenneissa taisteluissa puolestaan kuoli seitsemän ja haavoittui neljä.⁵²¹ UN OCHA:n mukaan arviolta 700 ihmistä joutui pakenemaan huhtikuun lopussa puhjenneita taisteluja kodeistaan Sayadin piirikunnassa Sar-i-Polin kaupunkiin.⁵²² Huhtikuussa käydyt taistelut aiheuttivat Pajhwokin raportoinnin mukaan kuolonuhreja ja haavoittuneita Sancharakissa (17 kuollutta), Sayadissa (yhdeksän kuollutta) ja Sar-i-Polissa (17 kuollutta ja 16 haavoittunutta).⁵²³ Suzma Qalan piirikunnassa puhkesi 24.5.2018 Taliban-liikkeen ja Afganistanin valtion sotilaiden välisiä taisteluja, joissa kuoli Pajhwokin raportoinnin mukaan kuusi ihmistä ja haavoittui 16.⁵²⁴

UN OCHA on rekisteröinyt Sar-i-Polissa 20.5.2018 mennessä 2254 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1442 on paennut Sayadista, 728 Sancharakista, 70 Balkhabista ja 14 Sar-i-Polista. Heistä suurin osa on päätynyt Sar-i-Polin kaupunkiin.⁵²⁵

3.8. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat)

3.8.1. Badghis

Noin 515 000 asukkaan Badghis koostuu seitsemästä piirikunnasta. Badghisin pääkaupunki on noin 70 000 asukkaan Qala-i-Naw.⁵²⁶ UNAMA raportoi Badghisissa vuoden 2017 aikana 38 siviilikuolemaa ja 94 haavoittumista, mikä oli prosentin vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja räjähdyskut.⁵²⁷

⁵¹⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵¹⁶ AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵¹⁷ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁵¹⁸ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁵¹⁹ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁵²⁰ PAN/ Erfanyar 14.1.2018.

⁵²¹ PAN/ Erfanyar 5.2.2018; 4.4.2018.

⁵²² UNOCHA 30.4.2018.

⁵²³ PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁵²⁴ PAN/ Forutan 24.5.2018; PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

⁵²⁵ UNOCHA 27.5.2018.

⁵²⁶ Badghisin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ab Kamari (80 000), Bala Morghab (105 000), Ghormach (60 000), Jawand (85 000), Moqur (25 000), Qadis (95 000) ja Qala-i-Naw (70 000).

⁵²⁷ UNAMA 02/2018 s.67.

Badghisissa tapahtui UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskitasoa vähemmän turvallisuusvälikohtauksia (50–150 selkkausta vuodessa).⁵²⁸ EASO tilastoi tadzikkienemmistöisessä maakunnassa 360 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Niistä enemmistö koostui sotatoimista (232), henkilöitä vastaan kohdennetusta väkivallasta (44) ja räjähdyksistä (34). Eniten turvallisuusongelmia oli pashtuenemmistöisessä Ghormachissa (105), Qadisissa (73) ja Bala Morghabissa (61).⁵²⁹ Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Ab Kamarissa, Ghormachissa, Moqurissa, Bala Morghabissa ja Qadisissa. Muualla Badghisissa väkivalta oli Afganistanin keskitasolla.⁵³⁰

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban-liike toimii aktiivisesti Ghormachin piirikunnassa. Bala Morghab ja Moqur ovat kiisteltyjä alueita muiden Badghisin osien kuuluessa hallituksen valtapiiriin. Maakunnan pääkaupunki Qala-i-Naw on vahvasti Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁵³¹ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Ghormachin, Moqurin, Bala Morghabin ja Qadisin piirikunnissa esiintyi lähes viikoittaisia Talibanin hyökkäyksiä. Ab Kamariin ja Jawandiin Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa, mutta Qala-i-Naw on pysynyt Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa.⁵³² Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban valtasi Moqurin piirikunnan 16.5.2018 ja hallitsi sitä edelleen toukokuun lopussa. Qala-i-Naw'n piirikunta on valtiollisten turvallisuusjoukkojen hallinnassa, mutta muualla Badghisissa Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta.⁵³³

Ghormachin piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁵³⁴ AAN:n mukaan Taliban on hallinnut Ghormachin piirikuntaa täysin elokuusta 2017 lähtien.⁵³⁵ Talibanin uutisoitiin vallanneen Dara-i-Bumin alueen Qadisin piirikunnassa 16.5.2018.⁵³⁶ Qadisin muillakin alueilla on käyty keväällä 2018 taisteluja hallituksen joukkojen ja Talibanin välillä.⁵³⁷ Taliban hyökkäsi lokakuun 2018 vaalien äänestäjien ennakkorekisteröintikeskukseen Qala-i-Naw'ssa 9.5.2018. Hyökkäyksessä kuoli viranomaisien mukaan kuusi sotilasta ja haavoittui kuusi muuta.⁵³⁸

Pajhwokin raportoinnin mukaan Ghormachissa tammikuussa 2018 käydyissä taisteluissa kuoli kuusi ihmistä ja haavoittui seitsemän, ja Qadisissa käydyissä taisteluissa kuoli viisi ja haavoittui viisi.⁵³⁹ 24.3.2018 Moqurissa puhjenneissa taisteluissa kuoli kolme ja haavoittui viisi.⁵⁴⁰ Huhtikuussa 2018 Qadisissa käydyissä taisteluissa kuoli 18 ihmistä ja haavoittui 17 ja Ghormachissa kuoli kuusi ja haavoittui 13.⁵⁴¹ Toukokuussa 2018 Moqurissa ja Qadisissa tehdyissä ilmaiskussa kuoli yhteensä 10 ihmistä ja Ghormachissa käydyissä taisteluissa kuoli neljä ja haavoittui kaksi.⁵⁴²

UN OCHA on rekisteröinyt 20.5.2018 mennessä Badghisissa 6468 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2146 on paennut Qadisista, 1322 Ab Kamarista, 1285 Bala

⁵²⁸ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵²⁹ EASO 12/2017 s.78–83.

⁵³⁰ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵³¹ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁵³² BBC/ Sharifi & Amanou 31.1.2018.

⁵³³ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁵³⁴ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

⁵³⁵ AAN/ Ali & Ruttig 12.3.2018.

⁵³⁶ NYT/ Abed & Shah 16.5.2018.

⁵³⁷ PAN/ Ayubi 24.4.2018.

⁵³⁸ PAN 9.5.2018.

⁵³⁹ PAN/ Erfanyar 5.2.2018.

⁵⁴⁰ PAN/ Erfanyar 4.4.2018.

⁵⁴¹ PAN/ Erfanyar 3.5.2018.

⁵⁴² PAN/ Erfanyar 2.6.2018.

Morghabista, 952 Moqurista, 421 Jawandista ja 279 Qala-i-Naw'sta. Valtaosa heistä on päätynyt Qala-i-Naw'hun ja vähemmistö myös Heratin kaupunkiin.⁵⁴³

3.8.2. Farah

Noin 525 000 asukkaan Farah koostuu yhdestätoista piirikunnasta. Farahin pääkaupunki on noin 120 000 asukkaan Farah.⁵⁴⁴ Farahissa kuoli vuoden 2017 aikana 156 siviiliä ja haavoittui 182, mikä oli 29 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kyseessä oli kolmanneksi suurin siviiliuhrien määrän kasvu Paktian ja Heratin jälkeen. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja ilmaiskut.⁵⁴⁵ Siviiliuhrien kokonaismäärän nousuun vaikutti etenkin maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrän (53 kuollutta ja 104 haavoittunutta) kasvu 107 prosentilla.⁵⁴⁶ Ilmaiskut aiheuttivat Farahissa Afganistanin maakunnista viidenneksi eniten siviiliuhreja (11 kuollutta ja 35 haavoittunutta) vuonna 2017.⁵⁴⁷ Ilmaiskujen uhreista suurin osa (seitsemän kuollutta lasta ja 24 haavoittunutta, joista 11 lapsia ja seitsemän naisia) aiheutui Bala Bolukissa 3.3.2017 Afganistanin armeijan ilmavoimien iskun osuttua taistelualueelta pakeneviin siviiliautoihin.⁵⁴⁸

Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Farah kuului vuonna 2017 UN OCHA:n mukaan Afganistanin keskitasolle (150–250 selkkausta vuodessa).⁵⁴⁹ EASO tilastoi eri väestöryhmien asuttamassa Farahissa 484 turvallisuusvälikohtausta aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö oli sotatoimia (250), yksityishenkilöitä vastaan kohdistettuja väkivallantekoja (81) ja räjähdyskuja (70). Eniten turvallisuusongelmia oli pashtuenemmistöisessä Bala Bolukissa (165), Farahissa (135) ja Posht Rudissa (61).⁵⁵⁰ Anar Dara, Bala Boluk, Khak Safid ja Posht Rud kuuluivat UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin vuonna 2017. Väkivallan taso oli keskimääräistä korkeampi myös Farahin kaupungissa. Bakwa, Qala Kah ja Shib Kuh olivat Afganistanin keskitasolla, kun taas Golistan ja Lash Jowain olivat keskimääräistä rauhallisempia ja Por Chaman kuului Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.⁵⁵¹

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Bala Bolukin piirikunnassa Anar Daran, Bakwan, Golistanin, Khak Safidin ja Posht Rudin ollessa kiisteltyjä alueita. Lash Jowain ja Shib Kuh olivat vahvasti hallituksen kontrollissa muiden Farahin alueiden kuuluessa myös hallituksen valtapiiriin.⁵⁵² BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen perusteella Taliban teki useita iskuja viikossa Anar Daran, Bakwan, Bala Bolukin, Golistanin, Posht Rudin, Qala Kahin ja Shib Kuhin piirikunnissa sekä lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Farahin piirikunnassa. Lash Jowainiin ja Por Chamaniin Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.⁵⁵³ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban-liike hallitsee Bala Bolukin, Golistanin ja Khak Safidin piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta kaikissa muissa piirikunnissa hallituksen kontrollissa olevia Lash Jowainia ja Por Chamania lukuun ottamatta.⁵⁵⁴ Anar Daran piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja

⁵⁴³ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁴⁴ Farahin hallinnolliset alueet ja niiden arvioitut asukasmäärät ovat: Anar Dara (30 000), Bakwa (35 000), Bala Boluk (75 000), Farah (120 000), Golistan (45 000), Khak Safid (30 000), Lash Jowain (30 000), Por Chaman (55 000), Posht Rud (45 000), Qala Kah (30 000) ja Shib Kuh (25 000).

⁵⁴⁵ UNAMA 02/2018 s.67.

⁵⁴⁶ UNAMA 02/2018 s.22.

⁵⁴⁷ UNAMA 02/2018 s.45.

⁵⁴⁸ UNAMA 02/2018 s. 46.

⁵⁴⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵⁵⁰ EASO 12/2017 s.102–107.

⁵⁵¹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵⁵² SIGAR 30.4.2018 s. 89, 182.

⁵⁵³ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁵⁵⁴ LWJ/ Roggio & Gutowski (Päiväämätön).

Talibanin välillä; Taliban valtasi piirikunnan keskuksen viimeksi lyhytaikaisesti maaliskuussa 2018.⁵⁵⁵ Paikallisviranomaisten arvion mukaan huhtikuussa 2018 Farahin piirikunnista Anar Dara, Bakwa, Bala Boluk, Golistan, Khak Safid ja Posht Rud olivat piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta Talibanin hallinnassa. Hallituksen vaikutusvalta oli vahvempi Lash Jowainissa, Por Chamanissa, Qala Kahissa ja Shib Kuhissa.⁵⁵⁶

Farah on yksi niistä kaupungeista, joihin Talibanin vuoden 2018 kevään hyökkäyskampanja on erityisesti kohdistunut.⁵⁵⁷ Taliban on luonut Farahin kaupunkiin voimakasta painetta keväällä 2018 ja pyrkinyt valtaamaan sen. Talibanin laajamittaisessa hyökkäyksessä kaupunkiin 15.5.2018 kuoli NYT:n mukaan 25 sotilasta ja viisi siviiliä sekä noin 300 Taliban-taistelijaa.⁵⁵⁸ Afganistanin valtiolliset joukot saivat erikoisjoukkojen ja ilmaiskujen tuella hyökkäyksen torjuttua 16.5.2018 mennessä, minkä jälkeen Taliban vetäytyi tukialueilleen ympäröivällä maaseudulla ja kaupungin laitamilla.⁵⁵⁹ Farahin maakunnan kaikki koulut jouduttiin toistaiseksi sulkemaan Talibanin 15.5.2018 maakunnan pääkaupunkiin kohdistaman laajamittaisen hyökkäyksen takia.⁵⁶⁰ Talibanin raportoituihin avanneen tarkastuspisteitä eri puolille kaupunkia ja pyrkineen estämään ihmisiä pakenemasta alueelta hyökkäyksen aikana. Hyökkäykseen osallistui arviolta tuhat Taliban-taistelijaa, jotka oli koottu Farahista, Helmandista ja Heratin Shindandista. Hyökkäyksessä arvioitiin kuolleen ainakin 300 Taliban-taistelijaa ja kaikkiaan 180 muuta.⁵⁶¹

Pajhwokin raportoinnin mukaan Farah on kuulunut Afganistanin levottomimpiin alueisiin vuonna 2018. Toukokuussa 2018 Farahissa kertyi Pajhwokin mukaan Afganistanin maakunnista selvästi eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita (595).⁵⁶²

Talibanin on raportoitu ylläpitävän tarkastuspisteitä Farahista Heratiin johtavan tien varrella pyrkimyksensä tunnistaa valtion viranomaisia tai kansainvälisten järjestöjen työntekijöitä. Talibanin kerrottiin pysäyttäneen bussin 6.1.2018 ja siepanneen kolme tai neljä yhteensä kahdestakymmenestä matkustajasta. Siepattujen kerrottiin olleen entisiä poliiseja ja valtion työntekijöitä.⁵⁶³

UN OCHA on rekisteröinyt Farahissa 27.5.2018 mennessä 6849 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2321 on paennut Farahista, 2262 Bala Bolukista, 1691 Posht Rudista, 205 Khak Safidista, 95 Golistanista, 87 Qala Kahista, 84 Anar Darasta, 81 Bakwasta, 14 Por Chamanista ja yhdeksän Shib Kuhista. Suurin osa heistä on päätynyt Farahin kaupunkiin.⁵⁶⁴

3.8.3. Ghor

Noin 715 000 asukkaan Ghor koostuu kymmenestä piirikunnasta. Ghorin pääkaupunki on noin 145 000 asukkaan Firuzkuh (kaupunki tunnetaan myös nimellä Chaghcharan).⁵⁶⁵ Ghorissa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin maakunnista kolmanneksi vähiten siviiliuhreja Bamiyanin ja Panjshirin jälkeen. UNAMA raportoi Ghorissa 19 siviilikuolemaa ja 14 haavoittumista, mikä oli 59 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskuvat,

⁵⁵⁵ Tolo News/ Amiri 21.3.2018; AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵⁵⁶ AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵⁵⁷ Tolo News/ Faramarz 16.5.2018.

⁵⁵⁸ NYT/ Abed & Shah 16.5.2018.

⁵⁵⁹ RFE/RL 16.5.2018; AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵⁶⁰ Tolo News 19.5.2018; RFE/RL 21.5.2018.

⁵⁶¹ AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵⁶² PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

⁵⁶³ AAN/ Ruttig, Sabawoon, Soroush & Ali 6.6.2018.

⁵⁶⁴ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁶⁵ Ghorin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Charsada (30 000), Dawlatyar (35 000), Dolaina (40 000), Firuzkuh/Chaghcharan (145 000), Lal wa Sarjangan (120 000), Pasaband (100 000), Saghar (35 000), Shahrak (65 000), Taiwara (95 000) ja Tulak (55 000).

minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.⁵⁶⁶

Turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Ghor kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanin keskimääräistä rauhallisempina pysyneisiin alueisiin (50–150 selkkausta vuodessa).⁵⁶⁷ EASO tilastoi tadzikkienemmistöisessä maakunnassa aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017 yhteensä 162 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat pääasiassa sotatoimista (66), räjähdyskuista (28) ja yksityishenkilöitä vastaan kohdistetusta väkivallasta (28). Turvallisuusongelmia oli eniten Firuzkuhissa (59), Dolainassa (31) ja Shahrakissa (24). Vähiten levottomuuksia puolestaan oli hazaraenemmistöisessä Lal wa Sarjangelissa (3), Taiwarassa (3) ja Charsadassa (5).⁵⁶⁸

Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Firuzkuhissa, Pasabandissa ja Shahrakissa ja Afganistanin keskitasolla Charsadassa ja Dolainassa. Muut Ghorin alueet olivat pysyneet keskimääräistä rauhallisempina Lal wa Sarjangelin kuulussa Afganistanin kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.⁵⁶⁹

USA:n 31.1.2018 luokituksen mukaan Charsada ja Pasaband olivat Talibanin ja hallituksen välillä kiisteltyjä piirikuntia, mutta muuten maakunta kuului hallituksen valtapiiriin. Lal wa Sarjangel ja Saghar olivat vahvasti hallituksen joukkojen kontrollissa.⁵⁷⁰ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki lähes viikoittaisia hyökkäyksiä Dolainan, Firuzkuhin, Pasabandin ja Shahrakin piirikunnissa. Dawlatyar ja Lal wa Sarjangel olivat hallituksen joukkojen kontrollissa, ja muualla Ghorissa Taliban iski keskimäärin kerran kolmessa kuukaudessa.⁵⁷¹ Long War Journalin jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Dawlatyar, Pasaband, Taiwara ja Tulak olivat kiisteltyjä alueita hallituksen ja Talibanin välillä Lal wa Sarjangelin aseman ollessa epäselvä.⁵⁷² Taiwaran piirikunta on useaan otteeseen vaihtanut hallintaa Afganistanin hallituksen ja Talibanin välillä.⁵⁷³

Taliban sytytti äänestäjien rekisteröintipaikkana toimivan koulun tuleen ja sieppasi neljä siviiliä Firuzkuhin piirikunnassa 17.4.2018. Siepatut vapautettiin kaksi päivää myöhemmin kylänvanhimpien Talibanin kanssa käymien neuvottelujen tuloksena.⁵⁷⁴ Taliban hyökkäsi toukokuun 2018 puolivälissä Shahrakiin ja Dolainaan, mikä on ajanut ihmisiä pakenemaan kyseisiltä alueilta.⁵⁷⁵ UN OCHA:n alustavan arvion mukaan tuntematon määrä ihmisiä joutui pakenemaan toukokuun lopulla Charsadan piirikunnassa meneillään olevia taisteluja.⁵⁷⁶

Pajhwokin raportoinnin mukaan Ghorin turvallisuustilanne heikkeni aiemmasta toukokuussa 2018, jolloin maakunnassa kertyi Afganistanin maakunnista seitsemänneksi eniten kuolonuhreja ja haavoittuneita (147). Enemmistö uhreista kertyi Shahrakissa 8.–21.5.2018 käydyissä taisteluissa, joissa Pajhwokin mukaan kuoli 80 ihmistä ja haavoittui 21.⁵⁷⁷

UN OCHA on rekisteröinyt Ghorissa 20.5.2018 mennessä 4015 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1601 on paennut Shahrakista, 1280 Dolainasta, 601 Firuzkuhista,

⁵⁶⁶ UNAMA 02/2018 s.67.

⁵⁶⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵⁶⁸ EASO 12/2017 s.123–128.

⁵⁶⁹ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵⁷⁰ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁵⁷¹ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁵⁷² LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁵⁷³ Tolo News/ Amiri 21.3.2018.

⁵⁷⁴ UNAMA 10.5.2018.

⁵⁷⁵ PAN/ Khosro 13.5.2018; 16.5.2018.

⁵⁷⁶ UNOCHA 28.5.2018.

⁵⁷⁷ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018; 14.1.2018.

133 Dawlatyarista, 126 Taiwarasta, 124 Pasabandista, 69 Charsadasta, 53 Tulakista ja 28 Sagharista. Heistä suurin osa on päätyntä Firuzkuhiin.⁵⁷⁸

3.8.4. Herat

Noin kahden miljoonan asukkaan Herat koostuu 16 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 505 000 asukkaan Herat.⁵⁷⁹ Heratin kaupunki on Mazar-i-Sharifin ohella yksi Afganistanin turvallisuustilanteeltaan ja sosioekonomisilta olosuhteiltaan vakaimpina pidetyistä suurista kaupungeista.⁵⁸⁰ Heratin maakunnassa aiheutui vuonna 2017 Afganistanin alueista seitsemänneksi eniten siviiliuhreja. Maakunnassa kuoli 238 siviiliä ja haavoittui 257, mikä oli 37 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Kyseessä oli vuoden 2017 toiseksi suurin siviiliuhrien määrän nousu Paktian jälkeen. Suurimpia siviiliuhrien aiheuttajia olivat räjähdysiskut, itsemurha- ja monimuotoiskut sekä kohdistetut murhat.⁵⁸¹

Heratissa tapahtui UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia (250–400 selkkausta vuodessa).⁵⁸² EASO tilastoi etnisesti moninaisessa maakunnassa 730 turvallisuusvälikohtauksia aikavälillä 1.9.2016–31.5.2017. Näistä enemmistö oli turvallisuusjoukkojen voimankäyttöä (193), konfliktiin liittymättömiä väkivallantekoja (178) ja sotatoimia (173). Eniten turvallisuusongelmia oli Heratin kaupungissa (179), Shindandissa (134) ja Injilissä (69). Vähiten väkivaltaisuuksia oli puolestaan Zindajanissa (11), Farsissa (12) ja Koshkissa (14).⁵⁸³

Shindandin piirikunta kuului UN OCHA:n mukaan vuonna 2017 Afganistanissa niihin alueisiin, joissa konfliktin intensiteetti oli kaikkein korkein. Adraskan, Golran, Koshk, Koshk-i-Kohna ja Obe olivat Afganistanin keskitasolla. Gozara, Karokh, Kohsan ja Zindajan kuuluivat Afganistanin kaikkein rauhallisimpien alueiden joukkoon Heratin loppujen osien ollessa myös keskimääräistä rauhallisempia.⁵⁸⁴

USA:n 31.1.2018 luokittelun mukaan Taliban toimi aktiivisesti Shindandissa. Muut alueet kuuluivat Afganistanin hallituksen vaikutuspiiriin tai hallintaan.⁵⁸⁵ BBC:n 31.1.2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan Taliban teki lähes viikoittaisia iskuja Shindandissa ja Golranissa.⁵⁸⁶ LWJ:n jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Taliban taisteli hallituksen joukkojen kanssa vallasta Adraskanissa, Ghorianissa, Golranissa, Koshkissa, Koshk-i-Kohnassa, Obessa ja Shindandissa.⁵⁸⁷ Pajhwokin raportoinnin mukaan Heratissa on vuonna 2018 kertynyt kuukausittain useampia kuolonuhreja ja haavoittuneita pääasiassa Shindandissa.⁵⁸⁸

⁵⁷⁸ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁷⁹ Heratin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Adraskan (55 000), Chisht-i-Sharif (25 000), Farsi (35 000), Ghorian (95 000), Golran (100 000), Gozara (155 000), Herat (505 000), Injil (260 000), Karokh (70 000), Kohsan (55 000), Koshk (130 000), Koshk-i-Kohna (50 000), Obe (80 000), Pashtun Zarghun (105 000), Shindand (45 000, joiden lisäksi Kuhzurin alueella asuvat 10 000, Poshtkuhin alueella asuvat 35 000, Zirkuhin alueella asuvat 50 000 ja Zawolin alueella asuvat 50 000) ja Zindajan (60 000).

⁵⁸⁰ EASO 08/2017; EASO 12/2017 s.137-142.

⁵⁸¹ UNAMA 02/2018 s.67.

⁵⁸² UNOCHA 16.4.2018 s.6.

⁵⁸³ EASO 12/2017 s.137-142.

⁵⁸⁴ UNOCHA 16.4.2018 s.2.

⁵⁸⁵ SIGAR 30.4.2018 s.89, 182.

⁵⁸⁶ BBC/ Sharifi & Adamou 31.1.2018.

⁵⁸⁷ LWJ/ Roggio & Gutowski (päiväämätön).

⁵⁸⁸ PAN/ Erfanyar 2.6.2018; 3.5.2018; 4.4.2018; 5.3.2018; 5.2.2018.

Heratista on 20.5.2018 mennessä lähtenyt 404 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 378 pakeni Shindandista, 20 Koshkista ja kuusi Obesta. Suurin osa heistä on päätynyt Heratin kaupunkiin.⁵⁸⁹

4. Humanitaarinen tilanne

Afganistanin humanitaariset olosuhteet ovat edelleen vaikeat. UN OCHA arvioi, että Afganistanissa oli vuoden 2017 lopussa 1,6 miljoonaa alle 5-vuotiaasta lasta, jotka tarvitsivat apua akuuttiin aliravitsemukseen. Määrässä oli nousua vuoden 2017 alkuun verrattuna 300 000 ja UN OCHA arvioi, että aliravittujen lasten määrä tulee jatkamaan nousua muun muassa ruokaturvaan liittyvien ongelmien vuoksi.⁵⁹⁰

Kahdessa kolmasosassa maata (20 maakunnassa⁵⁹¹) on esiintynyt keväällä 2018 vakavaa kuivuutta, joka on seurannut tavallista vähälumisemmasta talvesta. Kuivuus on vahingoittanut erityisesti maanviljelyä ja karjataloutta. UN OCHA:n mukaan kuivuuden takia yli kahden miljoonan ihmisen ennustetaan kärsivän vakavasta ravinnon puutteesta ja tarvitsevan humanitaarista apua selvitäkseen hengissä. Tilanne on vakava etenkin Badghisin, Balkhin, Farahin, Faryabin, Ghorin, Jawzjanin, Nimruzin, Sar-i-Polin ja Samanganin maaseudulla. UN OCHA:n mukaan kyse on vakavimmasta kuivuudesta sitten vuoden 2011.⁵⁹² Kuivuuden seurauksena Länsi-Afganistanissa ainakin 21 304 ihmistä on joutunut toukokuun 2018 aikana jättämään kotialueensa. Eniten ihmisiä on joutunut kuivuuden vuoksi siirtymään Ghorista ja Badghisista. Siirtymään joutuneista 18 200 on sijoittunut Heratin maakuntaan ja 401 maakunnan sisäisesti Badghisissa ja 2703 Ghorissa.⁵⁹³

Toukokuussa 2018 kuiva kausi päättyi rajuihin sateisiin, jotka ovat aiheuttaneet tulvia ja hyökyluvia. Tulvista on seurannut merkittävää aineellista vahinkoa, eivätkä sateet enää pelasta menetettyä talven kasvukauden satoa. Tulvia on ollut Badakhshanin, Badghisin, Bamyenin, Heratin, Parwanin ja Samanganin maakunnissa.⁵⁹⁴

Kapinalliset ovat enenevässä määrin käyttäneet terveyskeskusten sulkemista kiristyskeinona saadakseen parempia terveyspalveluita omille taistelijoilleen. UN OCHA:n arvion mukaan 1,4 miljoonaa ihmistä, joista 65 prosenttia oli naisia, ei päässyt perusterveydenhuollon piiriin, sillä kapinallisten toimien seurauksena vuonna 2017 suljettiin tilapäisesti ainakin 147 terveyskeskusta. Myös 1000 koulua jouduttiin sulkemaan konfliktin takia.⁵⁹⁵ UNAMA:n mukaan suljetuista terveyskeskuksista suurin osa sijaitsi Laghmanin, Uruzganin ja Badghisin maakunnissa: Laghmanissa 40 terveyskeskusta oli suljettuna vuonna 2017 useiden viikkojen ajan, Uruzganissa 46 terveyskeskusta eri piirikunnissa suljettiin syyskuussa 2017 kahden ja puolen kuukauden ajaksi ja Badghisissa yhteensä 34 terveyskeskusta suljettiin vuoden 2017 aikana ja useimmat näistä sulkemisista kestivät kaksi viikkoa.⁵⁹⁶

Vuoden 2017 aikana Pakistanista palasi 156 140 afganistanilaista, mikä oli selvästi alle ennakkoon arvioidun miljoonan. Palaajien vähentynyt määrä johtui pitkälti Pakistanin hallituksen päätöksestä myöntää jatkoaikaa 1,4 miljoonan afganistanilaispakolaisen oleskelulupakorteille 30.6.2018 saakka. Pakistanista palanneet ovat suurelta osin asettuneet Nangarharin maakuntaan Jalalabadin kaupungin ympäristöön, mikä on yhdessä korkeiden maan sisäisten siirtymään

⁵⁸⁹ UNOCHA 27.5.2018.

⁵⁹⁰ UNOCHA 16.4.2018 s. 22.

⁵⁹¹ Maakunnat ovat Badakhshan, Badghis, Baghlan, Balkh, Bamiyan, Daikondi, Faryab, Ghor, Helmand, Herat, Jawzjan, Kandahar, Kunduz, Farah, Nimruz, Samangan, Sari Pol, Takhar, Uruzgan ja Zabul.

⁵⁹² UNOCHA 25.5.2018; UNOCHA 31.5.2018.

⁵⁹³ UNOCHA 25.5.2018.

⁵⁹⁴ UNOCHA 25.5.2018.

⁵⁹⁵ UNOCHA 16.4.2018 s.7, 20–21.

⁵⁹⁶ UNAMA 02/2018 s.14–15.

joutuneiden määrien kanssa aiheuttanut epävirallisten asuinsijojen määrän kaksinkertaistumisen alueella. Marraskuussa 2017 Nangarharin maakunnassa eli leiriolosuhteissa 750 000 alueelle muualta tullutta. Heistä kaksi kolmasosaa oli asettunut Behsudin ja Sorkhrudin piirikuntiin.⁵⁹⁷

⁵⁹⁷ UNOCHA 16.4.2018 s.7.

5. Lähteet

Afghanistan Analysts Network (AAN),

Adili, Ali Yawar & Ruttig, Thomas. 27.5.2018. *The Afghanistan Election Conundrum (8): Controversies over Voter Registration*. <https://www.afghanistan-analysts.org/the-afghanistan-election-conundrum-8-controversies-over-voter-registration/> (käyty 27.5.2018)

Ali, Obaid. 15.5.2018. *Still under the IS's Black Flag: Qari Hekmat's ISKP Island in Jawzjan after His Death by Drone*. <https://www.afghanistan-analysts.org/still-under-the-iss-black-flag-qari-hekmats-iskp-island-in-jawzjan-after-his-death-by-drone/> (käyty 15.5.2018)

Ali, Obaid & Ruttig, Thomas. 12.3.2018. *Battle for Faryab: Fighting Intensifies on One of Afghanistan's Major Frontlines*. <https://www.afghanistan-analysts.org/battle-for-faryab-fighting-intensifies-on-one-of-afghanistans-major-frontlines/> (käyty 18.5.2018)

Muzhary, Fazal & Clark, Kate. 22.5.2018. *Uprising, ALP and Taleban in Andar: The Arc of Government Failure*. <https://www.afghanistan-analysts.org/uprising-alp-and-taleban-in-andar-the-arc-of-government-failure/> (käyty 22.5.2018)

Osman, Borhan & Muzhary, Fazal. 17.10.2017. *Jihadi Commuters: How the Taleban Cross the Durand Line*. <https://www.afghanistan-analysts.org/jihadi-commuters-how-the-taleban-cross-the-durand-line/> (käyty 12.1.2018)

Ruttig, Thomas. 5.2.2018. *Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul*. <https://www.afghanistan-analysts.org/five-questions-to-make-sense-of-the-new-peak-in-urban-attacks-and-a-violent-week-in-kabul/> (käyty 18.5.2018)

Ruttig, Thomas & Sabawoon, Ali Mohammad, Soroush, Rohullah & Ali, Obaid. 6.6.2018. *Surrounding the Cities: The Meaning of the Latest Battle for Farah (1)*. <https://www.afghanistan-analysts.org/surrounding-the-cities-the-meaning-of-the-latest-battle-for-farah-i/> (käyty 6.6.2018)

BBC, Sharifi, Shoaib & Adamou, Louise. 31.1.2018. *Taliban Threaten 70% of Afghanistan, BBC Finds*. <http://www.bbc.com/news/world-asia-42863116> (käyty 22.5.2018)

CSO (Central Statistics Organization). 2017. *Estimated Settled Population by Civil Division, Urban, Rural and Sex 2017-18*. <http://cso.gov.af/Content/files/%D8%AA%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%20%D9%86%D9%81%D9%88%D8%B3/Final%20Population%201396.pdf> (käyty 22.5.2018)

EASO (European Asylum Support Office),

08/2017. *EASO Country of Origin Information Report Afghanistan: Key Socio-Economic Indicators, State Protection, and Mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*.

https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Afghanistan_IPA_August2017.pdf (käyty 1.6.2018)

12/2017. *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation.*

https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Afghanistan_security_situation_2017.pdf (käyty 1.6.2018)

05/2018. *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation - Update.* https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan-security_situation_2018.pdf (käyty 1.6.2018)

HRW (Human Rights Watch). 8.5.2018. *"No Safe Place" - Insurgent Attacks on Civilians in Afghanistan.* https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/afghanistan0518_web_1.pdf (käyty 18.5.2018)

IHS Markit. 31.5.2018. *Jane's Terrorism and Insurgency Centre: Afghanistan.* <https://janes.ihs.com/> [vaatii kirjautumisen] (käyty 31.5.2018)

ISW (Institute for the Study of War), DesMarais, Scott & Forrest, Caitlin. 2.2.2018. *Afghanistan Political Showdown between Ashraf Ghani and Mohammad Atta Noor.* <http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Afghanistan%20Political%20Showdown%20between%20Ashraf%20Ghani%20and%20Mohammad%20Atta%20Noor%202018%20final.pdf> (käyty 25.5.2018)

IWPR (Institute for War and Peace Reporting). 2.5.2018. *Deadliest Day for Afghan Media.* <https://iwpr.net/global-voices/deadliest-day-afghan-media> (käyty 18.5.2018)

Landinfo.

Giustozzi, Antonio. 23.8.2017. *Afghanistan: Taliban's Organization and Structure.* https://landinfo.no/asset/3589/1/3589_1.pdf (käyty 1.6.2018)

28.5.2018. *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen - oppdatering.* <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/05/Respons-Sikkerhetssituasjonen-i-den-nord%C3%B8stlige-regionen-oppdatering-28052018.pdf> (käyty 31.5.2018)

9.5.2018. *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i Kabul by - oppdatering.* <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/05/Respons-Sikkerhetssituasjonen-i-Kabul-by-08052018.pdf> (käyty 28.5.2018)

LWJ (Long War Journal),

Roggio, Bill. 29.5.2018. *Afghan Forces Withdraw from District Center in Uruzgan as the Taliban Attacks.* <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/05/afghan-withdraw-from-district-center-in-uruzgan-as-the-taliban-attacks.php> (käyty 31.5.2018)

Roggio, Bill. 20.5.2018. *Taliban Overruns Second District in Ghazni.* <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/05/taliban-overruns-second-district-in-ghazni.php> (käyty 22.5.2018)

Roggio, Bill. 17.5.2018. *Taliban's 2018 Offensive Encompasses All Regions of Afghanistan*. <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/05/talibans-2018-offensive-encompasses-all-regions-of-afghanistan.php> (käyty 22.5.2018)

Roggio, Bill & Gutowski, Alexandra. Päiväämätön. *Mapping Taliban Control in Afghanistan*. <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan> (käyty 31.5.2018)

Roggio, Bill & Gutowski, Alexandra. 1.5.2018. *Taliban Control of Afghan Districts Remains Unchanged despite Increased US Military Pressure*. <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/05/taliban-control-of-afghan-districts-remains-unchanged-despite-increased-us-military-pressure.php> (käyty 17.5.2018)

NYT (New York Times, The),

Abed, Fahim & Shah, Taimoor. 16.5.2018. *Taliban Overrun Afghan City, Kill 30 People and Leave*. <https://www.nytimes.com/2018/05/16/world/asia/taliban-farah-afghanistan.html> (käyty 18.5.2018)

Sukhanyar, Jawad. 7.5.2018. *When the Taliban Are at the Gates, a City Has One Choice: Pay up*. <https://www.nytimes.com/2018/05/07/world/asia/afghanistan-taliban-ghazni.html> (käyty 18.5.2018)

Sukhanyar, Jawad & Nordland, Rod. 9.5.2018. *Militants Kill 15 in Afghan Attacks, as Taliban Expand Their Control*. <https://www.nytimes.com/2018/05/09/world/asia/afghanistan-attack-kabul.html> (käyty 18.5.2018)

PAN (Pajhwok Afghan News),

Ayubi, Abdul Latif. 24.4.2018. *Taliban Capture Badghis Areas: Police in Denial*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/24/taliban-capture-badghis-areas-police-denial> (käyty 28.5.2018)

Azizi, Abdul Maqsud. 11.4.2018. *30 Logar Schools Reopen after 11-Day Closure*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/11/30-logar-schools-reopen-after-11-day-closure> (käyty 25.5.2018)

Azizi, Abdul Maqsud. 19.5.2018. *Logar School Closed after Being Declared Voter Center*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/19/logar-school-closed-after-being-declared-voter-center> (käyty 28.5.2018)

Azizi, Abdul Maqsud. 6.6.2018. *Voter Registration Ousts Thousands of Logar Children from Schools*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/06/06/voter-registration-ousts-thousands-logar-children-schools> (käyty 6.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 5.3.2018. *1398 Persons Killed, Wounded in Afghanistan Last Month*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/05/1398-persons-killed-wounded-afghanistan-last-month> (käyty 2.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 14.1.2018. *2017 Casualties: Nearly 25,000 People Killed, Wounded in Afghanistan*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/14/2017-causalities-nearly-25000-people-killed-wounded-afghanistan> (käyty 2.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 4.4.2018. *Afghan Casualties: 1,018 Killed, 792 Wounded in March*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/04/afghan-casualties-1018-killed-792-wounded-march> (käyty 2.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 3.5.2018. *April Casualties: Over 2,000 People Killed and Wounded in Afghanistan*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/03/april-casualties-over-2000-people-killed-and-wounded-afghanistan> (käyty 2.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 2.6.2018. *May Casualties: Nearly 3,000 People Killed, Wounded in Afghanistan*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/06/02/may-casualties-nearly-3000-people-killed-wounded-afghanistan> (käyty 2.6.2018)

Erfanyar, Ahmad Shah. 5.2.2018. *Over 2,000 Killed, Wounded in Afghanistan in January*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/05/over-2000-killed-wounded-afghanistan-january> (käyty 2.6.2018)

Forutan, Gholam Sakhi. 24.5.2018. *Sar-i-Pul Clash Leaves 7 Dead, 16 Injured*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/24/sar-i-pul-clash-leaves-7-dead-16-injured> (käyty 24.5.2018)

Hamdard, Azizullah. 24.5.2018. *Voter Registration Centres in 10 Districts Yet to Open*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/24/voter-registration-centres-10-districts-yet-open> (käyty 25.5.2018)

Khoshal, Rahim Khan. 11.5.2018. *Protest As 77 Polling Stations Closed in Paktika over Insecurity*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/11/protest-77-polling-stations-closed-paktika-over-insecurity> (käyty 28.5.2018)

Khosro, Mansour. 13.5.2018. *Battle for Ghor's Awshan Area Takes 46 Lives: Official*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/13/battle-ghor%E2%80%99s-awshan-area-takes-46-lives-official> (käyty 28.5.2018)

Khosro, Mansour. 16.5.2018. *Ghor War-Displaced Families Need Assistance*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/16/ghor-war-displaced-families-need-assistance> (käyty 28.5.2018)

Maftoon, Saifullah. 20.5.2018. *Fierce Clash Ongoing for Control of Ajristan District HQ*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/20/fierce-clash-ongoing-control-ajiristan-district-hq> (käyty 21.5.2018)

Maftoon, Saifullah. 3.5.2018. *Police Accused for Harassing Drivers, Passengers on Ghazni-Paktika Highway*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/03/police-accused-harassing-drivers-passengers-ghazni-paktika-highway> (käyty 22.5.2018)

Maftoon, Saifullah. 13.1.2018. *Taliban out to Foment Ethnic Trouble in Ghazni: Governor*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/13/taliban-out-foment-ethnic-trouble-ghazni-governor> (käyty 2.6.2018)

Maftoon, Saifullah. 12.5.2018. *Terrified Andar Residents Indoor for Past 9 Days*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/12/terrified-andar-residents-indoor-past-9-days> (käyty 18.5.2018)

Omeri, Abdulhaq. 25.5.2018. *29 Voter Registration Centers Remain Closed in Paktia*. <https://www.tolonews.com/elections-2018/29-voter-registration-centers-remain-closed-paktia> (käyty 27.5.2018)

Safi, Bakhtar. 8.9.2017. *Taliban Ban Women from Shopping in Kapisa's Tagab*. <https://www.pajhwok.com/en/2017/09/08/taliban-ban-women-shopping-kapisa%E2%80%99s-tagab> (käyty 25.5.2018)

Safi, Bakhtar. 27.1.2018. *Villagers End 15-year-old Enmity, Turn Friends in Kapisa*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/27/villagers-end-15-year-old-enmity-turn-friends-kapisa> (käyty 25.5.2018)

Salarzai, Khan Wali. 4.4.2018. *Pakistani Copters Enter Kunar's Dangam District, Shelling*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/04/pakistani-copters-enter-kunar%E2%80%99s-dangam-district-shelling> (käyty 24.5.2018)

Stanikzai, Zainullah. 22.4.2018. *Elections Impossible in 5 Districts of Helmand*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/22/elections-impossible-5-districts-helmand> (käyty 28.5.2018)

Wesal, Ajmal. 8.5.2018. *Most Uruzgan Voter Registration Centres Closed Due to Insecurity*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/08/most-uruzgan-voter-registration-centres-closed-due-insecurity> (käyty 28.5.2018)

9.5.2018. *6 Soldiers Killed in Attack on Voter Registration Centre*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/09/6-soldiers-killed-attack-voter-registration-centre> (käyty 28.5.2018)

20.2.2018. *Both Taliban, ALP Take Ushr from Tagab Residents*. <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/20/both-taliban-alp-take-ushr-tagab-residents> (käyty 25.5.2018)

REACH. 03/2018. *Afghanistan: Hard-to-Reach Assessment - Round One*. http://www.reachresourcecentre.info/system/files/resource-documents/reach_afg_factsheet_hard_to_reach_assessment_first_quarter_april_2018_0.pdf (käyty 8.6.2018)

Reuters,

Andalib, Mustafa. 12.4.2018. *Taliban Storm District in Afghanistan's Ghazni Province, Killing More than 12 People*. <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-taliban/taliban-storm-district-in-afghanistans-ghazni-province-killing-more-than-12-people-idUSKBN1HJ0LF> (käyty 22.5.2018)

Mackenzie, James. 25.4.2018. *Taliban Announce Spring Offensive, Dismisses Peace Overtures*. <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-taliban/taliban-announce-spring-offensive-dismisses-peace-overtures-idUSKBN1HW0SG> (käyty 18.5.2018)

Sahak, Matin. 28.4.2018. *'If We Vote, We'll Be Killed' - Afghan Villages Face Election Threat*. <https://uk.reuters.com/article/uk-afghanistan-election-taliban/if-we-vote-well-be-killed-afghan-villages-face-election-threat-idUKKBN1HZ08Q> (käyty 28.5.2018)

Shalizi, Hamid. 30.5.2018. *Militants Attack Afghan Ministry with Bomb, Grenades and Gunfire.* <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-blast/car-bomb-and-gunfire-near-afghan-interior-ministry-in-kabul-idUSKCN1IV0UN?feedType=RSS&feedName=worldNews> (käyty 31.5.2018)

RFE/RL (Radio Free Europe / Radio Liberty),

16.5.2018. *Afghan Forces 'Push back Taliban' from Western City of Farah.* <https://www.rferl.org/a/afghanistan-forces-push-back-taliban-from-western-city-of-farah/29229458.html> (käyty 24.5.2018)

22.5.2018a. *At Least 32 Killed, Dozens Wounded in Afghan Attacks.* <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kandahar-blast-ghazni-police-attacks/29242832.html> (käyty 23.5.2018)

22.5.2018b. *'Few Signs of Progress' in Afghan War under Trump Plan, U.S. Watchdogs Say..* <https://www.rferl.org/a/few-signs-progress-afghan-war-taliban-trump-strategy-us-watchdogs-say/29241389.html> (käyty 23.5.2018)

19.5.2018. *Hundreds of Schools Closed amid Fighting in Afghan Province.* <https://www.rferl.org/a/afghanistan-farah-hundreds-schools-closed-amid-fighting/29237396.html> (käyty 24.5.2018)

23.3.2018. *Powerful Afghan Governor Resigns, Ending Standoff with Ghani.* <https://en.radiofarda.com/a/afghanistan-powerful-governor-resigns-noor-ghani/29116004.html> (käyty 1.6.2018)

5.6.2018. *Suicide Blast Kills at Least Seven at Cleric Gathering in Kabul.* <https://www.rferl.org/a/breaking-blast-reported-near-meeting-of-afghanistan-s-top-religious-body/29269764.html> (käyty 5.6.2018)

26.12.2017. *Taliban Kill Five Travelers in Ghazni Province.* <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-kill-five-ghazni/28939644.html> (käyty 18.5.2018)

21.5.2018. *Taliban Warns Kabul Residents of More Attacks.* <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-warns-kabul-residents-of-more-attacks/29240009.html> (käyty 24.5.2018)

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction). 30.4.2018. Quarterly Report to the United States Congress. <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-04-30qr.pdf> (käyty 23.5.2018)

Tolo News.

Achakzai, Abdullah. 19.5.2018. *Seven Registration Centers Still Closed in Helmand.* <https://www.tolonews.com/elections-2018/seven-registration-centers-still-closed-helmand> (käyty 27.5.2018)

Amiri, Sharif. 21.3.2018. *1396 Was a Challenging Year in Terms of Security.* <https://www.tolonews.com/afghanistan/1396-was-challenging-year-terms-security> (käyty 22.5.2018)

Ansar, Massoud. 27.5.2018. *Commandos Conduct 82 Special Operations in 24 Hours*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/commandos-conduct-82-special-operations-24-hours> (käyty 27.5.2018)

Aqa, Mir. 12.2.2018. *Army on Offensive against Taliban in Logar*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/army-offensive-against-taliban-logar> (käyty 25.5.2018)

Faramarz, Samim. 16.5.2018. *7 Provincial Centers Face 'Serious Security Threats'*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/7-provincial-centers-face-%E2%80%99serious-security-threats> (käyty 22.5.2018)

Ghubar, Gulabuddin. 25.5.2018. *Clashes Reach Closer to Ghazni's Center*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/clashes-reach-closer-ghazni%E2%80%99s-center> (käyty 2.6.2018)

Ghubar, Gulabuddin. 12.4.2018. *Ghazni District Retaken after Deadly Attack*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/ghazni-district-retaken-after-deadly-attack> (käyty 18.5.2018)

Ghubar, Gulabuddin. 25.5.2018. *Govt Warned against further Chaos in Faryab*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/govt-warned-against-further-chaos-faryab> (käyty 25.5.2018)

Hamid, Tamim. 26.5.2018. *Govt Forces Conducting Operations in Seven Provinces*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/govt-forces-conducting-operations-seven-provinces> (käyty 27.5.2018)

Omari, Abdul Haq. 26.5.2018. *Two Security Soldiers Killed in Registration Center Shooting*. <https://www.tolonews.com/elections-2018/two-security-soldiers-killed-registration-center-shooting> (käyty 27.5.2018)

Popalzai, Mir Aqa. 1.6.2018. *120 Voter Registration Centers Remain Closed in Kunduz*. <https://www.tolonews.com/elections-2018/120-voter-registration-centers-remain-closed-kunduz> (käyty 1.6.2018)

Popalzai, Mir Aqa. 3.5.2018. *Badakhshan's Kohistan District Falls to Taliban*. <https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/badakhshan%E2%80%99s-kohistan-district-falls-taliban> (käyty 25.5.2018)

Popalzai, Mir Aqa. 6.4.2018. *Taliban Closes 30 Schools in Logar*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/taliban-closes-30-schools-logar> (käyty 25.5.2018)

Shaheed, Anisa. 30.5.2018. *Hundreds of Registration Centers Still Not Open*. <https://www.tolonews.com/elections-2018/hundreds-registration-centers-still-not-open> (käyty 1.6.2018)

19.5.2018a. *Ajristan District in Ghazni on the Verge of Collapse*. <https://www.tolonews.com/afghanistan/ajristan-district-ghazni-verge-collapse> (käyty 19.5.2018)

6.5.2018. *Govt Forces Retake Badakhshan's Kohistan District.*
<https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/govt-forces-retake-badakhshan%E2%80%99s-kohistan-district> (käyty 25.5.2018)

19.5.2018b. *Schools Closed as Clashes Continue in Farah.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/schools-closed-clashes-continue-farah> (käyty 20.5.2018)

22.5.2018. *Taliban Attacks Ghazni Districts, Clashes Ongoing.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/taliban-attacks-ghazni-districts-clashes-ongoing> (käyty 22.5.2018)

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan).

12.4.2018. *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 31 March 2018.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_first_quarter_2018_report_11_april_0.pdf (käyty 16.5.2018)

02/2018. *Protection of Civilians in Armed Conflict: Annual Report 2017.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2017_final_150218.pdf (käyty 22.5.2018)

10.5.2018. *Protection of Civilians in Armed Conflict: Election-Related Attacks and Abuses during the Initial Voter Registration Period.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_-_special_report_-_election-related_attacks_and_abuses_may_2018_english.pdf (käyty 16.5.2018)

05/2018. *Special Report: Airstrikes in Dasht-e Archi District, Kunduz Province, 2 April 2018.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_special_report_2_april_aerial_operations_final.pdf (käyty 16.5.2018)

04/2017. *Treatment of Conflict-Related Detainees: Implementation of Afghanistan's National Plan on the Elimination of Torture.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/treatment_of_conflict-related_detainees_24_april_2017.pdf (käyty 5.6.2018)

19.5.2018. *UNAMA Condemns Attack Targeting Civilians at Jalalabad Cricket Match.* <https://unama.unmissions.org/unama-condemns-attack-targeting-civilians-jalalabad-cricket-match> (käyty 23.5.2018)

UNGA (United Nations General Assembly). 27.2.2018. Security Council. *The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security, Report of the Secretary-General.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_27_february.pdf (käyty 18.5.2018)

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs).

16.4.2018. *Afghanistan: 2017 Humanitarian Response Plan - Annual Review (January - December 2017).*

<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan-third-quarter-review> (käyty 22.5.2018)

27.5.2018. *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (As of 27 May 2018)*.
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> (käyty 28.5.2018)

31.5.2018. *Afghanistan: Humanitarian Response Plan (2018 - 2021) - Revised Financial Requirements due to Drought (May 2018)*.
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2018-2021-humanitarian-response-plan-drought-response> (käyty 1.6.2018)

4.6.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 28 May - 3 June 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180603_afghanistan_weekly_field_report_28_may_-_3_june_2018.pdf (käyty 6.6.2018)

28.5.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 21 - 27 May 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180528_afghanistan_weekly_field_report_21_-_27_may_2018.pdf (käyty 29.5.2018)

7.5.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 30 April - 6 May 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180507_afghanistan_weekly_field_report_30_april_-_6_may_2018_final.pdf (käyty 21.5.2018)

30.4.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 23 April - 29 April 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180430_afghanistan_weekly_field_report_23_-_29_april_2018_final.pdf (käyty 21.5.2018)

23.4.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 16 April - 22 April 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180423_afghanistan_weekly_field_report_16_-_22_april_2018_en_final.pdf (käyty 21.5.2018)

9.4.2018. *Afghanistan Weekly Field Report, 2 April - 8 April 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180409_afghanistan_weekly_field_report_2_april_-_8_april_2018_en_final_0.pdf (käyty 21.5.2018)

25.5.2018. *Humanitarian Bulletin Afghanistan, Issue 75, 1-30 April 2018*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20180525_ocha_afghanistan_monthly_humanitarian_bulletin_april_2018_en_final.pdf (käyty 28.5.2018)

USIP (United States Institute of Peace), Foschini, Fabrizio. 04/2017. *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*. https://www.usip.org/sites/default/files/2017-04/pw126_kabul-and-the-challenge-of-dwindling-foreign-aid.pdf (käyty 31.5.2018).